

MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİNİN
DÜNYA VE
TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMALARI
ELVAN AYTEKİN DUER
YÜKSEK LİSANS TEZİ
NİSAN 2001 ESKİŞEHİR

**MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİNİN DÜNYA VE TÜRKİYE'DEKİ
UYGULAMALARI**

ELVAN AYTEKİN DUER

YÜKSEK LİSANS TEZİ
İşletme Anabilim Dalı
Danışman: Prof. Dr. Semih BÜKER

Eskişehir
Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Nisan 2001

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZÜ

MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİNİN DÜNYA VE TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMALARI

Elvan AYTEKİN DUER

İşletme Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nisan 2001

Danışman: Prof. Dr. Semih BÜKER

Ekonomik her alanda olduğu gibi finansal sistemde de güven unsurunun büyük önemi vardır. Bu nedenle bugüne kadar bu konuyla ilgili pek çok düzenlemeler yapılmıştır. Finansal sistemde, güven ve istikrar ortamının sağlanması amacıyla getirilen düzenlemeler içerisinde yer alan mevduat sigorta sistemi bu uygulamalara en güzel örnektir. Mevduat sigortası uygulaması, mevduatın korunması konusunda oluşturulan kurumların en etkili ve en gelişmişidir.

Mevduat sigorta sistemi, her ülkenin ekonomik koşullarına ve finansal sisteminin gelişmişlik düzeyine bağlı olarak farklı uygulama alanları bulmuştur. Türkiye'de 1983 yılından beri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu faaliyetlerini sürdürmektedir. 1999 yılı sonunda oluşturulan Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurumu ile Mevduat Sigorta Fonu özerk bir üst yönetim tarafından yönetilir hale gelmiştir.

Bu çalışmanın amacı; dünyadaki ve Türkiye'deki mevduat sigortası uygulamalarını inceleyerek, değişik mevduat sigortası sistemlerinin genel özelliklerini ortaya koymaktır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; mevduat sigorta sistemi hakkında genel bilgiler verilmiştir. Sigortanın tanımı, gerekliliği, tarihçesi,

sigortaya yneltlen eleştiriler, sigortanın fiyatlandırılması gibi konulara değinilmiştir. İkinci bölümde; çeşitli ülkelerde görülen mevduat sigorta sistemleri hakkında bilgi verilmiştir. çnc bölümde ise; Türkiye’de Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na devredilen bankaların finansal tablolar analizi yapılmıştır. Bu analiz ile banka denetimlerinin ekonomik sistemin sağlıklı işlemesi açısından nemi vurgulanmıştır.

ABSTRACT

Trust element takes place big important role in the financial system like every steps of economic sektors. For that reason, so many regulations have been done related with this issve. Deposit insurance system is the most beautiful sample for financial regulations. Also this aimed provide reliable and stabilization in the financial systems. Deposit insurance, application is the most effective and most advanced organization which about protection of the deposits.

Deposit insurance system has been reaching different application areas according to every country's economic conditions and developing level of financial system. In Turkey, Deposit Insurance Fund (TMSF) has been maintaining since 1983. At the end of the 1999, Deposit insurance system managed by the autonomous upper authority with Banking Regulation and Supervision Authority (BDDK).

The purpose of this study is examine to deposit insurance systems all over the world and Turkey and try to find general characteristics of different deposit insurance systems.

This study exists from three chapters. In the first chapter; generally make a point of deposit insurance system, insurance's definition applying causes, history and critics. In the second chapter, there are some informations about various Countries deposit insurance systems. In the final chapter, there is an analyze of the financial schemes of Turkish Banks which are transfered to the deposit insurance system. With this analysis, accurance healthy controls importance has been emphasizing banking system.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Elvan AYTEKİN DUER'in "Mevduat Sigorta Sisteminin Dünya ve Türkiye'deki Uygulamaları" başlıklı tezi **1 Haziran 2001** tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, **İşletme (Finansman)** Anabilim Dalında, yüksek lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Prof.Dr.Semih BÜKER
Üye : Prof.Dr.İlyas ŞIKLAR
Üye : Doç.Dr.Güven SEVİL

Prof.Dr.Enver OZKALP
Anadolu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ÖZ.....	ii
ABSTRACT.....	iii
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	iv
ÖZGEÇMİŞ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1. MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİNİN TANIMI VE GEREKLİLİĞİ.....	3
2. MEVDUAT SİGORTASININ TARİHÇESİ.....	5
3. MEVDUATIN KORUNMASI AMACIYLA GELİŞTİRİLEN SİSTEMLER.....	6
3.1. Zımnı (Gizli) Mevduat Koruma Sistemi.....	6
3.2. Mevduat Sigorta Sistemi.....	8
3.2.1. Sınırlı Kapsamlı Sigorta.....	9
3.2.2. Tam Kapsamlı Sigorta	9
3.2.3. Yetkili Otoritenin İnsifiyatinde Belirlenen Sigorta Kapsamı.....	10
4. MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİNE YÖNELİK ELEŞTİRİLER VE ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR.....	11
4.1. Ahlaki Riziko.....	11
4.2. Batmayacak Kadar Büyük Olma Politikası.....	12
4.3. Çözüm Önerileri.....	13

4.3.1. Mevduat Sigorta Sisteminin Tamamen Kaldırılması.....	14
4.3.2. Mevduat Sigortasının Özel Sektöre Devredilmesi.....	14
4.3.3. Riske Dayalı Prim Uygulaması.....	15
5. MEVDUAT SİGORTASININ FİYATLANDIRILMASI.....	15
5.1. Risklerin Tespitindeki Güçlükler.....	16
5.2. Banka Risklerinin Ölçülmesinde Kullanılabilecek Bazı Yöntemler.....	18
5.2.1. Özel Sigorta Kuruluşlarının Kullanılması.....	18
5.2.2. Opsiyon Fiyatlandırması.....	18
5.2.3. Yapılan Denetimler Sonucu Elde Edilen Bilgiler Doğrultusunda Bankaların Risk Derecelerinin Belirlenmesi.....	19
5.2.4. İflas –Tahmin Modelleri.....	20
5.2.5. Kapitalizasyon.....	21
6. SERMAYENİN ÖNEMİ.....	21

İKİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA ve TÜRKİYE'DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMALARI

1. ABD' DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	23
1.1. FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation – Ulusal Mevduat Sigorta Kurumu).....	24
1.2. FSLIC (Federal Deposit Savings and Loan Insurance Corporation – Ulusal Tasarruf ve Borç Sigorta Kurumu).....	29
2. ALMANYA'DA MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	30

2.1. Mevduat Güvenlik Fonu.....	31
2.2. Tasarruf Bankaları Güvenlik Fonu.....	32
2.3. Kredi Kooperatifleri Planı.....	33
3. İNGİLTERE'DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	33
4. İTALYA'DA MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	36
5. FRANSA'DA MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	38
6. NORVEÇ'TE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	39
7. İSPANYA'DA MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	39
8. AVRUPA BİRLİĞİNDE MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİ.....	43
9. ARJANTİN' DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	49
10. ŞİLİ' DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	50
11. FİLİPİNLER' DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	51
12. KKTC' NDE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	52
13. TÜRKİYE'DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI.....	54
13.1. Türkiye'de Mevduat Sigortasının Tarihi Gelişimi.....	54
13.2. Türkiye'de Mevduat Sigortasının Mevcut Durumu.....	59
13.2.1. Mevduat Sigortasının Esasları.....	60
13.2.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun İşleyişi.....	61
13.2.3. Sigortanın Kaynakları.....	65
13.2.4. Mevduat Sigortası Primleri.....	65

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE FAALİYET GÖSTEREN ÖZEL SERMAYELİ TİCARET BANKALARININ FİNANSAL ORANLAR İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

1. BANKACILIKTA KULLANILAN FİNANSAL ORANLAR.....	68

1.1.	Aktif Kalitesi Oranları.....	68
1.1.1.	Krediler / Toplam Aktifler.....	69
1.1.2.	Takipteki Krediler / Toplam Krediler.....	69
1.1.3.	Krediler / Mevduat.....	70
1.2.	Sermaye Yeterliliği.....	70
1.2.1.	Özsermaye / Toplam Aktifler (Özsermaye Yoğunluğu).....	70
1.2.2.	Yabancı Kaynaklar / Özsermaye (Finansal Kaldıraç Oranı).....	71
1.3.	Likidite Oranları.....	71
1.3.1.	Likit Aktifler / Yabancı Kaynaklar.....	71
1.3.2.	Likit Aktifler / Toplam Aktifler.....	72
1.4.	Karlılık Oranları.....	72
1.4.1.	Net Kar / Toplam Aktifler (Aktif Karlılığı).....	73
1.4.2.	Net Kar / Özsermaye (Özsermaye Karlılığı).....	73
1.4.3.	Toplam Giderler / Toplam Gelirler.....	73
1.4.4.	Toplam Faiz Giderleri / Toplam Faiz Gelirleri.....	74
1.5.	Büyüme Oranları.....	74
1.5.1.	Toplam Aktifte Artış.....	74
1.5.2.	Özsermayede Artış.....	75
1.5.3.	Mevduatta Artış.....	75
1.5.4.	Kredilerde Artış.....	75

2.	FONA DEVREDİLEN BANKALARIN DİĞER ÖZEL SERMAYELİ TİCARET BANKALARI İLE BİRLİKTE FİNANSAL TABLOLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	107

SONUÇ.....	116
EKLER.....	119
KAYNAKÇA.....	135

TABLULAR LİSTESİ

SAYFA

TABLO-1- Çeşitli Ülkelerde Mevduat Sigortası Uygulama Esasları.....	67
TABLO-2- Türkiye’de Faaliyet Gösteren Özel Sermayeli Ticaret Bankalarının Finansal Oranları.....	77
TABLO-3- Türkiye’de Faaliyet Gösteren Özel Sermayeli Ticaret Bankalarının Finansal Oranlarının Sıralanışı.....	92
TABLO-4- Takipteki Kredilerin Toplam Kredilere Oranı.....	108
TABLO-5- Toplam Faiz Giderlerinin Toplam Faiz Gelirlerine Oranı.....	109
TABLO-6- Kredilerin Mevduatlara Oranı.....	110
TABLO-7- Özsermayenin Toplam Aktiflere Oranı.....	111
TABLO-8- Yabancı Kaynakların Özsermayeye Oranı.....	111
TABLO-9- Net Karın Toplam Aktiflere Oranı.....	112
TABLO-10- Net Karın Toplam Aktiflere Oranı.....	113
TABLO-11- Takipteki Kredilerin Toplam Kredilere Oranı.....	114
TABLO-12- Net Karın Özsermayeye Oranı.....	115

GİRİŞ

Bankalar finansal sistem içinde mevcut olan tasarrufların etkin biçimde kullanılmasını sağlayarak, ekonomik faaliyetin finansmanında rol üstlenirler. Ancak, zaman zaman likidite ve ödeme güçlüğüne düşme gibi risklerle karşı karşıya kalabilirler. Bir veya birden fazla bankada ortaya çıkan problemler, mevduat sahiplerinin bankalara hücum ederek mevduatlarını çekmeye çalışmalarına yol açar. Mevduat sahiplerinin bankalara hücumu, finansal yapısı sağlam bankaları dahi ödeme sıkıntısına düşürerek sözkonusu bankaların iflasa sürüklenmelerine neden olabilir.

Bankacılık sektöründe ani mevduat çekilmelerinin sektörde yaratacağı olumsuz etkiler düşünüldüğünde finansal piyasalarda güven unsurunun oldukça büyük bir önem arz ettiği ortaya çıkmaktadır. Sözkonusu güvenin sağlanması yönünde birçok düzenleme alanı mevcuttur. Bankacılık sektöründe güven ve istikrar ortamının sağlanmasına yönelik uygulanan en temel düzenlemelerden birisi mevduat sigorta sistemidir. Birçok ülke, mevduat sigorta sistemi ile banka mevduatlarına güvence sağlayarak, nihai borç verme ve denetim mekanizmalarını işleterek sektör için bir güvenlik çemberi oluşturmaktadır.

Mevduat sigorta sisteminin en önemli işlevi denetimdir. Denetim mekanizması işletilerek, finansal yapıları bozulmaya başlayan bankalar teşhis edilip, sistem için bir problem oluşmadan önlem alınabilir. Ancak, ülkemizde yaşanan deneyimler, denetim mekanizmalarının yeterince işlemediğini göstermektedir. 1997-2001 yılları arasında toplam onüç banka mevduat sigorta fonuna devredilmiştir. Denetim mekanizması bankalara el konulduktan sonra gecikmiş olarak işlemeye başlamıştır.

Bu çalışmada, finansal sistemin sağlıklı işlemesi için önemli olan güven ve istikrar unsurlarının sağlanması amaçlanarak oluşturulan, mevduat sigorta sistemi hakkında genel bilgiler verilerek sistem ve işleyişi tanıtılmaya çalışılmış, mevduat sigorta sisteminin Türkiye ve Dünyadaki uygulamaları incelenmiştir. Mevduat sigorta sisteminin, diğer ülkelere temel teşkil etmesi ve sistemin en

geniş kapsamlı uygulandığı ülke olması açısından ABD, Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde Türkiye için önemli olan Avrupa Birliği'ne üye ülkeler, gelişmekte olan ülkeleri temsil amacıyla Arjantin, Şili, Filipinler ve son olarak Türkiye ile K.K.T.C. uygulamaları ile Avrupa Birliği'nin bu yöndeki düzenlemeleri ele alınmıştır.

Avrupa Birliği, ortak bir güvence sistemi ve standartlaştırma yerine minimum korumayı sağlamayı hedeflemektedir. Bu çerçevede; tüm üye devletlerin kendi ülkelerinde bir ya da birden fazla garanti sisteminin kurulmasını sağlamaları, koruma kapsamının, ne çok büyük mevduat bölümünü korumasız bırakacak ölçüde düşük ne de kredi kurumlarını sağlıklı yönetilmeye teşvik edecek kadar büyük olmaması, garantinin mevduat hesabına değil mevduat sahibine verilmesi, maliyetin kural olarak sistemden yararlanan kuruluşlarca karşılanması ve koruma tutarının en az 20.000 ECU olması öngörülmektedir. Avrupa Birliği'ne tam üyelik yolundaki Türkiye için bu düzenlemelerin önemli olduğu düşünülerek Avrupa Birliği'ndeki bu düzenlemelere de çalışmanın içinde yer verilmiştir.

Çalışmanın uygulama kısmında, Türkiye'de faaliyet gösteren özel sermayeli ticaret bankalarının 1997-1998-1999 yıllarına ait bilanço ve gelir tabloları esas alınarak, mali tablolar analizi yöntemlerinden oran analizinin uygulanmasıyla; aktif kalitesi, sermaye yeterliliği, likidite, karlılık ve büyüme oranları hesaplanmış ve yorumlanmıştır. Bunun sonucunda 1997-1999 yılları arasında Fona devredilen üç banka ile 22 Aralık 1999 tarihinde Mevduat Sigorta Fonu tarafından el konulmuş olan beş bankanın yıllar itibarıyla finansal durumu ortaya konmuş ve oranlar analizi yoluyla benzer durumdaki bankaların varlığı araştırılmıştır.

Çalışmada seçilen oranların, bankaların genel durumunu yansıttığı ve iyi yorumlanması durumunda, geleceğe yönelik tahminlerin yapılabileceği varsayımından yola çıkılarak bankacılık operasyonunun finansal açıdan gerekliliği ve yeterliliği tartışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

I. MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİNİN TANIMI VE GEREKLİLİĞİ

Mevduat sigortası en genel anlamda; tasarruf sahiplerinin finansal kuruluşlara yatırdıkları tasarrufların tamamen ya da kısmen güvence altına alınması olarak tanımlanabilir.¹

M.J. Flannery, mevduat sigortasını; temerrütten doğabilecek zarar riskini banka mudilerinin üzerinden alarak bu tür riskleri daha iyi analiz ve absorbe ettiğine inanılan hükümet ya da bu amaçla kurulmuş özel kurumlara transfer edilmesi olarak tanımlamıştır.²

Mevduat sigortasının gizli bir fonksiyonu olarak ifade edilebilecek ve bilinen basit sigortadan farklı olan tarafı, mevduat sigortası ile mudilerin tasarruflarını bulundurdukları kurumun batmasından sonra uğradıkları zararın telafi edilmesinin değil, bankalara olan güvenin sürdürülerek bankaların faaliyetlerini devam ettirmelerinin sağlanmasıdır.³

Mevduat sahipleri, mevduat sigortasının olmadığı bir sistemde, herhangi bir nedenle bankaların taahhütlerini karşılayamayacağını düşünüyorlarsa, paralarını çekmek isteyebilirler. Yüksek meblağlarda para çekilişi ile karşı karşıya gelen banka likit varlıkları bittikten sonra, likit olmayan varlıklarını satmak zorunda kalacak, bu da bankanın varlıklarında değer kaybına yol açacaktır.

¹ MESUTOĞLU, Berk, *Dünyada Mevduat Sigorta Uygulamaları ve Türkiye İçin Öneriler*, Uzmanlık Tezi, DPT, Yayın no: 2481, Eylül 1997, Ankara, s. 5

² KÜÇÜKÖZMEN, C. COŞKUN, *Mevduat Sigortası*, T.C. Merkez Bankası Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Genel Müdürlüğü, Nisan 1996, Ankara, s. 2

³ MESUTOĞLU, Berk, age. s. 6

Bankaların mali sıkıntıya düştükleri dönemlerde, bankalarla ilgili olumsuz söylentiler kolaylıkla yaygınlaşabilmekte ve mevduat sahipleri bankalara hücum ederek mevduatlarını çekmeye çalışmaktadırlar. Böyle bir gelişme mali açıdan sıkıntılı olan bankaların yanında mali durumu iyi olan bankaları da iflasa sürükleyebilmekte ve bir veya birkaç bankada başlayan sıkıntı kolaylıkla tüm bankacılık sektörüne yayılabilmektedir. Mevduat sigorta sistemi, bu tür istenmeyen gelişmelerin yaşanmasını engellemek amacıyla oluşturulmuştur.

Mevduat sigortasının gerekliliğini AT (Avrupa Toplulukları) Komisyonu'nca ifade edilen bir görüşle de açıklayabiliriz: "...banka sisteminden mevduatın birdenbire çekilmeye başlamasının topluma olan ekonomik maliyeti, böyle bir sistemin varlığından dolayı eklenecek maliyetler ya da istenmeyen etkilerden daha büyüktür".⁴

Tasarrufların ekonomiye yönlendirilmesinde son derece önemli bir işlevi olan bankaların en önemli temel kaynağı mevduattır. Bu nedenle, büyük mevduat çekilişlerinin bankalar ve dolaylı olarak ülke ekonomileri üzerindeki etkileri, çok olumsuz sonuçlar verebilecek niteliktedir.

Mevduatın bankacılık sisteminden kaçıışı nedeniyle ortaya çıkan sorunlardan ilki ve en önemlisi, para arzı üzerinde yaratabileceği olumsuz etkidir. Bu olumsuzluk bankacılık sektörünün para arzındaki rolüyle bağlantılı olarak çok ciddi boyutlara ulaşabilir. Bazı bankacılık sistemlerinde, bankalar, parasal taban ve para arzı gibi büyüklükleri önemli ölçüde etkilemektedirler. Bu yapıdaki bir bankacılık sektöründe yaşanacak olası bir kriz ortamında, devletin para arzı üzerindeki kontrolü azalacak, banka rezervleri düşecek ve bankacılık sisteminin para yaratma etkisi azalacaktır. Sonuçta para arzında meydana gelen daralma deflasyona ve resesyona yol açabilecektir. Büyük mevduat çekilişlerinin ikinci olumsuz etkisi, ödemeler sistemi üzerinde kendini göstermektedir. Ekonomik birimler arasındaki parasal işlemlerin yerine getirilmesinde önemli bir aracılık işlevi yerine getiren bankalar, toplumun

⁴ KÜÇÜKÖZMEN, C. Coşkun, age. s. 2

tümüne yayılan bir hizmet sunarlar. Bu yüzden, olağanüstü mevduat çekilişine maruz kalan bir banka, ödeme sistemi içinde yer alan diğer kurumlara karşı yükümlülüklerini yerine getiremeyebilir. Diğer taraftan, yaygın mevduat çekilişleri bankaların kredi dağılımındaki rolünü de etkileyebilir.⁵

Mevduat sigortasının varoluş nedenine ilişkin genel bir değerlendirme yapılacak olursa, böyle bir sistem, banka krizlerine karşı kurumsal bir tepki olarak ortaya çıkmıştır ve bu korumanın rasyonel dayanağı da banka krizlerinin kaynağı üzerine geliştirilmiş farklı teorilere dayanmaktadır.⁶

2. MEVDUAT SİGORTASININ TARİHÇESİ

Mevduat sigortasının kökeni yüzyıllar öncesi Çin tüccarlarının faaliyetlerine kadar dayanmaktadır.⁷ Ancak bugünkü anlamında ilk mevduat sigortası 1829 yılında, New York eyaletindeki ticari bankaların borç senedi ihraçlarını ve mevduatlarını güvence altına almak için uygulanmıştır.⁸ Bunun üzerine hemen birkaç eyalet daha benzer sistemleri kurmuşlardır. Bunların bazıları kısa ömürlü olmuştur.⁹

ABD'de eyaletler seviyesindeki bu uygulamalar yanında, mevduat sigortasının ulusal düzeydeki ilk uygulaması 1924 yılında Çekoslovakya'da gerçekleştirilmiştir. Ardından, 1930'ların başlarında yaşanan büyük ekonomik krizin etkisiyle 1933 yılında ABD'de Federal Mevduat Sigortası Kurumu (Federal Deposit Insurance Corporation- FDIC) kurulmuştur.¹⁰ ABD'de 1933 yılından beri uygulaması olan mevduat sigorta sistemi 1970'li yıllardan sonra pek çok ülkede uygulanmaya başlamıştır.

⁵ ÖZDEMİR, "Erkan, Mevduat Sigortası", *Active Bankacılık ve Finans Dergisi*, Yıl:1, Sayı:3, Ekim-Kasım 1998, s. 6

⁶ KÜÇÜKÖZMEN, C. Coşkun, age. s. 3

⁷ KARA, Mehmet Baha, "Tasarruf Mevduatı Sigorta Sisteminde Yeni Yaklaşımlar", *İktisat-İşletme ve Finans Dergisi*, Mayıs-Haziran 1994, Sayı:98-99, s. 75

⁸ CANBAŞ, Serpil ve EROL, Cengiz, *Mevduat Sigortası Dünyada ve Türkiye'de Uygulama Yöntemleri*, Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, No:135, Ankara 1985, s. 2

⁹ KÜÇÜKÖZMEN, C. Coşkun, age. s. 1

¹⁰ MESUTOĞLU, Berk, age. s. 8-9

3. MEVDUATIN KORUNMASI AMACIYLA GELİŞTİRİLEN SİSTEMLER

Ülkelerin bankacılık sektörlerinin kendi yapıları, sistemi oluşturmadaki amaç ve yöntemleri detaylı olarak ele alındığında çok fazla uygulamanın olduğu görülmektedir. Ancak mevduat sigorta sisteminin yapısını oluşturan temel özellikler gözönüne alındığında, iki ana sistem olduğu ortaya çıkmaktadır.

3.1. Zimni (Gizli) Mevduat Koruma Sistemi

Bu uygulama türünde, mevduatlar yasal çerçeveler altında oluşturulmuş, belirginlik ve kesinlik kazanmış bir güvence sistemi ile koruma altında değildir. Sektörde yerleşik olarak, yöntemi bilinen ve düzenlemeleri yapılan bir güvence ortamı yoktur. Eğer bankacılık sektöründe yaşanan sorunların ilerisi için bir tehlike yarattığına inanılır veya kriz müdahaleyi gerektirecek boyutlara erişerek, hızlı mevduat çekilmelerine yol açarsa gerekli önlemler alınarak, mevduat sigorta sistemi oluşturulmaktadır.¹¹

Bu sistemde, tüm mevduatlar koruma dışı bırakılarak, sektöre müdahale edilmeden, bankaların sorunlarını kendi içlerinde çözmesi yoluna gidilebildiği gibi duruma göre değişen miktarlar ile tam kapsamlı sigortaya kadar genişleyebilen güvence sistemi oluşturulabilmektedir.

Sektörde sistem için yetkilendirilmiş bir kurum bulunmadığından gerekli durumlarda müdahale kararı devlet tarafından alınarak, yönetim ve uygulama aşamaları da yine devlet tarafından yürütülmektedir. Sektörün kendi içerisinde oluşturduğu planlanmış bir fon olmadığından müdahale anında maliyet devletin cari bütçesinden veya Merkez Bankası tarafından karşılanmaktadır.¹²

¹¹ AYMERGEN, Yasemin, BABUŞÇU, Şenol, İNANÇ, Candan, SAVAS, Mehmet, **Mevduat Sigorta Sistemi ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi**, Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, Yayın No:199, İstanbul, 1996,s.12

¹² AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s. 12

Zimni mevduat koruma sisteminde devlet tarafından yapılan müdahalede genellikle üç ayrı yöntem izlenmektedir. Bunlar;

- Bankaların tasfiye edilmesi; bankaların faaliyetine son verilerek iflasına gidilir. Bu durumda problemlili aktifler merkez bankası ya da mevduat sigortası tarafından devralınır, yönetilir ve bankanın alacakları tahsil edilerek borçları ödenir.

- Bankalararası birleşmeler; sektörde sorunların oluştuğunu ve bazı bankaların yükümlülüklerini karşılayamaz duruma geldiğini gören yetkili otorite, mali yapısı bozulan bankaların sağlam bankalarla birleşmesini destekleyerek hem sektörde gerçekleşebilecek banka iflaslarını önleyebilecek hem de mali durumu bozulan bankalardaki mevduatları kurtarmış olacaktır.

- Bankaların mali yapılarının iyileştirilmesi; bu yöntemde devlet zayıflayan bankaların iflasının önlenmesi ve tekrar sektöre kazandırılması amacıyla mali destekte bulunmaktadır.

Mevduatın korunmasına ilişkin tartışmalarda zimni korumanın; ucuz olduğu, devlete daha fazla hareket ve duruma göre davranma olanağı sağladığı, mali kuruluşları ve mevduat sahiplerini daha dikkatli olmaya teşvik ederek istismar ihtimalini azalttığı savunulmuştur.¹³

Bu avantajları yanında zimni korumanın kurumsallaşmış bir mevduat sigortasına göre olumsuz yönleri de bulunmaktadır. Güç duruma düşen kuruluşlara yapılan müdahalenin hızlı, kesintisiz ve amaca uygun biçimde yapılması gerektiği gözönünde bulundurulduğunda, mevduat sigortasının bu açılardan daha iyi sonuçlar verdiği gözlemlenmektedir. Çünkü kurumsallaşmış bir yapıda, önceden belirlenmiş kurallar, ilkeler bulunmakta bu sayede belirsizlik ortadan kalkmaktadır.

---

¹³ MESUTOĞLU, Berk, age. s. 30

Mevduat sigorta sisteminde maliyeti uzun bir döneme yayılmış bir fon sözkonusu iken zımni koruma sistemi için bu geçerli değildir. Kısa süre içerisinde kullanılması gereken bu kaynağın ani ve ciddi büyüklüklerde olması zımni korumanın en önemli dezavantajlarından biridir. Öte yandan zımni koruma sistemi muhtemelen gecikmeli olarak işleyecektir.

Ayrıca, zımni koruma sisteminin siyasi etkilere ve keyfiliğe açık bir yöntem olduğu söylenebilir.

3.2. Mevduat Sigorta Sistemi

Mevduat sigorta sistemi, kapsamına dahil ettiği mevduat miktarına göre üç ayrı gruba ayrılmaktadır. Bunlar;

- Sınırlı Kapsamlı Sigorta
- Tam Kapsamlı Sigorta
- Yetkili Otoritenin İnsiyatifinde Belirlenen Sigorta

Hangi grup mevduat sigorta sistemi olursa olsun hepsinin sahip olduğu ve zımni mevduat sigorta sisteminden farklılık gösteren ortak özellikleri bulunmaktadır.

- Mevduat sigorta sistemi yasalar çerçevesinde oluşturulmuş ve uygulanan türüne göre kapsama alınan mevduat miktarının değiştiği ancak müdahalenin zorunlu olduğu bir güvence sistemidir.

- Uygulamalara bakıldığında devlet bünyesinde veya özel kuruluş statüsünde oluşturulan ve ona bağlı olan bir fon bulunmaktadır. Bu nedenle genel ifade tarzıyla Mevduat Sigorta Fonu olarak kullanılmaktadır.

- Mevduat Sigorta Fonunun işleyişi, yetkileri, finansal kaynakları, kapsamı ve yapısı ile ilgili tüm hususlar resmi olarak oluşturulmuştur.

3.2.1. Sınırlı Kapsamlı Sigorta

Sözkonusu sistemde belirli bir büyüklüğe kadar olan mevduat sigortalanmakta, belirlenen miktarın üzerindeki mevduat ise sigorta kapsamı dışında tutulmaktadır.

Sistemde esas amaç küçük mevduat sahiplerinin güvence altına alınmasıdır. Mevduatlar için konulacak sınır ise; ülkenin bankacılık sektöründe yaygınlık gösteren küçük mevduat grubu kapsam içinde kalacak ve sektörü güvence açısından yıpratmayacak şekilde belirlenmektedir.¹⁴

Bu sistemde küçük tutarda mevduatı olan mevduat sahiplerine görece olarak daha fazla güvence verilmesindeki amaç, bankanın faaliyetlerini daha yakından izleyebildiği ve bu nedenle, bankanın aldığı risk konusunda daha fazla bilgi sahibi olduğu varsayılan büyük mevduat sahiplerinin sigorta kapsamı dışında tutulmaları durumunda, bankanın risk alma eğilimini sınırlandırabileceği (bankadan daha yüksek faiz talep ederek) ve bu yolla piyasa disiplininin sağlanabileceği düşüncesidir. Sistemde, sıkıntılı duruma düşen bankanın iflasının engellenmesi yoluyla sigorta kapsamı dışındaki mevduat sahiplerine de koruma sağlanılmasının önüne geçilmesi amacıyla, sigorta kurumuna sıkıntılı bankaya mali yardım yapma, bir başka banka ile birleştirme veya iyileştirme yetkisi verilmemektedir.¹⁵

3.2.2. Tam Kapsamlı Sigorta

Mevduat sigorta sisteminde bir uç yaklaşımı temsil eden yüzde yüz koruma sisteminde her tür mevduat hesabının tamamı sigorta kapsamına alınmaktadır. Bu sistemde, mevduat sigortası kurumu, mevduat sahiplerine yapılacak ödeme konusunda ve banka birleştirme, iyileştirme ve bankaya mali

¹⁴ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.14

¹⁵ BALABAN, Ercan, ÇİLLİ, Hüseyin, "Türkiye İçin Bir Mevduat Sigortası Sistemi Önerisi", İ.M.K.B. Dergisi, Cilt:1, No:2, Nisan-Haziran 1997, s.5

yardım yapma gibi sıkıntılı banka sorununun çözümüne yönelik her türlü önlemi almaya yetkili kılınmaktadır.

Uygulama zamanlarına bakıldığında, genelde kriz sonrası dönemlerde sektörde yıkılmış olan güven ve istikrar ortamının yeniden sağlanarak, mevduatların geri kazanılması veya büyük problemlerin ortaya çıktığı zamanlarda olası mevduat kaçışlarının önlenmesi amacıyla kullanıldığı görülmektedir. Bunun yanısıra ekonomisinde iniş çıkışlar yaşayan ve bankacılık sektörüne ihtiyacı olan sağlamlığı yerleştirememiş ülkeler tarafından tercih edilen bir yöntem olduğu anlaşılmaktadır.

Tam kapsamlı sigorta sisteminde bankaların tasfiyesi duruma göre tercih edilmekle beraber genelde bankaların, iyileştirme veya banka birleşmelerinin desteklenmesi yöntemleriyle sektöre kazandırılmasına çalışılarak iflaslarının önlenmesi yöntemi tercih edilmektedir.¹⁶

3.2.3. Yetkili Otoritenin İnsiyatifinde Belirlenen Sigorta Sistemi

Bu sigorta sistemi, sınırlı kapsam ve tam kapsamlı uygulama arasında yer almaktadır. Kapsama alınacak mevduat miktarı belirlenirken küçük tasarruf sahiplerinin güvence altına alınmasına dikkat edilmiştir. Bu özelliği sınırlı kapsamlı sigorta ile paralellik gösteren sigorta sisteminin farklı tarafı yetkili otoritenin gerekli görmesi halinde kapsama giren mevduat miktarında genişlemeler yapabilmektedir.

Sözkonusu sistemde, bankaların yaşadığı sorunların sektörü büyük oranda etkileyebilecek boyutlara ulaşabileceği düşünülürse, sigorta kapsamı tam kapsamlı uygulamaya kadar genişletebilmektedir. Yani, sistem bankacılık kesiminin istikrarının tehlikede olmadığı dönemlerde sınırlı mevduat sigorta sistemini andırmakta, sistemin istikrarının tehlikeye düşmesi durumunda ise tam kapsamlı sigorta sistemine dönüştürülmektedir.

¹⁶ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s. 16

4. MEVDUAT SİGORTA SİSTEMİNE YÖNELİK ELEŞTİRİLER VE ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR

Mevduat sigorta sistemi ile ilgili özellikle ABD’de önemli tartışmalar olmuştur. Karşı olan görüşlere göre, fon, riski yüksek ve kötü yönetilen bankaları desteklemektedir. Bu bağlamda, sigorta kapsamındaki mevduatla spekülasyon yatırımlar finanse edilmekte, bunun maliyetine ise iyi idare edilen kuruluşlar ve vergi ödeyenler katlanmaktadır.

Mevduat sigortasına karşı öne sürülen başlıca eleştirileri aşağıdaki başlıklar altında sıralamak mümkündür.

4.1. Ahlaki Riziko

Mevduat sigortasında karşılaşılan en önemli sorun ahlaki riziko olarak adlandırılan olgudur. Ahlaki riziko ile kastedilen, mevduat sigortasının hem mevduat sahiplerinin hem de bankaların riske karşı olan duyarlılıklarını azaltması ve dolayısıyla piyasadaki genel risk düzeyinin artması halidir.¹⁷ Bu olguya göre, piyasanın kendi işleyişi içerisinde karşılaşılabilecek sorunlara karşı bir sigorta güvencesinin sağlanması, gerek bankalarda gerekse bu bankalara tasarruflarını yatıran mevduat sahiplerinde bir rahatlama sağlamaktadır. Bankalar, portföylerini düzenleyip yeni yatırımlara girerlerken sigortanın verdiği rahatlıkla riskli alanlara girebilmekte, sermaye tabanlarını güçlendirmek yerine yüksek kar sağlayan ancak riskli olan işlemler yapabilmektedirler. Bir başka deyişle, sigorta kapsamındaki banka sahiplerinin ve yöneticilerinin herhangi bir riske karşı tuttukları sermaye miktarını ve likit rezervleri azaltarak ilave riskler üstlenmeleri sonucu aktif bankanın aktif kalitesi de düşebilecektir.¹⁸ Benzer şekilde, mudiler de paralarını yatırırken, sigortanın sağladığı güvence ile mali

¹⁷ ÖZDEMİR, Erkan, “Mevduat Sigortası”, *Active Bankacılık ve Finans Dergisi*, Yıl:1 Sayı:3 Ekim-Kasım 1998 s. 8

¹⁸ TULAY, Burçak, Melike Alparslan ve Pelin Ataman Erdönmez, “Mevduat Sigorta Sisteminin Çeşitli Ülkelerde ve Türkiye’de Uygulanması”, *Bankacılar Dergisi*, Sayı:31, 1999, s.46

bünyelerine ve güçlerine bakmaksızın en yüksek faizi veren bankaları tercih edebilmektedirler.

Yukarıdaki açıklamalar sonucunda bu durum, “tura gelirse bankanın kazanacağı yazı gelirse sigortanın kaybedeceği” bir oyun olacaktır.¹⁹ Nezdindeki mevduat sigortalı olmuş olan bir banka, aktif tercihini, riski ve getirisi yüksek alanlara (örneğin, riskli kredilere) yöneltmenin, bankanın ortakları açısından daha kazançlı olduğunu algılayacaktır. Çünkü tercih edilen riskli faaliyetten kazanç sağlanması durumunda, elde edilen kazancın tümü bankanın olacaktır. Riskli faaliyetten zarar edilmesi ve bunun sonucu olarak bankanın iflasa sürüklenmesi durumunda ise mevduat sigortası devreye girecek ve mevduat sahiplerinin talep edeceği ödeme, sigorta fonu tarafından karşılanacaktır.²⁰

Ahlaki riziko olgusunun etkisi, bankalardaki mevduatın tümünün sigortalandığı (%100 mevduat sigortası uygulaması) ve sistemdeki tüm bankaların aynı oranda mevduat sigortası primi ödedikleri sigorta sistemlerinde maksimum büyüklüğe ulaşmaktadır.

4.2. Batmayacak Kadar Büyük Olma Politikası

Yasa düzenleyici bir yandan mevduat sigorta sistemi ile tasarruflara koruma sağlarken diğer yandan banka iflaslarını önleyecek önlemleri almaya çalışmaktadır. Ancak burada önemli bir sorunla karşılaşmaktadır. O da bazı bankaların batmayacak kadar büyük olması, yani bazı bankaların sistemden çıkarılmasının ya da ifasına izin verilmesinin finansal sistemi sarsacağından endişe edildiğinden bunların batmasına müsaade edilmemesidir. Bu politikanın önemli sonuçlarından biri, büyük bankalarda ahlaki riziko problemini arttırması ve bu bankaların aşırı riskli projelere yönelmelerine neden olmasıdır.

¹⁹ ÖZDEMİR, Erkan, age. s.8

²⁰BALABAN, Ercan ve Hüseyin ÇİLLİ, age. s.6

Diğer bir problem ise, bu politikanın bankalar arasında yarattığı eşitsizliktir. Küçük bankalar için iflas yolu açık iken büyük bankalar ve mudileri için böyle bir endişe sözkonusu olmamaktadır.

Batmayacak kadar büyük olma politikası, bankaların eşit şartlarda rekabet şansını azaltmaktadır. Büyük bankaların, batmayacak kadar büyük olduğu biliniyorsa, bu bankalar daha ucuza ve büyük miktarlarda fon topluyorsa, küçük bankalar fon toplayabilmek için yüksek faiz teklif etmek dolayısıyla daha yüksek maliyetlere katlanmak zorunda kalacaklardır.

Ahlaki riziko olgusunda bahsedilen, mevduatın %100 sigortalandığı ve sistemdeki tüm bankaların aynı oranda prim ödedikleri sigorta sistemi, batmayacak kadar büyük olma politikasının etkisini de maksimum seviyeye ulaştırmaktadır.

Batmayacak kadar büyük olma politikası ile mevduat sigorta kapsamının büyüklüğü arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Mevduat sigortasının kapsamı genişledikçe bankaların küçük ya da büyük olması arasındaki fark da o derece ortadan kalkacaktır. Bu durumda tasarruf sahibi parasını hangi bankaya yatıracağı konusunda kayıtsız kalacak ve en yüksek getiriyi elde edeceği bankayı tercih edecektir. Öte yandan bankalar da sigortanın verdiği güvenle aşırı risk alma eğiliminde olacaklardır. Bankaların aldıkları riskin tespiti ve gerekli düzenlemelerin yapılması zaman alacağından bütün yük kamu otoritesinin üzerine düşecektir ve düzeltilmesi kolay olmayacaktır.

4.3. Çözüm Önerileri

Mevduat sigorta sisteminin varlığı ve nasıl olması gerektiği gibi hususlar hala tartışma konusu olmakla beraber yukarıda ele alınan sorunları ortadan kaldırmak için pek çok görüş öne sürülmektedir.

4.3.1. Mevduat Sigortasının Tamamen Kaldırılması

Sisteme ilişkin en radikal öneriyi savunan bu görüşe göre, hem bankalar hem de tasarruf sahipleri zor durumda sigortanın devreye gireceğini bildiklerinden karşılaşacakları risklere karşı kayıtsız kalmaktadırlar. Bu yüzden mevduat sigortası derece derece azaltılıp sonuçta tamamen ortadan kaldırılmalıdır. Böylece ahlaki riziko problemi de çözülmüş olacaktır.

Ancak, mevduat sigortasının tümüyle kaldırıldığı bir durumda finansal piyasalar daha istikrarsız bir hal alabilirler. Bir bankanın iflas etmesi, sistemde paniğe neden olarak krize dönüşebilir.

4.3.2. Mevduat Sigortasının Özel Sektöre Devredilmesi

Bu görüşe göre, mevduat sigortası tamamen özel sektöre bırakılabilir veya devlet tarafından güvence altına alınan limitin üzerindeki kısmın sigortalanması özel sektör tarafından yapılabilir.

Özel bir sigorta şirketi, banka riskini ölçmede ve banka riskliliğine göre sigorta priminin saptanmasında, bir kamu mevduat sigortası kuruluşundan daha dikkatli davranmaktadır. (Kamu ve özel sektör arasındaki bu farklılığın olası nedeni, mali sıkıntıya girmiş bir kamu mevduat sigorta kurumuna tekrar sermaye sağlanacağına olan inançtır.) Ancak, özel sigorta şirketlerinin sermaye tabanlarının güçlü olup olmadığını denetleyecek bir mercinin de olması gereklidir. Çünkü özel sigorta şirketleri, çoğu zaman sistematik riski ihmal etmekle sorgulanmaktadır. Şiddetli bir makroekonomik şok karşısında iyi sermaye tabanına sahip sigorta şirketlerinin bile ödeme güçlüğü içine düşebileceği göz önünde bulundurularak son borç verme mercii olarak devletin mevduat sigortasının yönetimini sürdürmesi, sisteme olan güvenin devamlılığı açısından daha çok kabul görmektedir.²¹

²¹ KÜÇÜKÖZMEN, C. Coşkun, age. s. 9

Fakat özel sektör mevduat sigortası da beraberinde bazı sorunları getirmektedir. Örneğin bankalar, gösterdikleri faaliyetler ve işlemler ile ilgili ayrıntıların rakipleri tarafından bilinmesini istemezler. Ayrıca böyle bir sisteme üyelik konusunda sisteme dahil olmak isteyen yeni başvurulara olumlu yanıt verilemeyebilir ve bu durum sisteme girmek isteyenlerin karşısına sektörel bir engel olarak çıkabilir.²²

4.3.3. Riske Dayalı Prim Uygulaması

Bankaların taşıdıkları riskler gözönünde bulundurularak riske göre değişkenlik gösteren prim oranlarının uygulanması önerilmektedir. Riske dayalı prim uygulaması, bankalar için risk alımını daha maliyetli bir hale getirerek güvenli yatırımları teşvik edecektir.

Risk primi uygulanmasında karşılaşılabilecek en önemli sorunlar, primin belirlenmesine ilişkin olanlardır. Ancak, günümüzde uygulanan ve çalışmanın ilerleyen bölümlerinde anlatılan yöntemler ile mevduat sigortası prim oranları belirlenmektedir.

5. MEVDUAT SİGORTASININ FİYATLANDIRILMASI

Mevduat sigorta fonunun en önemli gelir kaynağını, bankalardan alınan primler oluşturmaktadır. Dolayısıyla, sözkonusu prim oranlarının tespitinde neyin baz alınacağı, prim oranlarının ne olacağı ve prim farklılaştırmasının nasıl yapılacağı gibi konular önem kazanmaktadır.

Prim ödemelerine esas olarak sigorta kapsamındaki mevduatın alınması hakkaniyet açısından doğrudur. Çünkü sigorta primlerinin sigortadan faydalanan mevduat üzerinden alınması mantıklıdır. Primlerin tespitinde diğer önemli bir nokta bankanın durumu veya aldığı risk derecesinin gözönüne alınıp alınmayacağıdır. Prim ödemelerinde bankaların risk durumunun gözönüne

²² KÜÇÜKÖZMEN, C. Coşkun, age. s. 8

alınarak farklı risk grupları için farklı prim miktarlarının esas alınması mevduat sigorta sisteminin eleştirilen birçok yönüne cevap vermektedir. Ancak, buradaki en büyük problem banka risklerinin tespitidir. Bankaların karşı karşıya olduğu risklerin tespiti ve ölçülmesi oldukça zor ve kompleks bir iştir. Diğer taraftan, farklı prim uygulamasının mali durumu bozuk bankalar üzerindeki yükü daha da arttırarak bu bankaların karlarını azaltması ve dolayısıyla sermayelerini olumsuz yönde etkilemesi, riske göre primin belirlendiği bu yöntemin uygulanmasını güçleştirmektedir.

5.1. Risklerin Tespitindeki Güçlükler

Bankaların var olma nedenlerinden en önemlisi sahip oldukları imkanlar sayesinde bireylere göre sektörler ve yatırımlar hakkında daha etkin bilgi toplayarak ve bu bilgiyi daha doğru yorumlayarak ekonomide toplanan tasarrufları daha etkin bir şekilde yatırımlara kanalize edebilmeleridir. Oysa bütün bu uzmanlıklarına rağmen bankalar da risk taşımaktadır. Bankalar kredi değerlendirmeleri ve portföy yönetimleri ne kadar başarılı olursa olsun kredi riskini yok edememektedirler. Bankalar fon çıkışını karşılayacak fon girdisini sağlayamama bir başka deyişle likidite riski taşımaktadırlar. Öte yandan bankaların mevduat / sermaye veya toplam aktifler / özsermaye oranı arttığı ölçüde bankaların iflas etme riski de artmaktadır. Bankaların mudiler için arz ettiği bir diğer risk ise mudilerin banka hakkında derleyebildiği bilgilerin sınırlı olması nedeni ile yetersiz veya kötü niyetli banka yönetiminin neden olacağı başarısızlıktan mudilerin zarar görmesi riskidir.²³

Ancak tüm bu sayılan risklerin tespiti oldukça zor bir iştir. Bu yüzden bankaların risklerinin tespitinde karşılaşılan problemlerin ve risklerin tespitine yönelik alternatif yaklaşımların ele alınmasında fayda vardır.

²³ YILMAZ, Şuhnaz, KADILAR, Rıza, *Türkiye İçin Bir Mevduat Sigorta Sistemi Önerisi*, Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, Yayın No:197, İstanbul 1996, s.3

Banka risklerinin tespitinde karşılaşılan ilk problem sigortanın doğasında varolan sigortayı yaptıran kişi ya da kurumun kendi risk durumunu sigorta eden kişiden daha iyi bilmesidir.²⁴ Asimetrik bilgi adı verilen bu bilgi farklılığının önem kazandığı durum, bir bankanın ödeme gücü, yani mali bünyesi hakkında sahip olunan eksik ya da yetersiz bilgidir.

Bu konuda en çok verilen örnek, araba sigortası yaptıran bir kişinin durumudur. Bir sürücü kendi sürüş kabiliyetini ve ne kadar riskli bir sürücü olduğunu sigortayı yapandan daha iyi bilmektedir. Bununla beraber, riskli sürücüler bu özelliklerini saklayarak daha düşük prim ödeme eğilimindedirler. Bu durumu ortadan kaldırmak ve sigortalanan kişinin gerçek riskini tespit etmek için sigortalayan kurum, sigortalı hakkında bazı verilerden hareketle risk derecesini tahmin etmeye çalışır. Yine de bu veriler sigortalayanın sigortalının gerçek durumu hakkında kesin bilgiye sahip olmasına yetmemektedir.²⁵

Her ne kadar araba sigortası ve mevduat sigortası birbirlerinden farklı olsa da, verilen örnek karşılaşılan problemleri ortaya koyması açısından öğretici niteliktedir. Mevduat sigortasında da sigortadan faydalanan yani banka aldığı risk derecesi hakkında sigortayı yapan kurumdan daha fazla bilgiye sahiptir.

Bankaların risklerini tespit etmede karşılaşılan ikinci problem, bankaların risklerinin tam olarak ölçülememesinden dolayı riskli bankaların artması ve bu bankaların risklerinin kontrol altında tutulamamasıdır. Bu problem sigortayı yapan kurumun bankalar hakkında daha fazla bilgi toplaması yoluyla nispeten azaltılabilir. Daha fazla bilgi bankanın daha doğru değerlendirilmesini sağlayacak böylece riskli bankaların daha fazla prim ödemesi ile sigortanın kaybının daha az olması sağlanacaktır. Ancak sigorta kurumunun bilgi elde ederken katlanacağı maliyetler burada gözönünde tutulması gereken bir faktördür.

²⁴ ÖZDEMİR, Erkan, *Dünyada Ve Türkiye'de Mevduat Sigorta Sistemi Karşılaşılan Sorunlar Ve Alternatif Yaklaşımlar*, Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları Başkanlığı, Bankalar Yeminli Murakıp Yardımcısı Ekim 1996, s.8

²⁵ ÖZDEMİR, Erkan, age. s.8

5.2. Banka Risklerinin Ölçülmesinde Kullanılabilecek Bazı Yöntemler

Mevduat sigortası primlerinin belirlenmesine esas teşkil eden risklerin tespitine dair bazı öneriler mevcuttur.

5.2.1. Özel Sigorta Kuruluşlarının Kullanılması

ABD'de son zamanlarda ortaya atılan bu öneriye göre; devlet ve özel sektörün birarada olduğu bir sistem, yalnız kamu veya yalnız özel sigorta sisteminin var olduğu bir durumdaki eksiklikleri giderebilir. Bu sistemde, devletin sigortanın büyük bir kısmını karşılaması, özel sigortanın ise sigortanın piyasa fiyatını belirlemesi ve sigortanın geriye kalan küçük bir kısmını karşılaması öngörülmektedir.²⁶

Bu sistem sayesinde öncelikle devletin karşılaşacağı olası zarar sınırlandırılmış olacaktır. Ancak, böyle bir sistemin başarılı olabilmesi için özel sigortanın sistematik risklere karşı ayakta durabilmesi ve banka iflaslarının kaçınılmaz olduğu kriz dönemlerinde sigortayı iptal etme ihtimalinin sözkonusu olmaması gerekmektedir.

5.2.2. Opsiyon Fiyatlandırması

Opsiyon, bir finansal varlığın (aracın) gelecekte belirlenen bir tarihte veya belirli bir zaman süresi içinde, prim karşılığında, önceden belirlenmiş bir fiyattan satma veya satın alma hakkını veren bir sözleşmedir. Opsiyon sözleşmesi ile taraflardan birine sözleşmedeki haklarını kullanmak ya da bu haklarından caymak seçeneği tanınırken; diğer tarafa, hak sahibinin sözleşmedeki haklarını kullanmayı seçmesi durumunda, sözleşmenin gereklerini yerine getirme sorumluluğu yüklenmektedir.²⁷

²⁶ ÖZDEMİR, Erkan, age. s.9

²⁷ AKGÜÇ, Öztin, *Finansal Yönetim*, Muhasebe Enstitüsü Yayın No:65, Yenilenmiş 7. Baskı, Mart 1998, İstanbul, s.734

Opsiyonlar, alım opsiyonu (call option) ve satım opsiyonu (put option) olmak üzere ikiye ayrılır. Sahibine opsiyon konusu aktifi, anlaşmada belirtilen fiyattan satın alma hakkı veren opsiyonlara alım opsiyonu, bunun tam aksi, sahibine belli bir değeri belli bir fiyattan satma hakkı veren opsiyonlara ise satım opsiyonu denilmektedir.

Mevduat sigorta sisteminde bankaların prim ödemeleri açısından düşünüldüğünde; banka prim ödemesinde bulunduğu bir satım opsiyonu satın almakta ve böylece varlıklarını sigorta kapsamındaki mevduat tutarına eşit bir fiyata satma hakkını elde etmektedir. Buna göre sigortayı yapan bankanın aktiflerini üzerine aldığı zaman sigorta kapsamındaki mevduatı ödeyeceğinden aktiflerin fiyatı bu ödenen tutar olmaktadır. Eğer bankanın aktifleri sigortalı mevduat tutarının altına düşerse, sigortayı yapan kurum bankanın varlıklarını satın alarak sigorta kapsamındaki mevduatı ödeyecektir.

Mevduat sigortası sistemindeki satım opsiyonu, uygulamaya konulması sırasında normal satım opsiyonlarından ayrılmaktadır. Opsiyonun ne zaman kullanılacağı opsiyon alıcısının değil opsiyon satıcısının yani mevduatı sigortalayan kurumun elindedir. Yani bankanın sigortalı mevduatı için bir alım opsiyonu yazıldığında bunu hem yazan hem de yürürlüğe koyan sigorta kurumu olmaktadır.²⁸

5.2.3. Yapılan Denetimler Sonucu Elde Edilen Bilgiler Doğrultusunda Bankaların Risk Derecelerinin Belirlenmesi

Bu yaklaşıma göre, bankaların ödeyeceği risk primi denetim elemanlarınca yerinde yapılan incelemeler sonucunda belirlenebilir. Bankaların risk derecelerinin belirlenmesinde kullanılan dereceleme yöntemlerinden en bilineni kısaca CAMEL olarak adlandırılan yöntemdir.

---

²⁸ ÖZDEMİR, Erkan, age. s. 10

Banka denetiminde temelde 1978 yılında uygulanmaya başlayan CAMEL bu dereceleme yöntemi ile bankaların mali yapılarına göre bir sınıflandırma yapılmaktadır. Yöntem, yapılan denetlemeler sonucuna göre bankacılık sistemi açısından önem arz eden beş unsurun değerlendirilmesinden oluşmaktadır. Bunlar;²⁹

- Sermaye Yeterliliği (Capital Adequacy)
- Aktif Kalitesi (Asset Quality)
- Yönetimin Başarısı (Management and Administrative Ability)
- Karlılık (Earnings Level and Quality)
- Likidite (Liquidity Level)

olarak sıralanabilir.

Denetimlerde bankalar bu beş unsur üzerinden derecelendirmeye tabi tutulmaktadır. Her unsur için 1'den 5'e kadar bir dereceleme yapılmaktadır. Sözkonusu derecelemede en yüksek oran 1, en düşük oran ise 5 kabul edilmektedir. 1'den 5'e doğru gidildikçe değerlendirilen unsurun gücü zayıflamakta, üçüncü dereceden itibaren banka mali bünyesinin zayıflamaya başladığı kabul edilmektedir. Yapılan bu dereceleme işlemi sonucunda ortalaması 3 olarak tespit edilen bir bankadaki zaafiyetin genel olarak bu beş unsur arasında ortaya çıkan bir uyumsuzluktan veya ekonomik konjonktürdeki sıkıntılardan kaynaklanabileceği kabul edilmektedir. Mali bünyenin ciddi boyutlarda zayıflaması ise derecelemede ortalamanın 4 veya 5 olarak tespiti durumunda gündeme gelmektedir.³⁰

5.2.4. İflas -Tahmin Modelleri

İflas- tahmin modelleri yaklaşımı, geçmiş dönem verilerini kullanarak, bankaların iflas riskinin hesaplanmasına dayanır. Geçmiş dönemlerdeki banka

²⁹ ÇELİK, Selim Güray, "Mali Bünyesi Problemlili Bankalara Yönelik Düzenlemelerin Etkinliği", *Active Banka Dergisi*, Ağustos-Eylül 1998, s.8

³⁰ ÇELİK, Selim Güray, *age.* s.10

iflaslarının önemli göstergeleri olan donuk krediler, karlılık, sermaye yeterliliği gibi çeşitli finansal değişkenler, bankaların riske göre belirlenen prim ödemelerine esas alınabilir.

Bu yöntemde esas alınan finansal veriler gerçekleşen (ex post) riski ölçmektedir. Bu konu ile ilgili olarak yapılan çalışmalardan elde edilen en önemli sonuç, iflas- tahmin modellerinin tahmin gücünün bir yılı aşan süreler için yeterli olmadığıdır.³¹

5.2.5. Kapitalizasyon

Bu yaklaşım ile mevduat sigorta fonu kapitalize edilerek banka sermayesinin belirli bir oranın altına düşmesine müsaade edilmemesi ya da belirli alt ve üst limitler içinde kalması için prim ödemeleri araç olarak kullanılabilir. Böylece, fon tutarının belirlenen limitlerin üzerine ulaşması durumunda primlerin düşürülmesi, aksi durumda ise prim tutarlarının artırılması gerekmektedir. Ancak fon miktarında meydana gelebilecek büyük düşüşlerin bankaların prim tutarlarının artırılarak giderilmesi bankaların sermayelerinin azalmasına ve likidite durumlarının bozulmasına neden olacağından bu takviyenin devlet tarafından yapılması gerekmektedir.

6. SERMAYENİN ÖNEMİ

Bankalar, özkaynaklarına oranla büyük ölçüde yabancı kaynak kullanan dolayısıyla, toplam kaynakları içinde özkaynakları küçük bir paya sahip olan işletmeler olmakla birlikte, özkaynakların ve bu arada banka sermayesinin bankalar açısından sahip olduğu önem çok büyüktür. Banka sermayesi, banka tarafından sürekli olarak kullanılan fonların özünü veya temelini yansıtan ve bankaya finansal açıdan güçlülük hissini veren, karşılaşılan güçlüklerin

---

³¹ ÖZDEMİR, Erkan, age. s.11

yenilmesine yardımcı bir araçtır. Sahip olunan sermayenin büyüklüğü, genellikle, finansal gücün bir ölçüsü olarak görülmektedir.³²

Bir banka sermayesinin birincil fonksiyonu, pay sahiplerini ve mevduat sahiplerini ve böylece vergi ödeyenleri beklenmedik kayıplardan korumasıdır. Bir bankanın sermayesi ne kadar güçlü ise, beklenmedik durumlara o kadar çok dayanabilir. Bu yüzden, sermaye, bankaları daha emniyetli hale getirerek iflas riskini azaltır ve kriz dönemlerinde yöneticilerin ve düzenleyici birimlerin çözüm bulmalarına zaman tanır.

Yüksek sermaye oranları bankaların risk karşısındaki tutumunu da etkilemektedir. Sermaye sahiplerinin toplanan fonlar içindeki payı azaldıkça bankanın risk alma eğilimi de artacaktır. Çünkü aşırı risk almanın getirisi sermaye sahiplerinin olurken sermayeyi aşan bir kayıp ortaya çıktığında bu maliyeti mevduat sigorta fonu karşılayacaktır.

Tüm bunlara rağmen, sermaye yeterlilik düzeyinin tanımlanması ve ölçülmesiyle ilgili sorunların varlığı, fazla sermayenin beklenen ölçüde güvence sağlamasını engellemektedir. Gelişmiş ekonomilerin pek çoğunda bile henüz bankanın sermayesi ya da riskleri tam olarak ölçülememektedir. Gelişmekte olan ülkelerde ise ekonomideki istikrarsızlık, bankalar ve düzenlemeleri yapanlar arasında gizleme ya da başka nedenlerle bilgi uyuşmazlıkları, bankaya politik müdahalede bulunulması gibi nedenlerle durum daha da sıkıntılı görünmektedir.

---

³² DURER, Salih, *Türkiye’de Ticaret Bankalarının Sermaye Yapı ve Yeterliliği*, Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. Bankacılık Araştırmaları Dizisi No:8, İstanbul, 1988, s.64

İKİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA ve TÜRKİYE'DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMALARI

1. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

A.B.D. Mevduat Sigorta Sistemi, diğer ülkelere temel teşkil etmesi ve sistemin en geniş kapsamlı uygulandığı ülke olması açısından önemlidir.

1829 yılında New York eyaletinde uygulanmaya başlanan ve yaklaşık yetmiş yıl uygulandıktan sonra ortadan kalkan mevduat sigorta sistemi 1907 yılında finans kesiminde meydana gelen bir panik sonucu tekrar gündeme gelmiştir. Sözkonusu sistem, 1929 krizine kadar birçok eyalette uygulanmıştır.³³

A.B.D.'de 1929 yılında Borsa'da yaşanan büyük çöküş, etkilerini Amerikan Bankacılık Sisteminde de göstermiştir. Bankalarda kriz nedeniyle hızlı para çekilmeleri olmuş ve bunun sonucunda 2300 banka iflas etmiştir. Bu dönemin yaşanmasıyla, hazırlanan Olağanüstü Bankalar Kanunu ile 1933 yılında Ulusal Mevduat Sigorta Kurumu (Federal Deposit Insurance Corporation - FDIC) kurulmuştur. Aynı zamanda bu kanunla, bankaların faaliyete başlamadan önce borçlarını ödeyebileceklerine dair yeterlilik belgesi alma zorunlulukları da getirilmiştir.³⁴

ABD'de bankaların mevduatlarına ilişkin garanti FDIC adlı kurum tarafından gerçekleştirilirken, bankaların yanısıra tasarruf ve borç kurumlarına ilişkin garanti 1934 yılında kurulan FSLIC (Federal Savings and Loan Insurance Corporation) adlı kurum tarafından üstlenilmiştir.

³³ KARAN, Mehmet Baha, age. s.77

³⁴ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.23

1.1. FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation)

Kurulan mevduat sigorta kurumunun (FDIC) ilk amacı; halkın bankalara olan güveninin tekrar teminine yardım etmek şeklinde belirlenmiş ve bu amaç kuruluşun sigorta işlemlerinin hızla geliştirilmesi ve buna paralel olarak denetim faaliyetlerinin de yoğunlaştırılması ile sağlanmaya çalışılmıştır.³⁵

FDIC'in kuruluş tarihinden itibaren günümüze kadar Amerikan bankacılık sektörünün geçirdiği aşamalar şu şekilde özetlenebilir;³⁶

❖**1933-1942 Dönemi;** FDIC'in ilk kuruluş ve işleyiş yılları olan bu dönemde oldukça baskıcı bir yönetim görülmekteydi. Bankaların sert bir rekabet içine girmeleri engelleniyordu. Çünkü bu dönemde bankacılık sektöründe oldukça büyük bir sorun yaşanmaktaydı.

❖**1942-1972 Dönemi;** II Dünya Savaşı döneminde A.B.D. ekonomisi için bankacılık sektörü büyük önem arz etmekteydi. Bu dönemde halkın elindeki paraların mevduat şeklinde toplanması ve bunların devlet tahvili alımında kullanılması, savaş sırasında devlete fon sağlanmasında oldukça etkili olmuştur. 1960'lara kadar olan dönemde bankacılık sektörü gelişmiş güven ve istikrar ortamı sağlanmıştır. Bu dönemde Amerikan mali sektöründe tasarruf kuruluşları gelişmeye başlamış ve kısa sürede bankalara rakip olma durumuna gelmişlerdir.

Bunu takip eden dönemde A.B.D.'nin Vietnam Savaşı'na girmesi, devletin fon ihtiyacının büyümesini sağlamış, böylece artan fon ihtiyacı devlet borçlanma senetlerinin faizlerinin yükselmesine neden olmuştur. Bu dönemde bankacılık sektörünün fon kaynakları azalmış ve rekabetin artmasıyla sektör zor duruma düşmüştür.

³⁵ KIRALI, Mustafa, "A.B.D.de Mevduat Sigortası ve Mevduat Sigortası Kurumu (FDIC)", **Maliye Dergisi** Sayı:57, Mayıs- Haziran 1982, s.18

³⁶ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.24

❖**1972-1980 Dönemi;** Bu dönemde ortak yatırım fonlarının getirisinin fazla, banka faizlerinin ise düşük olması, tasarruf sahiplerinin tercihlerini yatırım fonlarına kaydırmıştır. 1970'li yıllar bankacılık sektörü için durgun ve kötü geçen dönem olarak kabul edilmektedir. Ayrıca bankaların özellikle gelişmekte olan ülkelere açtıkları kredilerin miktar olarak fazla olması ve bu ülkelerde yaşanan ekonomik sıkıntıların kredilerin geri dönüşlerini etkilemesi bankacılık sektöründeki krizi körüklemiştir.

❖**1980-1991 Dönemi;** Bankacılık sektörünün 1970'li yıllarda girdiği bunalımdan kurtarılması için yeni düzenlemelerin varlığı ortaya çıkmış ve 1980 yılında Bankalar Kanunu olarak adlandırılan kanun hazırlanmıştır. Buna göre, Merkez Bankası'na üye olmayan bankalar da dahil olmak üzere tüm bankaların mevduat tutarları üzerinden mevduat karşılığı ayırmalarına ve Merkez Bankası'nın faiz politikası üzerindeki etkisinin 6 yıl içinde aşama aşama azaltılmasına karar verilmiştir.

Bunu takip eden dönem boyunca ekonomide görülen düzelme, tarım sektörünün yaşadığı sorunlardan dolayı tekrar bozulmaya başlamış ve bu sektöre kredi veren bankaların etkilenmesine neden olmuştur. Bunun sonucunda FDIC'e başvuran bir grup bankanın iyileştirilme çalışmalarının maliyeti oldukça yüksek olmuştur.

Bankacılık sektörüne güç kazandırmak amacıyla bu dönemde çıkarılan yasalar da sektördeki rekabeti artırırken, bankaların FDIC'e güvenerek faiz savaşı yaratmaları sonucunu doğurmuştur. Ancak bu faiz savaşının yükü FDIC'in olurken büyük bankalarda istedikleri karlılığı elde edememişlerdir. Bu dönemde batan banka sayısı ve sektörün riskliliği artmıştır.

FDIC'in faaliyetleri üç kişiden oluşan yönetim kurulu tarafından yürütülmektedir. Bu kişiler başkan tarafından atanmakta ve Senato tarafından

onaylanmaktadır.³⁷ Kurumun denetimi ise ABD Kongresi tarafından yapılmaktadır. Kurum yıllık raporlar halinde faaliyetlerini ve durumunu kongreye sunmaktadır.

FDIC ilk kurulduğu dönemlerde sınırlı kapsam politikası ile güvence kapsamını 2500 \$ olarak belirlemiş ancak takip eden dönemlerde kapsamı, bugünkü limit olan 100 000 \$'a yükseltmiştir. Bu miktar hesap başına uygulanmaktadır. A.B.D.' deki mevduat sigorta sisteminin uygulama türü insiyatifli sigorta türüdür. Sigortalanacak mevduat için belli bir limit bulunmakla beraber sektörde gelişen sorunların büyüklüğü ölçüsünde sigorta kapsamını genişletebilmekte ve tam kapsamlı sigortaya kadar ulaşabilmektedir. Burada insiyatif yetkili otoritenin elinde bulunmaktadır.

Amerika'da fonun finansmanı FDIC'e üye bankaların toplam mevduatları üzerinden ödedikleri primlerden oluşmaktadır. Eğer sektöre müdahale anında Fon'un kaynakları yeterli gelmezse devletten borçlanabilmektedir. 1994 yılına kadar FDIC'e üye bankaların ödeyecekleri prim miktarı, risk durumu gözönüne alınmaksızın bütün bankalar için aynı esasa göre belirlenirken, bu tarihten sonra bankaların aldıkları riske ve sermaye gücüne göre değişen bir prim ödeme sistemi getirilmiştir. Bu sistem ile bankalar sermaye rasyoları üzerinden belirlenen sınırlar ve aldıkları not (rating) sonucuna göre üçer gruba ayrılmıştır ve her banka aldığı risk grubuna göre prim ödemektedir. Sisteme göre bankalar yüksek, yeterli ve düşük sermayeli olmak üzere üç gruba ayrılarak değerlendirilmektedir. Daha sonra her grup kendi içerisinde, yetkili otoritelerin yerinde yaptıkları incelemeler ve periyodik raporlamalar sonucu elde edilen veriler ışığında, bankanın mali durumu gözönüne alınarak yakın gözetim ve denetimde bulundurulması ihtiyacına göre A,B,C grubu bankalar olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır.

---

³⁷ ÖNAL, Yıldırım Beyazıt, DÜZAKIN, Hatice Gereklioğlu, AKYÜZ, Meltem, *Türkiye'de Mevduat Sigortası Sisteminin Gelişimi ve Bankaların Risk Değerlendirmesini de İçeren Aktif Bir Mevduat Sigortası Model Önerisi*, Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, Yayın No:198, İstanbul 1996, s.72

Bu sınıflandırmaya göre bankaların FDIC'e ödeyecekleri prim oranları (onbinde) şu şekilde belirlenmiştir.³⁸

Denetim ve Gözetim Notu

Sermaye Derecesi	<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>
Yüksek Sermayeli	23	26	29
Yeterli Sermayeli	26	29	30
Düşük Sermayeli	29	30	31

Bu tabloya göre, sermaye yeterliliği ve risk durumu açısından en iyi banka ile en kötü banka arasında 8 puanlık bir fark ortaya çıkmaktadır.

A.B.D.'de bankacılık sektörü için önemli bir kurum olan FDIC'in faaliyetleri şu şekilde sıralanabilir;

❖**Giriş Düzenlemeleri:** Mevcut banka değerini koruyacak şekilde, bankaların mevduat sigortası taleplerinde ve yeni şube açılmasında ve birleşme önerilerinde bulunur.

❖**Denetim :** FDIC çalışanlarının 2/3'ü banka kayıtlarının incelenmesi ve yönetsel faaliyetlerin denetlenmesi ile ilgilenmektedirler.³⁹ FDIC'in denetleme işlevi oldukça geniştir. Mevduat sigorta sistemine dahil olup Fed'e üye olmayan tüm bankaların ve yine garanti kapsamındaki yabancı banka şubelerinin denetiminden ve buna ilişkin düzenlemelerden sorumludur. FDIC, sözkonusu denetim fonksiyonunu yerine getirirken, kurumları kısaca CAMEL olarak ifade edilen sisteme göre değerlendirmeye tabi tutarlar.

Denetleyici birim olarak bankaların zor duruma düşmesini engellemeye çalışan FDIC, mevduata garanti sağlayan kurum olarak da, likidite yetersizliği,

³⁸ YILMAZ, Şuhnaz, KADILAR, Rıza, age. s 24

³⁹ ÖNAL, Yıldırım Beyazıt ve diğerleri, age. s.72

ödeme güçlüğü ya da garanti kapsamındaki mevduatın ödenmesinin etkilerini azaltacak önlemleri de alabilmektedir.⁴⁰

❖**Başarısız (mali yükümlülüğünü karşılayamaz duruma gelmiş) Bankalarda Durum:** Sigorta kapsamında bulunan bir banka mali yükümlülüğünü karşılayamaz duruma düştüğünde, FDIC bankaya iki türlü müdahale edebilmektedir;⁴¹

❖**Modified Payoff Yöntemi;** bu yöntem daha çok küçük ve/veya mevcut ve alacaklarının büyük bölümü zarara dönüşmüş bankalar için uygulanmaktadır.

Bu müdahale yönteminde FDIC, bankayı tamamen tasfiyeye sokarak sigortalamış olduğu tüm mevduatları ödemektedir. Mevduatların sigortaya tabi mevduat tutarını aşan kısımları ile bankadan diğer alacaklılar sigorta kapsamı dışındadır. Söz konusu alacaklılar banka tasfiyesinden sonra artan meblağ olursa paralarını alma imkanına kavuşabilmektedirler. Tasfiye başlangıç aşamasında ise sigorta kapsamı dışındaki alacaklılara, hak sahipliğini göstermesi açısından alacaklılık sertifikaları dağıtılmaktadır.

❖**Purchase and Assumption Yöntemi;** FDIC'in büyük ölçüde tercih ettiği bu yöntemde zor durumdaki bankanın mevcut ve alacakları ile diğer bir bankaya devri gerçekleşmektedir. Bu yöntemin uygulanabilmesi için devralacak bir banka bulunmasının yanısıra FDIC açısından tamamen tasfiyeye gidilmesi halinde ortaya çıkacak ödeme miktarı ile zaman ve mesai kayıplarının altında bir maliyete sahip olması ana ilkedir. Bu nedenle söz konusu yöntem, daha çok mevcutlarının büyük bir bölümünü henüz kaybetmemiş ancak ödemeleri ile ilgili olarak problemler yaşayan bankalara uygulanmaktadır.

Bu yöntem uygulandığında devredilecek olan bankanın devir tarihindeki değeri belirlenerek defter değerinden düşülmekte ve aradaki fark saptanarak

⁴⁰ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.19

⁴¹ ÇELİK, Selim Güray, age. s.10

FDIC tarafından devralan bankaya ödenmektedir. Diğer taraftan FDIC devralan bankaya kredi açma ve benzeri yöntemlerle de ayrıca destek sağlamaktadır.

Bu yöntemin bir önceki yöntemden en önemli farkı, burada sadece sigortaya sahip mevduatın değil tüm mevduat sahipleri ile diğer alacaklıların haklarının korunmasıdır. Devralan kredi kurumu sigortalı ve sigortasız tüm mevduatı devralabileceği gibi mevduatın bir kısmını da devralabilmektedir. FDIC tarafından bu yönü nedeniyle en fazla tercih edilen yöntemdir.

Bu iki yöntemin dışında FDIC, kurulacak köprü bankalar (bridge bank) yoluyla da bazı reorganizasyon işlemlerine gidebilmektedir. Köprü bankanın temel amacı, iflas etmiş veya etmek üzere olan bankaların başarılı bir şekilde satın alınmasını sağlamak veya birleşmesini düzenlemek amacıyla FDIC'e zaman vermektir. Böylelikle söz konusu operasyonun maliyetinin, bankanın tasfiye maliyetinden ve ayrıca tasarruf sahiplerinin çıkarları açısından daha az maliyetli olacağı düşünülmektedir.

Köprü bankalar, FDIC'in atadığı yönetim kurulu tarafından yönetilir. Bu yönetim banka yönetiminden, varlıkları ve mevduatları devralır. Bu bankalar, FDIC'in ek süre vermemesi halinde iki yıl içinde işlevlerini tamamlamalıdır.

1.2. FSLIC (Federal Deposit Savings and Loan Insurance Corporation)

A.B.D.'de tasarruf ve borç kurumları oldukça eskidir ve kurulmalarındaki temel nedeni; gayrimenkul alımlarını finanse etmek için fon sağlanması oluşturmıştır. Topladığı tasarrufları ipotekli gayrimenkul kredisi olarak vermek üzere kurulan, fakat daha sonra ticari bankalarca verilen birçok hizmeti de sağlama yetkisi tanınan tasarruf ve kredi kurumlarının önemli bir bölümü 1980'lerde iflas etmiştir. Bu kuruluşlardaki tasarrufları sigortalamak üzere FDIC'e paralel olarak 1934 yılında FSLIC kurulmuştur. Ancak 1970 ve 1980'li yıllarda ekonomide meydana gelen olumsuz değişimler, FSLIC'i iflas eden

kuruluşların tasarruflarını ödeyemez duruma getirmiştir. Bunun üzerine 1989 yılında FSLIC, FDIC'e devredilmiş ve FDIC bu kuruluşlardaki tasarrufları da sigorta eder hale gelmiştir.⁴²

2. ALMANYA'DA MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

Almanya'da halen uygulamada bulunan mevduat sigortası sisteminde, tasarruf bankaları, kooperatif bankaları ve ticari bankalar için ayrı ayrı fon oluşturulmuştur. Ticari bankalar için oluşturulan Mevduat Güvenlik Fonu, tasarruf sahiplerini doğrudan doğruya korumayı amaçlarken, diğer iki fonun (Tasarruf Bankaları Güvenlik Fonu ve Kredi Kooperatifleri Planı) asıl amacı tasarruf sahiplerini korumaktan çok kurumun ödeyebilirlik gücünü ayakta tutmak ve üyelerini korumaktır.⁴³

Söz konusu Fonların yapısal olarak bazı değişiklikleri olmasına rağmen ortak temel özelliklere de sahip oldukları görülmektedir. Bunlar;⁴⁴

- Bütün mevduat sigorta kurumları bir fona sahiptir ve esas olarak fonlar üye kuruluşların katılımları ve primleri ile finanse edilmektedir.
- Mevduat sigorta kurumları kapsam içerisine girebilecek tüm kurumları bünyesine almaktadır, buna yurtdışındaki şubeler de dahildir.
- Mevduatlar, para birim çeşitleri gözönüne alınmaksızın güvence altına alınırlar.
- Mevduatlara sağlanan güvence kapsamında yerli ve yabancı mevduat sahiplerine eşit şartlar sağlanmaktadır.

⁴² ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.17

⁴³ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.28

⁴⁴ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.37

- Fon yöneticileri, yükümlülükleri yerine getirirken kanunlar çerçevesinde oluşturulan prosedürleri takip ederler.
- Fonun izlediği prosedüre ne mevduat sahiplerinin ne de kredi kuruluşlarının müdahale hakkı bulunmaktadır.

2.1. Mevduat Güvenlik Fonu

1966 yılında kurulan Fon önce küçük tasarruf, vadeli mevduat, ücret maaş ve emekli maaşı gibi paraları içeren hesapların, mudi başına 10.000 DM'a kadar olan kısmını sigorta etmekteydi. Ancak, 1974 yılında Hamburg'da Mertz Bankaevi'nin iflasının ardından, Fona yönelik eleştirilerin artması üzerine, gerçek kişilere ait diğer vadeli ve ihbarlı mevduatlar da sigorta kapsamına dahil edilerek güvence altına alınan tutar 20.000 DM'a çıkarılmıştır. Aynı yıl, Herstaat Bankaevi'nin iflas etmesinin ardından mudi zararlarının ödenmesine yönelik eleştiriler ve bankacılık sistemine duyulan güvenin sarsılacağına ilişkin endişeler neticesinde, yapılan düzenleme ile koruma kapsamındaki mevduatın düzeyi bugünkü seviyesi olan kredi kuruluşunun son üç aylık bilançosunda görülen özsermaye tutarının, mevduat sahibi başına % 30'una yükseltilmiştir.

Böyle bir güvence ile özkaynakları 100 Milyon Dolar olan bir bankanın her mudisi 30 Milyon Dolar'a kadar olan mevduatını bankanın iflas etmesi halinde sigorta fonunda alabilmektedir. Bir diğer deyişle, Almanya'da limitsiz bir mevduat güvencesi bulunmaktadır.⁴⁵

Mevduat Güvenlik Fon'u, Alman Bankalar Birliği'ne bağlı özel kuruluş statüsünde olup, Mevduat Güvenlik Komitesi tarafından yönetilmektedir. Komite, ana banka, bölge bankaları, özel ve diğer bankalarda oluşan 9 kişilik bir yapıdır.

⁴⁵ YILMAZ, Şuhnaz ve Rıza KADILAR, age. s.18

Fon Yönetmeliğine göre, Fon'un amacının bir bankanın zor duruma düşmesi ya da böyle bir olasılığın mevcut olması halinde, tasarruf sahiplerinin çıkarları gözetilerek bu bankalara yardım sağlamak olduğu ifade edilmiştir. Yani Fon'un rolü sadece iflas eden bir bankanın tasarruf sahiplerine ödeme yapmak olmayıp, bankalara müdahale etme ve gerekli önlemleri alma yetkisi vardır.

Fon'un finansman kaynağını üyelerin ödedikleri primler oluşturmaktadır. Üye kuruluşlar bilançolarındaki "bankacılık işlemlerinden doğan diğer kredi sahiplerine olan yükümlülükler" kalemi üzerinden % 003 oranında prim öderler. Ancak, Fon'un finansal kapasitesinin üzerinde ödemeler yapılmak zorunda kalındığında, Fon Yönetim Kurulu o yılki ödemeleri iki misline çıkarma veya ek ödeme talebinde bulunma hakkına sahiptir.⁴⁶

2.2. Tasarruf Bankaları Güvenlik Fonu

Almanya Bankacılığı'nda önemli yere sahip olan Tasarruf Bankaları, arkalarında genellikle belediye, ilçe yönetimi, kent gibi kamu yönetim birimleri bulunduğu kamusal sermayeli bankalar içerisinde sayılmaktadır. Bu nedenle, bu bankaların bütün tasarruf sahiplerine güvence sağlayan bir görüntüsü vardır.

1969 yılında kurulan Fon'un çalışması bölgesel esaslar üzerine kurulmuştur. Her biri zor durumdaki bankalara fon mevcutlarının % 15'ine kadar müdahale etmeye yetkili 12 tane yöresel koruma fonu faaliyette bulunmaktadır. Her fonun kaynağı, üye bankaların aktif toplamının % 003'ünü aşamaz ve herbir üyenin ödeyeceği prim tutarı, yıllık üye banka aktifinin % 003'üdür.⁴⁷

Tasarruf Güvenlik Fonu ile Mevduat Güvenlik Fonu arasındaki en belirgin fark, fonksiyonlarında ortaya çıkmaktadır. Mevduat Güvenlik Fonu, kredi kuruluşlarının yükümlülüklerinin karşılanması amacıyla gütme ve kuruluşların

⁴⁶ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.38

⁴⁷ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.29

tekrar sektöre kazandırılması veya ekonomik varlıklarının devamının sağlanması için çalışmalarda bulunmamaktadır. Oysa Tasarruf Bankaları Güvenlik Fonu bankaların devamını esas almakta ve bu nedenle primlerini toplam kredileri esas alarak hesaplamaktadır. Yani bankaların borçlarını değil alacaklarını sigortalamaktadır. Fon'un amacı, bankaların tasfiyesi olmayıp korunması olduğundan dolayı iç tüzükler Fon'a yetki vermeyip sadece yol gösterici olmalarını sağlamıştır.

2.3. Kredi Kooperatifleri Planı

Kredi Kooperatifleri Planı, tüm kredi kooperatiflerine ve şartlar dahilinde diğer özel bankalara açıktır. Koruma Planı, Garanti Fonu ve Garanti Fonu'na katılan tüm bankaların oluşturduğu Garanti Havuzundan oluşmaktadır. Garanti Fonu, yardımlarını esasen tazmin yükümlülüğüne karşı bağış şeklinde veya avans şeklinde sağlarken, Garanti Havuzu, yazılı garantiler şeklinde ek bir koruma sağlar.

Fon'a standart yıllık katılımların tutarı kooperatiflerin, müşterilerinin yükümlülükleri için verilen avanslar ve krediler üzerinden % 005 oranında hesaplanır ve kooperatifler tarafından ödenir. Gerektiğinde bu oran üç katına kadar arttırılabilmektedir. Yetkili bölgesel fonlar üyelerini 1 milyon Mark'a kadar destekleyebilirler.⁴⁸

3. İNGİLTERE'DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

1973-1975 yılları arasında İngiltere'de ikincil banka krizi denen ve ekonomide başgösteren likidite sıkıntısında basiretli davranmayan küçük mali kurumların başlatıp, bir dizi bankanın kurtarma operasyonuna tabi tutulması zorunluluğunu doğuran gelişmelerin arkasından 1979 tarihinde Bankacılık Kanunu çıkarılmıştır.⁴⁹

⁴⁸ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.40

⁴⁹ ARI, Onur, "İngiltere'de Mevduatın Korunması", Maliye Dergisi, Kasım-Aralık 1983, Sayı:66, s.23

İngiliz bankacılık sektörünün yapısına bakıldığında, mevduat toplamaya yetkili mevduat bankacılığı yapan ve kliring bankaları olarak bilinen kuruluşların yanısıra ticaret bankaları, menkul kıymet ihraç taahhütleri, finansman şirketleri, kefalet verme ve ayrıca kar amacı gütmeyen konut edindirme kredisi veren kuruluşların bulunduğu görülmektedir. Sektörde, 1979 yılında çıkarılan kanun ile kuruluşlar, mevduat toplamaya yetkili kuruluşlar ve bankalar olmak üzere iki gruba ayrılmışlardır. Ancak 1987 yılında bu ayırım kaldırılarak tek bir grupta birleştirilmişlerdir.

1987 yılında bazı değişikliklere uğrayan Kanuna göre 1982 yılında Merkez Bankası'nın idaresinde "Mevduatı Koruma Kurulu" kurulmuştur. Kurulun yönetiminde Merkez Bankası ve üye kuruluşların temsilcileri yer almaktadır.

İngiltere, yürürlükte bulunan mevduat sigorta uygulaması açısından sınırlı kapsamlı sisteme en güzel örnektir.⁵⁰ İngiltere'deki mevduat koruma sistemi, sadece küçük tasarruf sahiplerini korumayı amaçladığından, bu kapsama girecek mevduatlar da bu amaca uygun olarak belirlenmiş ve bütün mevduat türleri sigorta koruma kapsamına dahil edilmemiştir. Ancak, sözkonusu durum küçük tasarruf sahiplerinin paralarını yatıracakları bankaları seçmede kayıtsız kalacakları anlamına gelmemektedir. Çünkü İngiltere uygulamasında, koruma altındaki mevduatın % 75'i mevduat sahiplerine ödendiğinden, hem sigortalının hem de sigortalayanın risk aldığı bir durum sözkonusudur. Böylece, tasarruf sahipleri paralarını yatıracakları bankaları seçerken, ürün çeşidi ve faiz oranları dışında, bankaların finansal durumuyla da ilgilenmektedirler.⁵¹

İngiltere'de beş yıldan uzun vadeli teminata bağlanmış mevduat ve mevduat sertifikaları ile bankalar mevduatı ve banka yöneticileri ile ilişkisi bulunan kişilerin ve şirketlerin mevduatı kapsam dışında tutulmuştur. Bunun yanında yurt içinde yerleşik ya da yerleşik olmayan gerçek ve tüzel kişilerin ülke

⁵⁰ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.36

⁵¹ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.23

içerisinde yetkili bir şubede tesis edilen mevduatı maksimum 20.000 Sterline kadar koruma altındadır.

İngiltere’de mevduat sigorta kapsamına katılım, tüm mevduat toplayan kuruluşlar için zorunludur. Ülkede, prim ödeme sistemi yerine katkı payları yöntemi esas alınmıştır. Bu doğrultuda, Mevduat Koruma Kurulu tarafından, ilk kuruluş aşamasında fon sermayesinin, tüm bankalar tarafından yapılacak katkı payları ile en az 5.000.000 Sterlin en fazla 6.000.000 Sterlin olması zorunluluğu getirilmiştir. Bu miktarlar sektörde sorunlarla karşılaşıldığı dönemlerde olabilecek zararları karşılamaya yetecek miktarlar olarak belirlenmiştir. Bankaların fona katılımları bu miktarlar gözönünde bulundurularak ve sigortaladıkları mevduatların, toplam sigortalı mevduat içerisindeki payı hesaplanarak belirlenmektedir.

İngiltere’deki sistemde Fon’un finansmanında birkaç katılım şekli belirlenmiştir. Buna göre; kuruluşlar Fon’a ilk katılım tutarı olarak mevduatlarının % 0.1’i oranında ve 10.000 Sterlinden az olmayacak şekilde ödeme yapmaktadırlar. Kuruluşların Fon’a normal katılımları ise en az 25.000 Sterlin en çok 300.000 Sterlin sınırları içerisinde olmalıdır.⁵²

Herhangi bir mali yıl sonunda Fon’un 3.000.000 Sterlinden aşağı düşmesi halinde, üye bankalardan fonu 5.000.000- 6.000.000 Sterlin seviyesine çıkaracak ek ödemeler yapılması istenmektedir. Fon tutarının bu tavan tutarının üzerinde olmasının istenmesi halinde ise, Hazine’nin yetkisinde olmak üzere olağanüstü katkı payları gündeme gelmektedir.

Bir kurumun mali durumu bozulduğu zaman, Merkez Bankası o kuruma herhangi bir müdahalede bulunmadan batmasına müsaade edebileceği gibi, küçük tasarruf sahiplerinin lehine olmak üzere likidite desteği vererek kurumun tekrar sağlıklı bir yapıya kavuşmasını da sağlayabilmektedir. Alternatif bir yol ise, koruma kapsamındaki mevduatın ödenerek Mevduat Koruma Kurulu’nun

⁵² AYMERGEN, Yasemin, age. s.36

tasarruf sahipleri yerine alacaklı duruma geçmesidir. İflas eden bankanın varlıklarının nakde dönüştürülmesi sonucu elde edilen tutardan, Fon'a, kalan alacakları için tasarruf sahiplerine ve eğer özel katkı payı ödemelerinde bulunmuşlar ise bankalara ödemedede bulunulur.⁵³

4. İTALYA'DA MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

İtalya'da 1987 yılına kadar finansal sistemdeki aksaklıkların giderilmesi için alınan önlemler, Merkez Bankası'nın kredi verme işlevine dayandırılarak yürütülmekte ve böylece tasarruf sahiplerine dolaylı olarak bir koruma sağlanmış olmakta idi. 1987 yılında İtalya İnterbank Mevduat Koruma Fonu (Fondo Interbancario Di Tutela Dei Depositi - FITD) kurularak tasarruf sahiplerinin korunma kapsamalarının genişletilmesi öngörülmüştür.

Fonun oluşturulmasında Avrupa ülkeleri ile A.B.D. uygulamasından faydalanılmıştır. Sistemin sözkonusu ülke uygulamalarından farklı olan yönü İtalya Merkez Bankasının bankaları denetleyen bir birim olarak etkin bir rol oynamasıdır.

FITD, bütün bankacılık kurumları arasında oluşturulan bir konsorsiyum olup, üyelerinin bütün kredi kuruluşlarını içermesi sebebiyle diğer sigorta fonlarından ayrılmaktadır. Her ne kadar özel görünse de Merkez Bankası yönetimi ve kontrolü elinde bulundurmakta ve müdahaleler parasal otoritenin görüşlerine uygun olarak yapılmaktadır.⁵⁴

Buraya kadar anlatılanlardan da anlaşılacağı üzere, İtalyan fon sistemi, sigorta ve karşılıklı dayanışma olarak adlandırabileceğimiz iki sistem arasında belirsiz bir konumda bulunmaktadır. Bir yandan, farklı kategorideki kurumların bir arada bulunması karşılıklı dayanışmayı vurgularken, fonun banka iflaslarını

⁵³ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.24

⁵⁴ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.25

bankacılık sistemine yansıtması nedeniyle sistem, bir mevduat sigortası niteliğine bürünmektedir.

İtalya'da basamaklı bir güvence sistemi bulunmaktadır. Mudiler bankalarda bulunan ilk 200 milyon Lirete kadar olan mevduatları için % 100 güvence kapsamındayken, 200 milyon ile 1 milyar Lire arasında olan mevduatları için % 75 güvence sahibidirler. Yani İtalya'da mevduat sigortası üst limiti 800 milyon Lire olarak belirlenmiştir. İtalya'da sağlanan bu güvence diğer ülkelerdekinden farklı olarak mudi başına değil mevduat hesabı başındadır. Yani pratikte sistemde mudiler neredeyse limitsiz bir güvence ile karşı karşıyadırlar.⁵⁵

İtalyan mevduat sigorta sistemine üyelik zorunlu değildir, ülkede faaliyet gösteren bankalar isterlerse sisteme üye olmaktadır. Üye kuruluşların fona katkı payları da periyodik olarak değil, ancak fon tarafından bir müdahale yapılacağı zaman üyelere ödeme çağrısının yapıldığı bir düzenleme içinde ödenmektedir. Bu sayede, fonda gereksiz yere kaynak bulunmasının önlenmesi amaçlanmıştır.

Üyelerin fona yapacakları katkı payları, mevduat ve vadesi gelmemiş borçlarından sermayenin ve ihtiyatların indirilmesi sonucu bulunan tutar üzerinden hesaplanmaktadır. Böylece sermayesi güçlü olan bankalar fona daha az katkıda bulunmaktadırlar. Sistem bu yönüyle bankaların sermaye yönünden güçlenmelerini teşvik etmektedir.

İtalyan Merkez Bankası, FITD'yi tasarruf sahiplerini korumanın dışında, bankacılık sistemini, ileride ortaya çıkabilecek olası iflaslardan korumayı amaçlayan tedbirleri almak için de kullanmaktadır. Fona girecek bankaların belli oranları tutturmaları beklenmektedir. Bazı oranların belirlenen seviyelerde tutulmasının zorunlu olması, bankaların fona güvenerek aşırı risk almasını da önlemektedir. Böylece bu uygulama Merkez Bankası'nın denetim fonksiyonunu

⁵⁵ YILMAZ, Şuhsnaz ve Rıza KADILAR, age. s.20

da arttırarak problemlı bankaların erken tespitine ve erken harekete geçilmesine yardımcı olur.

5. FRANSA'DA MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

Fransa'daki mevduatı koruma sistemi, pek çok yönden İtalyan sistemine benzemekle birlikte uygulamada bir takım farklılıklar görülmektedir.

Fransız bankacılık sisteminde banka krizlerinin ele alınmasında etkin bir gözetim ve denetim fonksiyonu bulunan Merkez Bankası ile mevduatı koruma işlevini üstlenen Fransız Bankalar Birliği (Association Française des Banques-AFB) birlikte hareket etmektedirler. Fransa'daki mevduatı koruma sisteminin tam anlamıyla bir sigorta olmayıp, üye bankalar arasında zararın paylaşımının esas alındığı ve amacının finansal kurumlar iflas etmeden bunların tasfiye edilerek sistem dışına çıkarılması olduğu ifade edilmektedir.⁵⁶ Bu yönüyle İtalyan sistemine benzemekle beraber, farklı olan burada sisteme katılımın zorunlu olmasıdır.

Banka iflası sözkonusu olduğunda, üye bankalardan katkı payları toplanarak bankaya müdahale yapılmaktadır. Bankanın kurtarılması imkansızsa, mevduat sahiplerine ödeme yapılması gündeme gelmektedir.

Mevcut sistemde gerçek veya tüzel kişilerin Fransa'daki bankalarda Fransız Frangı cinsinden açtırmış oldukları vadeli ve vadesiz mevduatları 400.000 Fransız Frangına kadar Fransız Bankalar Birliği tarafından güvence altında bulunmaktadır. Öte yandan diğer para birimleri cinsinden açılmış hesaplar, bankaların diğer bankalarda bulundurdukları mevduatları, mevduat sertifikaları, piyasa ortalamasının çok üzerinde faiz alan hesaplar ile Fransız bankalarının diğer ülkelerde topladıkları mevduat güvence kapsamı dışında bulunmaktadır.⁵⁷

⁵⁶ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.27

⁵⁷ YILMAZ, Şuhnaz ve Rıza KADILAR, age. s.18

Yukarıda anlatılan koruma sistemi sadece ticari bankalar için sözkonusudur. Diğer finansal kurumların, amaç ve fonksiyonlarına göre kendi koruma sistemleri mevcuttur.

6. NORVEÇ'TE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

Norveç'te bankalarla ilgili yapılan yasal düzenlemeler çerçevesinde, mevduatın korunmasına ilişkin çalışmalar sonucunda, "Ticari Bankalar Garanti Fonu" ve "Tasarruf Bankaları Garanti Fonu" adı altında iki ayrı mevduat sigorta fonu oluşturulmuştur ve bankaların bu fonlara katılımı zorunlu tutulmuştur.

Her iki fonun kaynakları üyeler tarafından ödenen ücretlerden oluşmaktadır. Ticari Bankalar Garanti Fonu'na üye bankalar, fona mevduatlarının % 2'sine ulaşıncaya kadar ödemede bulunurlar. Tasarruf Bankaları Garanti Fonu, tasarruf bankalarının toplam varlıklarının % 0.15 oranı tutarında fona sahip olmalıdır.⁵⁸

1990'lı yılların başında sektörde yaşanan büyük problemler fonların kaynaklarının tükenmesine neden olmuş ve bankacılık sektöründe çıkabilecek sorunlarda alternatif destek kaynaklarının yaratılması ihtiyacı doğmuştur. Böylece, 1991 yılında Devlet Banka Sigorta Fonu (The Government Bank Insurance Fund - GBIF) kurulmuştur. Devlete ait Fonun finansal kaynağı bütçedir. Fon, sektörün finansal yapısını güçlendirmeyi ve Norveç bankalarına olan güveni sağlamlaştırmayı amaçlamaktadır.⁵⁹ Norveç mevduatı koruma sistemi mudilere sınırsız güvence veren bir sistemdir.

7. İSPANYA'DA MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

İspanya bankacılık sektöründe, 1977-1985 yılları arasında gerçekleşen krizden mevcut 110 bankadan 52'si ciddi ölçüde etkilenmiştir.

⁵⁸ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s. 27

⁵⁹ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.27

İspanya bankacılık krizinin başlıca nedenleri arasında tüm dünyayı sarsan 1973-74 petrol krizi, bu olay karşısında alınan önlemlerin yetersizliği ve sektörün yeterli gözetim ve düzenlemeler olmadan zaten hızlı büyüyen ekonomiden daha hızlı ve aşırı büyümüş olması yer almaktadır.⁶⁰

Bankacılık sektöründeki kriz karşısında mudileri korumak amacı ile 1977'de Mevduat Garanti Fonu (Fondo de Garantia de Depositos - MGF) kurulmuş ve 1980 Mart'ına kadar Merkez Bankası bünyesinde faaliyet gösterdikten sonra, bu tarihten itibaren özel bir kanunla özerk bir kamu kuruluşu olmuştur.⁶¹

1980 yılında yeniden yapılandırılan fon yönetiminin yetkileri çoğaltılmış, aynı zamanda mevduat sigortası kapsamı da artırılmıştır. 1977 yılında kişi başı 500.000 Peseta'ya kadar olan mevduatlar güvence kapsamında değerlendirilirken, krizin büyümesi sonucunda bu tutar 1.500.000 Peseta'ya kadar çıkarılmıştır.

İspanya'da garanti fonları kredi kuruluşlarının yeniden yapılandırılmalarında da görev alabilmektedirler. Bu nedenle tek bir garanti fonunun, bankalar (ortak yatırım şirketleri), tasarruf bankaları (kar amacı gütmeyen, sermayesi ya da hisse sahipleri bulunmayan ve kamunun büyük ölçüde sahip olduğu kuruluşlar) ve kredi kooperatifleri gibi çeşitleri bulunan kredi kuruluşlarının isteklerini karşılayabilmesi imkansız görülmüştür. Bu farklılıklar sürekli çıkar çatışmalarına ve bağımsız işveren birlikleri bulunan üç çeşit kuruluş arasında yoğun rekabete neden olmaktadır. Bu özellikler, üç grubun üyelerinin ve özellikle de bankacılık grubunun diğer gruplarda oluşabilecek krizlerin sonuçlarını kabul etmelerini zorlaştırmaktadır.⁶²

⁶⁰ AYDIN, Aydan, İnan ALPAN, Burçak TULAY ve Pelin ATAMAN, "Bankacılık Sisteminde Mali Bünye Sorunları ve Yeniden Yapılandırmada Ülke Uygulamaları", **Bankacılar Dergisi**, Sayı:32, 2000, s.73

⁶¹ YILMAZ, Şuhnaz ve Rıza KADILAR, age. s.21

⁶² Türkiye Bankalar Birliği, **Mevduat Sigorta Sistemi**, Konferans, Yayın No:195, İstanbul, 3 Kasım 1995, 50

Tüm bu düşünceler sonucunda, İspanya'da bu üç kuruluş için üç ayrı fon oluşturulmuştur. Bunlar; Bankacılık Kuruluşu Mevduat Garanti Fonu, Tasarruf Bankası Mevduat Garanti Fonu ve Kredi Kooperatifi Mevduat Garanti Fonu'dur.

İspanya'da Mevduat Garanti Fonları kamu varlıklarıdır ve yasa ile düzenlenmektedirler. Yönetim grupları ise Merkez Bankası tarafından seçilen 4 temsilci ve Maliye Bakanlığı tarafından atanan 4 özel bankacı olmak üzere 8 üyeden oluşmaktadır.

Garanti Fonları, farklı kuruluşları güvence altına almalarına rağmen yetkileri benzerdir. Garanti Fonları şu şekilde yetkilendirilmişlerdir;⁶³

- Varlık ve kaynakların yeniden dengeye gelmesi için gerekli sermayeyi koymayı üstlenmişlerdir,
- Katılımcı kuruluşların kayıplarını üstlenmektedirler,
- Mali yapısı bozulan kuruluşların varlıklarını satın alırlar,
- Finansal yapının sağlaştırılması amacı ile oluşturulan ölçülerin adapte edilmesi için yöneticileri yönlendirirler,
- Yıllık denetleme raporları aracılığı ile bilgi talep ederler.

İspanya'da Fon'lara katılım isteğe bağlı olmakla birlikte, İspanya Bankası'ndan finansman sağlamak için ön koşul olmasından dolayı genelde tüm bankalar fona üyedir.

Mevduat sigorta fonlarının kaynaklarını katılımcı kuruluşlar ve İspanya Bankası oluşturmaktadır. Üyelerin fonlara katılımları şu şekildedir;

Bankacılık Kuruluşu Mevduat Garanti Fonu'na, üye kuruluşlar mevduatları üzerinden % 0.2 oranında, İspanya Bankası ise bankalar tarafından sağlanan toplam fon miktarının % 50'si oranında katılımda bulunurlar.

---

⁶³ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.30

Tasarruf bankaları için oluşturulan fona ise, üye kuruluşlar mevduatlarının % 0.02'si oranında katılımda bulunurken, İspanya Bankası'nın katkısı bulunmamaktadır.

Kredi Kooperatifleri Mevduat Garanti Fonu'na üye kuruluşlar mevduatların % 0.01'i oranında katılımda bulunurken, İspanya Bankası kooperatifler tarafından sağlanan toplam tutarın % 100'ü kadar katılımda bulunurlar.

1977 yılında ortaya çıkan kriz sonucunda oluşturulan ve zaman içerisinde değişikliklere uğrayan İspanya mevduatı koruma sistemi de diğer Avrupa Birliği ülkelerde olduğu gibi, Birliğin üye ülkeler için yayımladığı yönerge çerçevesinde revize edilmek durumundadır. Birlik içerisinde ortak bankacılık sistemini oluşturma amacıyla yapılan çalışmalar ile İspanya'da şu değişikliklerin yapılması gerekmektedir.⁶⁴

- İlk değişiklik, fonlara üyeliğin isteğe bağlı olması konusunda gerçekte gerçekleşecektir. Direktif'e göre Avrupa Birliği'nde merkezi bulunan tüm kredi kuruluşları, faaliyet izni aldıkları ülkede resmi olarak tanınan ve Birlik içindeki tüm mevduatları garanti altına alan bir mevduat sigorta fonuna dahil olmak zorundadırlar. Aynı şekilde, diğer Avrupa ülkeleri bankalarının İspanya'da açtıkları şubeler İspanya fonuna ancak bu fon kendi ülkelerindeki fondan daha yüksek miktarlarda koruma sağlıyorsa dahil olabilirler.

- İkinci değişiklik, Fon'a yapılacak ödemeleri belirleyen sigortalanmış mevduat tanımını ilgilendirmektedir. Mevcut durumda, bu tanım İspanya muhasebe standartlarının Peseta ve yabancı para cinsinden borç veren işletmeler olarak tanımladığı kuruluşların mevduatlarını da kapsamaktadır. Direktiften kaynaklanan yeni tanıma göre, kaynağı hangi ülke olursa olsun tüm mevduatlar garanti altına alınacaktır. Ayrıca piyasa disiplini riskine karşı alınan önlemler de sıkılaştırılmıştır. Bu durumda, banka idarecilerinin, yöneticilerinin ve

⁶⁴ Türkiye Bankalar Birliği, Konferans, age. s.55

bankada önemli miktarda hisseye sahip olanların, bankanın kendisinin ve hatta dahil olduğu şirketler grubunun, sayılan şahısların birinci derecede akrabalarının ve sayılan kuruluşlar adına işlem yapanların ve banka grubunun iştiraklerinin mevduatları garanti kapsamının dışında olacaktır.

- Tazminat hesaplanırken, tek bir mevduat sahibinin bütün hesaplarının tek bir hesap gibi kabul edilmesi uygulaması devam edecektir. Tek bir mevduat sahibi için geçerli olan 1.500.000 Pesetalık mevcut üst taban (yaklaşık 9.400 ECU), 15.000 ECU'ye çıkarılacaktır.
- Değişikliklerin en önemlisi, İspanya Merkez Bankası'nın Fon'a katkılarının durdurulması olacaktır. Mevduat garanti fonları sadece üyelerinin ödemeleriyle ayakta kalacaktır.
- Önemli değişikliklerden bir diğeri de, prim sistemi ile ilgilidir. Sigorta sisteminin sektörde yaratabileceği ahlaki tehlikeyi önlemek amacıyla prim sistemini, mevduat miktarına göre değil, risk unsurunu dikkate alarak, sermaye yeterlilik rasyoları doğrultusunda oluşturacaklardır.⁶⁵

8. AVRUPA BİRLİĞİ'NDE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

Avrupa Birliği'nde iç pazarın oluşumunun tamamlanması ile birlikte, merkezleri üye devletlerde olan kredi kurumlarının diğer üye devletlerde yerleşme ve hizmet sunma serbestilerini kısıtlayan tüm engeller kaldırılmış bulunmaktadır. Yerleşme serbestisi, bir üye devletin yetkili makamlarından faaliyet izni alan kredi kurumlarının, başkaca bir izne gerek kalmadan öteki üye devletlerde şube açabilme, hizmet sunma serbestisi ise yine ayrı bir izin almaksızın Topluluk içinde sınır ötesi faaliyetlere girişebilme olanağına sahip olmalarıdır.⁶⁶

⁶⁵ AYMERGEN, Yasemin ve diğerleri, age. s.31

⁶⁶ ÇELEBİCAN, Gürkan, "Avrupa Birliği'nde Mevduatın Korunmasına İlişkin Düzenleme", *Bankacılar Dergisi*, Sayı:15, 1995, s.22

Finansal kesimde rekabetin yoğunlaşmasından beklenen olumlu sonuçların doğabilmesi, kredi kurumlarının sağlıklı olmalarına, basiret ilkelerine uygun biçimde yönetilmelerine, mali sistemde istikrarın korunabilmesine ve kamunun kurumlara duyduğu güvenin zedelenmemesine yakından bağlıdır.

Bu durumun farkında olan Avrupa Birliği organları, kredi kurumlarının basiretli yönetimini ve etkin biçimde denetlenmesini sağlamaya, dolayısıyla, mevduat sahiplerini korumaya yönelik kurallar içeren bir mevzuat oluşturma yoluna gitmişlerdir. Avrupa Birliği'nde mevduatın korunmasına ilişkin mevzuatın, bu mevzuatın hazırlanması, uygulanması ve değiştirilmesi yöntemlerinin öğrenilmesi önem kazanmaktadır. Bunun başlıca üç nedeni vardır;⁶⁷

- Bu mevzuat, toplam dünya bankacılık aktiflerinin %38'ini oluşturan geniş bir alana yönelik olarak uygulanmaktadır,
- Mevzuat, değişik gelenek ve kültür dağarcığına sahip olan ülkelerin tecrübeleri sonucu ortaya çıkmıştır,
- Son olarak; sözkonusu mevzuat, Avrupa Birliğine üye olmayan pek çok ülkenin bankacılık mevzuatlarından çok daha yeni olması nedeniyle mevcut bankacılık koşullarına daha uygundur.

Öte yandan Avrupa Birliği'ne tam üye olmayı hedefleyen Türkiye için bu mevzuatın özel bir önemi olduğu açıktır.

Avrupa Birliği'nde mevduat sigortasına ilişkin ilk düzenlemeler, 1985 yılı sonunda, üye ülkeler arasında kredi kurumlarının yeniden yapılandırılması ve tasfiyesine ilişkin düzenlemelerin uyumlu hale getirilmesine yönelik konsey direktif teklifinde yer almıştır. Sözkonusu Direktif'te, herhangi bir üye ülkede kurulu banka şubeleri ile o ülkede faaliyet gösteren Birliğe üye diğer ülkelerin

⁶⁷ CASSOU, Pierre-Henri, "Avrupa Bankacılık Mevzuatı", *Bankacılar Dergisi*, Sayı:16, Şubat 1996, s.41

uygulanmadığı başka bir üye ülkede olması gibi ayrımlar yapılmadan, tasarruf sahiplerinin üye ülkelerde uygulanmakta olan mevduat sigorta sistemi çerçevesinde korunması, ayrıca üye ülkelerdeki garanti sisteminin diğer üye ülkelerde kurulan bankaların o ülkedeki şubelerini de kapsayacağı belirtilmiştir.⁶⁸

Birlik içerisinde tek bir mevduat koruma sisteminin uygulanmasına ilişkin ikinci adım, Avrupa Birliği Komisyonu'nun 2 Aralık 1986 tarihindeki "Topluluk'ta Mevduat Garanti Sistemlerinin Kurulmasına ilişkin Tavsiye Kararı" ile atılmıştır. Bu tavsiye kararında mevduat sigorta sistemleri hakkında temel prensipler sıralanmış ve üye devletlerin 1 Ocak 1990 tarihine kadar kendi sınırları dahilinde faaliyete geçecek mevduat sigorta sistemlerini oluşturmaları istenmiştir. Fakat 1990 yılına girilirken oniki üye devletten sadece altısının (Belçika, Almanya, İspanya, Fransa, Hollanda ve İngiltere) bu amaca ulaşabilmeleri, üç üye devletin ise (İtalya, İrlanda ve Portekiz) böyle bir sistemin planlama aşamasına ancak gelebilmeleri nedeni ile son halini 1992 yılında alan AB Mevduat Sigorta Direktifi ancak 1993 yılında üye ülkelerce kabul edilmiş ve Yunanistan dışında bütün üye ülkelerce hayata geçirilmiştir.⁶⁹

Direktif esas olarak iki temel amaç gütmektedir;

- Mevduat sahiplerini korumak,
- Üye ülkelerde finansal istikrarı sağlamak ve finansal sektörü daha güçlü hale getirmek.

Burada, üzerinde önemle durulan konu, Topluluk için belirlenecek minimum sigorta kapsamının, özellikle A.B.D.'de olduğu gibi, mevduat sahiplerinin kredi kurumlarının güvenilirliği konusundaki hassasiyetini ortadan kaldırarak banka seçiminde kayıtsız kalmasına yol açacak ölçüde yüksek

⁶⁸ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.30

⁶⁹ YILMAZ, Şuhnaz ve Rıza KADILAR, age. s.29

belirlenmesini önleyecek bir miktar olmasıdır. Anlaşılacağı üzere Birlik, finansal stabiliteden ziyade ahlaki riziko problemi üzerine daha çok eğilmiştir.

Mevduat Garanti Sistemine ilişkin, en son 30 Mayıs 1994 tarihinde Avrupa Parlamentosu ve Konsey Yönergesi kabul edilmiştir. Bu Yönergenin ana hatları ile içeriği şöyledir:

- Yönerge, kredi kurumlarının öteki üye devletlerde açtıkları şubelerine yatırılan mevduatın, kural olarak, merkezin bulunduğu üye devletteki mevduat garanti sistemiyle korunmasını öngörmektedir. Bununla beraber, 31 Aralık 1999 tarihine kadar diğer üye ülkelerdeki şubelerin mevduat garanti kapsamı, faaliyet gösterdikleri ülkenin mevduat kapsamı ve tutarı ile sınırlı olacaktır. Yurtdışı şubeler, faaliyet gösterdikleri ülkelerden daha düşük garanti kapsamına sahip iseler, bu ülkeler, sözkonusu şubelerin dezavantajını ortadan kaldıracak biçimde ek garanti sağlayacaklardır. Yurtdışı şubeler, faaliyet gösterdikleri ülkenin sigorta sistemine üye olabilirler.⁷⁰

- Yönerge kural olarak, her kredi kurumunun bir mevduat garanti sistemine katılmasını zorunlu kılmaktadır. Buna karşılık yönerge, üye devletleri kendi ülkelerinde bir ya da birden fazla mevduat garanti sisteminin kurulmasını sağlamak ve bu sistem ya da sistemlerin mevduatı koruma işlevlerini resmen tanımakla yükümlü tutmuştur.⁷¹

- Üye Devletler, kredi kurumlarını sigortalayan, özellikle likiditelerini ve borç ödeme güçlerini teminat altına alan ve dolayısıyla mevduat sahiplerini garanti sistemi ölçüsünde koruyan bir sisteme katılmış bulunan kredi kurumlarını, mevduat garanti sistemine üye olma yükümlülüğünün dışında bırakma yetkisine sahiptirler.⁷²

- Güvence kapsamına alınan mevduat miktarının minimum limiti 20.000

⁷⁰ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.31

⁷¹ ÇELEBİCAN, Gürkan, age. s.23

⁷² ÇELEBİCAN, Gürkan, age. s.25

ECU olarak belirlenmiştir. Mevcut sistemde 31 Aralık 1999'a kadar 15.000 ECU'den az olmaması kaydıyla kendi oranlarının uygulanmasına izin verilecektir. Öte yandan mevduat miktarına bir üst limit konmamıştır. Yani Alman ve İtalyan sistemleri ile diğer üye ülkelerdeki sistemler arasındaki güvence farklılığı var olmaya devam edecektir.⁷³

- Sözkonusu güvence miktarı hesap sayısı gözönüne alınmaksızın mudi başına belirlenmiş miktarı belirlemektedir. Yani her mudi için 20.000 ECU'luk bir güvence limiti getirilmiştir. Bir başka deyişle, aynı kredi kurumun da birden fazla hesabı olan mudinin toplam mevduatı sadece garanti edilen tutarda geri ödenebilecektir. Garanti kapsamındaki mevduat tutarı, sözkonusu mevduatın % 90'ı veya 20.000 ECU (hangisi daha az ise) ile sınırlandırılmıştır. Böylece, ülke uygulamasına bağlı olarak tasarruf sahibi, mevduatının % 10'u veya belirlenen limitin üzerindeki kadar bir risk yüklenmiş olacaktır.⁷⁴

- Garanti kapsamındaki mevduat için ödeme yapılması, mevduatın karşılıksız olması durumunda sözkonusudur. (Yönerge'de karşılıksız mevduat, yasal ya da akdi koşullara göre vadesi dolmuş, fakat kredi kurumunca ödenmemiş mevduat olarak tanımlanmıştır. Mevduatın karşılıksız sayılabilmesi için iki husus gözönüne alınmaktadır. Birincisi, yetkili makamlarca kredi kurumunun mevduatı doğrudan doğruya mali koşullarından ötürü şimdilik ödeyemediğine ve yakın gelecekte ödeme olasılığının bulunmadığına karar verilmiş olmalıdır. Yetkili makamların, bu durumu olabildiğince çabuk ve en geç kredi kurumunun mevduatı geri ödeyemediğini saptadıkları günü izleyen 21 gün içinde yapmaları gerekmektedir. İkinci husus ise böyle bir karar alınmadan önce yargı organlarınca, kredi kurumunu doğrudan doğruya mali koşullarına ilişkin nedenler dolayısıyla, mevduat sahiplerinin ödeme taleplerini askıya alan bir karar verilmiş olması gereğidir.)⁷⁵ Böylece, garanti kapsamında ödeme yapılması, bankaların acze düşmesi ya da iflas etmesi durumunda değil,

⁷³ YILMAZ, Şuhnaz, KADILAR, Rıza, age. s. 30

⁷⁴ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.32

⁷⁵ ÇELEBİCAN, Gürkan, age. s.24

likiditesini kaybettiği, diğer bir ifadeyle borç ödeme gücünü yitirdiği bir durumda sözkonusu olacaktır.

- Yönerge, kredi kurumlarının, mevduat olarak tanımlansa dahi, bazı borçlarını garanti kapsamının dışında tutmuştur. Buna göre; başka kredi kurumlarının kendi adlarına ve hesaplarına yaptıkları mevduat (İnterbank Mevduatı), kredi kurumlarının özkaynak tanımına giren tüm finansal araçları ve kara paranın aklanması amacıyla yapılan işlemlerden doğan mevduat garanti kapsamı dışında tutulmuştur.⁷⁶

- Üye devletler, merkezleri Topluluk dışında olan şubelerin, Yönerge ile getirilen mevduat garanti sistemine eşdeğer bir koruma sağlayıp sağlamadıklarını denetlemekle yükümlüdürler. Böyle bir koruma yoksa şubeler, Üye Devletteki mevduat garanti sistemlerinden birine katılmak zorundadırlar.⁷⁷

- Üye Devletler, kredi kurumlarının mevduat sahiplerine yaralanabilecekleri garanti sistemine ilişkin bilgi vermelerini sağlamakla görevlidirler. Mudilere verilecek bilgi, garantinin kapsamını ve düzeyini, yapılacak ödemenin koşullarını içerecek ve kolay anlaşılır şekilde olmalıdır.⁷⁸ Ancak bu bilgi daha düşük bir güvence sunan bankalara karşı rekabeti hedefleyen reklam stratejisi olarak kullanılmamalıdır.⁷⁹

- Mevduat garanti sistemleri, yetkili makamların ya da yargı organlarının karar tarihini izleyen üç ay içinde, mudilerin karşılıksız mevduata ilişkin belgelenmiş taleplerini yanıtlamak ve ödemede bulunmakla yükümlüdürler. İstisnai durumlarda mevduat garanti sistemleri, sürenin uzatılmasını yetkili makamlardan isteyebilirler. Ancak her biri üç ayı geçmemek üzere, yetkili makamlarca süre iki kez uzatılabilir.

⁷⁶ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.32

⁷⁷ ÇELEBİCAN, Gürkan, age. s.25

⁷⁸ ÇELEBİCAN, Gürkan, age. s.26

⁷⁹ YILMAZ, Şahnaz ve KADILAR, Rıza, age. s.30

▪ Kredi kuruluşlarının garanti sistemine üyelikten çıkarılmaları da mümkündür. Buna göre, mevduat garanti sistemi üye olmaktan doğan yükümlülüklerini yerine getirmeyen kredi kurumunu, faaliyet izni vermiş olan yetkili makamlara bildirir. Yetkili makamlar, garanti sistemi ile işbirliği yaparak kredi kurumunun yükümlülüklerini yerine getirmesi için uygun gördüğü önlemleri alır. Uygulanan önlemlerden istenen sonuç elde edilemezse, garanti sistemi ulusal hukuk izin verdiği takdirde yetkili makamların açık onayını da alarak, 12 aydan kısa olmayan bir süre sonra üyelikten çıkarılacağını kredi kurumuna bildirir. Sürenin sonunda yükümlülükler yerine getirilmemişse garanti sistemi, yine yetkili makamların açık onayını alarak, kredi kurumunu üyelikten çıkarır. Üyelikten çıkarma kararının bildirilmesinden önceki mevduat garanti kapsamında kalmaya devam eder.⁸⁰

Avrupa Birliği Mevduat Garanti Sistemi Uygulamasına ilişkin bu Yönerge'de iki konuya değinilmemiştir. İlk olarak mevduatın korunmasında devletin mi yoksa özel sektörün mü rol alacağı konusu açık değildir. Hangi mevduat koruma sisteminin uygulanacağı bankaların ihtiyarına ve yasal düzenleyicilerin onayına bırakılmıştır. İkincisi ise, mevcut sistemin uygulanmasında bir fon olup olmayacağı konusunda herhangi bir düzenlemenin mevcut olmamasıdır. Ayrıca böyle bir fon oluşturulması durumunda nasıl kaynak sağlanacağı konusu da belirsizdir.

9. ARJANTİN'DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

Arjantin'de 1946 yılında kabul edilen bir kanunla mevduatın millileştirilmesinden bahsedilmiş, böylece bir anlamda mevduata sınırsız garanti getirilmiştir. Ancak 1957 yılından itibaren özel bankalarda garanti kapsamına alınan mevduata bir üst limit konmuş, 1961 yılında ise garanti sadece ulusal para cinsinden açılan hesapları kapsayacak şekilde daraltılmıştır. 1974 yılında ise yeni bir karar ile yeniden garanti kapsamına giren üst limit kaldırılmıştır.⁸¹

⁸⁰ MESUTOĞLU, Berk, age. s.68

⁸¹ YILMAZ, Şuhnaz ve Rıza KADILAR, age. s.25

1979 yılına kadar tasfiyeye alınan bankalar Merkez Bankasına devredilmekte, Merkez Bankası mudilere gereken ödemeyi kendi kaynaklarından yapmakta idi. 1979 yılında mevduat sigorta sistemi resmîlik kazanmış ve bankalar belli bir prim ödemek zorunda bırakılmışlardır.

Bu sistemde bankalar ve diğer finansal kurumlar sigorta kapsamına girmekte ve istedikleri takdirde sistemi terk etmekte serbesttirler. Bankaların sisteme girmek için yapacakları başvurular başlangıçta Merkez Bankası tarafından onaylanmakta, kesin olarak belirlenen başvuru tarihinden sonra gözden geçirilmektedir.

Arjantin'de fonun bütün yönetimi Merkez Bankası tarafından üstlenilmiştir ve fonun kendine özgü bir yönetim kadrosu bulunmamaktadır. Merkez bankası bünyesindeki bir hesapta olan fonu hiçbir kurum kontrol edemez.

Sistemde vadeli ve vadesiz tasarruf mevduatı garanti altındadır. Her ne kadar mevduat sertifikaları kapsam dışı bırakılmışsa da daha sonra mahkeme kararı ile kapsama dahil edilmişlerdir.

Bankalar sigorta kapsamına girdiklerinde Merkez Bankası'nda açılan ilgili hesaba aylık olarak ortalama mevduatlarının % 0.36'sı ile % 0.72'si arasındaki tutarları prim olarak yatırmaktadırlar (Prim oranı riske göre belirlenmektedir). Merkez Bankası tarafından belirlenen oranları sağlayan bankalar yıl sonlarında yatırdıkları primin % 10'unu geri alabilmektedirler.

10. ŞİLİ'DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

1970'li yılların ortalarında dünya piyasalarında petrol fiyatlarının yükselmesi ve bakır fiyatlarının düşmesi sonucunda yaşanan ekonomik kriz Şili bankacılık sistemini olumsuz etkilemiştir. Bazı küçük banka dışı finansal kurumların çökmesinden sonra 1976 yılında ülkenin en büyük bankalarından biri

iflasın eşiğine gelmiş ve bunun üzerine hükümet mudileri korumak amacıyla Ocak 1977'de acele bir şekilde bir mevduat sigorta planını devreye sokmuştur.⁸²

Ülkedeki bütün bankaları ve banka dışındaki finansal kurumları kapsayan bu garanti için bankalara prim ödeme yükümlülüğü getirilmemiştir. Mevduat sigorta sisteminin yönetimi merkez bankasından tamamen bağımsız bir yapıya sahip Bankalar ve Finans Kurumları Yüksek Kuruluna bırakılmış, ancak bu kurumun bir finansman gücü olmadığından gerekli fonların hazine tarafından direk olarak devlet bütçesinden sağlanması öngörülmüştür. Kurumun finansman gücü olmamasına rağmen kurum bankaları denetlemekle yükümlü tutulmuştur.

Kasım 1981'de bankacılık sistemindeki toplam aktiflerin % 35'ine sahip olan dört bankanın faaliyetleri durdurulmuş ve mudilere yapılması gereken ödemeler hazine tarafından yapılmıştır. Yaşanan bu bankacılık krizini takiben, Aralık 1981'de, hükümet mudilere ek bir mevduat sigortası satın alma hakkını getirmiştir. Bu yeni uygulama ile mudiler isterlerse belli bir prim ödeyerek ek bir güvenceye ulaşabilmişlerdir.

11. FİLİPİNLER'DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

Filipinler Mevduat Sigorta Kurumu (Philippine Deposit Insurance Corporation - PDIC), 1963 yılında gönüllü üyelik esasıyla kurulmuştur. Ancak 1968 yılında mevduat kapsamında yer almayan bazı bankaların batması sonucunda PDIC, yasal yükümlülük altında bulunmamasına rağmen mevduat sahiplerine ödeme yapmıştır.⁸³ 1969 yılına kadar Hükümet ve Merkez Bankası yönetiminde temsil edilen ve isteğe bağlı olarak işleyen sistem, bu tarihten sonra bağımsız bir şekilde kendi kadroları ile faaliyet göstermeye başlamış ve tüm bankalar için üyelik zorunlu hale getirilmiştir.

⁸² YILMAZ, Şahnaz, KADILAR, Rıza, age. s.26

⁸³ ÖNAL, Yıldırım Beyazıt ve diğerleri, age. s.82

Sistem 1972 yılına kadar bütün vadeli ve vadesiz mevduat ile mevduat sertifikalarına güvence sağlamakta iken, 1972 yılından sonra yabancı para mevduata da güvence sağlamıştır.

12. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NDE MEVDUAT SİGORTA UYGULAMASI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 18 Haziran 1991 tarihinde kabul edilen "Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu Yasası"nın amacı, gerçek kişiler tarafından bankalara yatırılan tasarruf mevduatını sigorta etmektir. Merkez Bankası tarafından yönetilen ve temsil olunan Fon'un yönetimi ve temsili dolayısıyla Merkez Bankası personeline ayrıca ücret ödenmemektedir.⁸⁴

K.K.T. Cumhuriyeti sınırları içerisinde bankacılık işlemleri yapmak üzere kurulmuş bankalar ile yabancı bankaların ülkedeki şubeleri, yasa gereğince tasarruf mevduatlarını sigorta ettirmek zorundadırlar.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fon'unun fon kaynakları şu kalemlerden oluşmaktadır:

- Bankaların yıl sonu bilançolarındaki tasarruf mevduatının;

◇ Elli milyar Türk Lirasına kadar olan kısmı için binde 4 (% 04),

◇ Elli milyar Türk Lirasının üzerinde olan kısmı için binde 2 (% 02) oranında ödenecek primlerdir.

Bankalar tasarruf mevduatlarının;

-Elli milyar Türk Lirasına kadar olan kısmı için binde 1 (% 01),

-Elli milyar Türk Lirasının üzerindeki kısmı için binde yarım (% 005),

⁸⁴ ÖNAL, Yıldırım Beyazıt, age. s.86

oranlarında prim miktarlarını beyanname verme süresi olan üçer aylık devreler sonunda ya beyannameleri ile birlikte veya beyanname verilmesini izleyen ayın en geç 15'ine kadar fon hesabına yatırmalıdır. Gecikme halinde aylık % 10 cezai faiz uygulanır.

- Fon mevcudunun ihtiyacı karşılayamaması durumunda, ödemelerin zamanında yapılmasını sağlamak amacıyla Merkez Bankası'nca Fona verilecek avanslardır. Avansın miktarı, vadesi, faizi ve diğer koşulları, Merkez Bankası'nın kaynaklarının % 10'unu geçmemek koşuluyla, Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nca belirlenir.

- Fon kaynaklarının vadeli veya vadesiz mevduat veya dövizli mevduat halinde işletilmesinden sağlanacak kazançlardır. Sigorta primleri, Türk Lirası tasarruf mevduatları için Türk Lirası olarak, dövizli tasarruf mevduat ve tevdiatları için ait oldukları döviz türleri üzerinden ödenmektedir.

Bir bankanın yükümlülüklerini yerine getiremeyecek duruma düşmesi halinde, fon bu bankanın tasarruf mevduatı sahiplerine sigorta tazminatı olarak ödediği tasarruf mevduatı için, tasarruf mevduatı sahiplerinin yerine mahkemeden bankanın tasfiyesini ister.

Bankanın tasfiyesine karar verildiğinde, tasfiye nedeniyle alacaklılara yapılacak ödemelerde fon, ilk olarak ödediği tasarruf mevduatı için tasarruf mevduatı sahiplerinin yerine, ikinci olarak bankanın tasfiyesinin başlangıç tarihinden önceki son 12 ay içerisinde fona olan prim ve faiz borçları nedeniyle, imtiyazlı alacaklı olarak sıraya girer.

Yasaya göre bir bankanın yükümlülüklerini yerine getiremeyecek duruma gelmesinde, bankanın % 10 hissesinden fazlasına sahip olan ortakları, direktörler kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve müdürlerinin, yasalara aykırı karar ve işlemlerinin etken olduğuna Banka Tasfiye Kurulu'nca kanaat getirilmesi halinde, mahkemenin

takdirine bağılı olarak bu kişiler bankanın bir borcuna veya tüm borçlarına karşı sınırsız sorumlu tutulabilirler.

13.TÜRKİYE'DE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMASI

13.1. Türkiye'de Mevduat Sigortasının Tarihi Gelişimi

Türkiye'de mevduat sigorta sistemine ilişkin mevzuatın gelişimine bakıldığında, mevduatın güvence altına alınmasına ilişkin ilk düzenlemeler bugünkü anlamına eşdeğer olmasa dahi 1930'lu yıllara kadar geri gitmektedir.⁸⁵

Türkiye'de bankalar hakkında 1933 yılında kabul edilen ve üç sene yürürlükte kalan 2243 sayılı Mevduatı Koruma Kanunu, tasarruf mevduatı sahiplerinin mevduatlarının % 30'una kadar olan alacaklarını, bankanın diğer alacaklarına karşı imtiyazlı alacak durumuna koymuş ve bankanın diğer alacaklıları tarafından bu karşılığın haczedilemeyeceğini öngörmüştür. 1936 yılında çıkarılan mülga 2999 sayılı Kanun ile tasarruf mevduatı sahiplerinin mevduatlarının % 40'ına tekabül eden bölüm için banka aktifindeki tüm varlıklar üzerinde imtiyazlı alacaklı sayılması ve iflas halinde, tasfiye sonucu beklenmeksizin imtiyazlı kabul edilen bu kısmın sahiplerine ödenmesi hükme bağlanmıştır. 23.6.1958 tarihinde kabul edilen 7129 sayılı Bankalar Kanunu ile imtiyazlı kabul edilen kısmın oranı % 50'ye çıkarılmıştır.⁸⁶

Tasarruf mevduatı sahiplerine imtiyazlı alacaklı olma hakkı veren bu düzenlemeler, tasarruf mevduatı tanımının yetersiz olması nedeniyle anılan tür mevduat dışındaki mevduatların da bu ayrıcalıktan yararlanmasına açık olması ve imtiyazdan yararlanacak mevduat tutarının sınırlandırılmayışı açılarından eleştirilmiş, bunun yerine mevduat sigortası uygulamasının kabul edilmesi önerilmiştir.

⁸⁵ TULAY, Burçak ve diğerleri, age. s.39

⁸⁶ ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.34

1960 yılında 153 sayılı kanun ile 7129 sayılı Bankalar Kanunu'nda bu konuya yönelik olarak yükümlülüklerini karşılayamayacak duruma düşen bankaların ekonomide yaratacakları olumsuzlukları önlemek ve halkın bankalara olan güvenini sağlamak amacıyla bazı değişiklikler yapılmıştır. Burada bir taraftan imtiyaz sistemi muhafaza edilerek T.C. Merkez Bankası nezdinde bir fon (Tasfiye Fonu) kurulmuş, diğer taraftan da "Tedrici Tasfiye" kabul edilmiştir.⁸⁷

Bu dönemin daha iyi anlaşılabilmesi için iflas, tedrici tasfiye ve tasfiye fonu uygulamaları kısaca açıklanacaktır.

İflas halinde; tasarruf mevduatı sahiplerinin mevduatlarının % 50'si imtiyazlı alacak durumundadır.

Tedrici Tasfiye halinde; Maliye Bakanlığı, Hükümetin kendisine verdiği yetkiye dayanarak, bir bankanın tasfiyesine karar verebilir ve prosedürü yürütmek üzere bir başka bankayı görevlendirebilir. Bankanın tasfiyesi, seçilen bu bankanın mali ve teknik desteği ile gerçekleşmektedir. Tasfiye sırasında oluşacak açıklar Bankalar Tasfiye Fonu tarafından ödenmektedir. Eğer Fon'un finansal durumu yeterli gelmezse, Merkez Bankası Fon'a yardım etmektedir.

Tasfiye fonu; T.C. Merkez Bankası bünyesinde bankaların yıl sonları tasarruf ve ticari mevduat toplamlarının binde yarımı oranındaki katkıları ile oluşturulmuştur. Bu fondan yapılacak ödemeler Maliye Bakanı'nın onayını gerektirmekte ve tasfiyeyi yürüten bankaya bu fondan avans ödenmektedir. Fondaki para yetişmediği takdirde, yine Maliye Bakanı'nın önerisi ile Bakanlar Kurulu'nca, bankaların fona ödemekle yükümlü oldukları para bir kat daha arttırılabilmektedir.

Bankalar Tasfiye Fonu uygulaması; kötü yönetilen bankaların iyi yönetilen bankaları cezalandırması, mevduat sahipleri dışında tüm banka

⁸⁷ ÖNAL, Yıldırım Beyazıt ve diğerleri, age. s.41

alacaklılarını korumak suretiyle iflas kurumunu ihmal ederek kötü yönetime prim vermesi gibi nedenlerle eleştirilere hedef olmuş ve 23.07.1979 tarihinde kabul edilen 28 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bir takım değişikliklere tabi tutulmuştur.⁸⁸ Bu düzenleme ile aynı zamanda imtiyaz sistemine de son verilmiştir.

1980'lerde yaşanan bankalar krizinde tasfiye fonunun yetersiz olduğu görülmüştür. Bu nedenle, fon ve tedrici tasfiye sistemi terk edilerek, bugün yürürlükte olan sistemin ilk uygulaması olan, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, 1983 yılında yürürlüğe giren Bankalar Hakkında 70 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun kurulması ile iflas ve tedrici tasfiye halleri yürürlükten kalkmıştır.

2 Mayıs 1985 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nun 65. Maddesinde Fon'un kuruluş amacı "tasarruf mevduatını sigorta etmek" olarak ifade edilirken Fon'un "Merkez Bankası tarafından idare ve temsil" olacağı karara bağlanmıştır. Fon, Merkez Bankası bünyesinde hayata geçeceği için Merkez Bankası personelinden başka bir kadroya ihtiyaç görülmemiş, her türlü vergi ve harçtan muaf tutulurken, Fon'un denetimi konusunda Müsteşarlık yetkili kılınmıştır.⁸⁹

Ülkemizde yaşanan ekonomik gelişmeler ve değişen koşullara, ihtiyaçlara cevap verebilmek amacıyla, 1983 yılından sonra Fonla ilgili birçok değişiklikler ve düzenlemeler yapılmıştır. Enflasyonist baskılar ve sektörün durumuna göre yapılan değişiklikler nedeniyle genelde prim sisteminde düzenlemeler yapılmış, prim oranları riske bağlı olarak belirlenmiştir.

İlk kurulduğu dönemde Fon sınırlı kapsam özelliğini taşımaktaydı. Mevduatın 3 milyon TL'ye kadar olan kısmı sigorta kapsamına alınmıştı. Bakanlar Kurulu'nun 9 Ekim 1986 tarihinde aldığı bir karar ile kapsam 6 milyon

⁸⁸ TEKİNALP, Ünal, "Bankalarda Mevduatı Koruyucu ve Mali Bünneyi Güçlendirici Tedbirler", *İktisat ve Maliye Dergisi*, Mart 1985, Cilt: 31, Sayı:12, s.517

⁸⁹ TULAY, Burçak ve diğerleri, age. s.39

TL'ye çıkarılmış ancak ilk 3 milyon TL'lik kısmı %100, kalan kısım ise %60 oranında sigorta altına alınmıştır. Karar, yabancı para birimleri cinsinden açılan hesapları güvence kapsamı dışında bırakırken, Fon'a mali bünyesi bozulan bankalara müdahale etme yetkisi verilmemiştir. Bankaların Fon'a ödeyecekleri prim ise üç aylık hesap özetlerinde gösterilen mevduat toplamı üzerinden binde 1 olarak belirlenmiştir.⁹⁰

2 Şubat 1992 tarihinde alınan yeni bir karar ile toplam sigortalı miktar 50 milyon TL'ye çıkarılırken ilk 25 milyon TL'nin tamamı, bakiyesinin ise %60'ı sigorta kapsamına alınmıştır. Ayrıca yurtiçi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı (mevduat sertifikaları da dahil) ile Türkiye'de yerleşik gerçek kişilere ait tasarruf mevduat niteliğini haiz döviz tevdiat hesaplarının ana paraları sigorta kapsamına alınmıştır. Kıyı bankacılığı faaliyeti göstermek amacı ile kurulmuş bankalar ile serbest bölgelerde toplanan mevduat, sigorta kapsamı dışında bırakılmıştır. Primlerin oranı ise onbinde 15'e yükseltilmiştir. Ayrıca, bu karar ile, yabancı para cinsinden açılmış hesaplar da güvence kapsamına alınmıştır.⁹¹

1993 yılının sonunda para piyasalarında yaşanmaya başlanan olumsuz gelişmeler, 1994 yılının ilk üç ayında ekonominin tümünü kapsayan bir krize dönüşmüştür, bu durumdan da en fazla mali sektör etkilenmiştir. Bu dönemde yaşanan hızlı devalüasyon ve 5 Nisan 1994 tarihinde hükümetin açıkladığı yeni ekonomik tedbirler ile daha da şiddetlenen krize 5 milyar doları aşkın bir açık pozisyonla yakalanan bankacılık sektörü zor bir döneme girmiştir. Hükümet, 11 Nisan 1994 tarihinde yeni bir karar alarak mevduat sigortasını 150 milyon TL'ye yükseltmiştir ve ülke tarihinde ilk defa bankaların ödeyeceği mevduat sigortası primini sermaye yeterliliği rasyosuna bağlamıştır.

Bankaların sermaye yeterliliği rasyoları Hazine Müsteşarlığı tarafından Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na bildirilmektedir.

⁹⁰ YILMAZ, Şahnaz ve Rıza KADILAR, age. s.34

Kararda ödenecek prim oranları sermaye yeterliliği rasyosu %8'in üzerinde olan bankalar için onbinde 15, sermaye yeterliliği rasyosu %4 ile %8 arasında olan bankalar için onbinde 16, sermaye yeterliliği rasyosu %4'ün altında olan bankalar için onbinde 17 olarak saptanmıştır.⁹²

Kriz döneminde alınan bu karar, ülkenin ekonomik koşullarındaki gelişmeler gözönüne alındığında gerek zamanlaması gerekse içeriği açısından sektörde yaşanan sıkıntılara çözüm getirememiştir. Nitekim 11 Nisan'da Türkiye Turizm Yatırım ve Dış Ticaret Bankası'nın, 20 Nisan'da Marmara Bankası'nın, 24 Nisan'da da Türkiye İthalat ve İhracat Bankası'nın mevduat kabul ve bankacılık yapma yetkileri kaldırılmıştır. Bu son gelişmelerle, zaten ekonomide giderek artan belirsizliğin de etkisi ile bankacılık sektörüne duyulan güven önemli ölçüde yitirildiğinden, sistemde olası bir panik sonucu meydana gelebilecek büyük mevduat çekilmelerini önleyebilmek amacıyla 5 Mayıs 1994 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan bir karar ile "... bir gerçek kişiye ait Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı (nama yazılı Türk Lirası mevduat sertifikası da dahil) ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz döviz tevdiat hesaplarının tamamı mevduat sigortası kapsamına alınmıştır".

Aynı kararda değişken prim uygulamasına devam edilmiş, ancak bankaların ödeyecekleri prim oranları arttırılmıştır. Prim oranı, gerçek kişilere ait olan TL cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz döviz tevdiat hesapları toplamının üçer aylık dönemler itibariyle;

- Sermaye Yeterliliği Rasyosu %8 ve üzerinde olan bankalar için onbinde 25 ve
- Sermaye Yeterliliği Rasyosu %8'in altında olan bankalar için onbinde 26 olarak belirlenmiştir.

⁹¹ YILMAZ, Şuhnaz ve Rıza KADILAR, age. s.35

⁹² ÖZDEMİR, Mehmet Erkan, age. s.50

Ancak, mevduat sigorta sisteminin işleyiş biçimi ve banka kurulmasının nispi olarak kolaylaştırılması nedenleriyle Mayıs 1997'de Türkbank, Ekim 1998'de Bank Ekspres ve Ocak 1999'da İnterbank Fon'a devredilmiştir.⁹³;

1985 yılında yürürlüğe giren 3182 Sayılı Bankalar Kanunu'nun bazı maddelerinin iptal edilmesi ile kanunda boşluklar oluşmuştur. Bu nedenle, 23.06.1999 tarihinde, uluslararası normlara daha uygun olarak düzenlenen 4389 Sayılı Bankalar Kanunu yürürlüğe girmiştir. Yeni Bankalar Kanunu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu kurulmuş, böylece bankacılık sektörü yeni bir otorite tarafından yönetilecek hale gelmiştir.⁹⁴

Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurumu faaliyetlerine başladıktan sonra bankacılık sektörünü yakın takibe almıştır. Kurum, 22 Aralık 1999 tarihinde beş bankanın Mevduat Sigorta Fonu'na devredildiğini kamuoyuna açıklamıştır. Türk bankacılık sektöründe aktif büyüklüğü olarak % 5.2 ve mevduat büyüklüğü olarak da % 6.5 oranlarında paylara sahip olan beş özel sermayeli ticaret bankasına yapılan bu operasyon, ülke ekonomisinde ve finans sektöründe uzun süredir yaşanan ve kronikleşen sorunların çözümü için tasarlanan, kapsamlı ekonomik istikrar programının bir parçası olmakla birlikte, Türk bankacılık sektöründe sistemik bir yeniden yapılanma döneminin başladığının da işaretidir.⁹⁵

13.2. Türkiye'de Mevduat Sigortasının Mevcut Durumu

Türkiye'de mevduat sigortasına ilişkin temel düzenleme 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nda yer almıştır. Kanunun "Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu" başlıklı bölümünün 65. Maddesinde; bankacılıkta güven ve istikrarı korumak ve bankaların mali bünyelerini güçlendirmek, gerektiğinde bankaları yeniden

⁹³ ÇOLAK, Ömer Faruk, *Finansal Serbestleşme Sürecinde Türk Bankacılık Sektörü ve 1980 Sonrasındaki Gelişmeler*, Uzman Gözüyle Bankacılık Dergisi, Yıl:7, Sayı:30, s.23

⁹⁴ ESER, Bayram..... *Active Mevzuat*, s.28

⁹⁵ Yeni bin yıla girerken Türkiye'de finans sektörünün taşları yerinden oynadı. S. 16

yapılandırmak ve bankalardaki tasarruf mevduatını sigorta etmek amacıyla tüzel kişiliğe sahip Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kurulduğu ifade edilmiştir.⁹⁶

Mevduat Sigorta Sistemi, son şeklini bankacılık sektörünü uluslararası normlara daha uygun hale getirmeyi amaçlayan 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile almıştır.

23.06.1999 tarihinde yürürlüğe giren 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu oluşturulmuştur. Kurum, Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu ile Hazine Müsteşarlığı ve T.C. Merkez Bankası'nın bu Kanun'un uygulanmasıyla ilgili personeli ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun, oluşturulan BDDK'na aktarılması ile kurulmuştur. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatın, kanunla gösterilen düzenlemeleri de yapmak suretiyle uygulanmasını sağlamak, uygulamayı denetlemek ve sonuçlandırmak, tasarrufların güvence altına alınmasını temin etmek ve kanunla verilen diğer görevleri ve yetkileri kullanmak üzere oluşturulmuştur. Kurum, tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamakla yükümlü ve yetkilidir.⁹⁷

13.2.1. Mevduat Sigortası'nın Esasları

Türkiye'de faaliyet gösteren ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların, yurt içi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo ve döviz tevdiat hesapları mevduat sigortasına tabidir. Kıyı bankacılığı faaliyeti göstermek üzere kurulan bankalarda bulunan mevduat ise mevduat sigortasına tabi değildir.

⁹⁶ MESUTOĞLU, Berk, age. s, 75

⁹⁷ EŞSİZ, Bedri ve Kemal YAMAKOĞLU, "Bankalar Kanunu'nun Getirdikleri", *Active Dergisi*, Haziran-Temmuz 1999, Yıl:2, Sayı:7, s:8

Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının tanımını yapmaya, miktarını ve buna ilişkin diğer hususları düzenlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. 31.12.2000 tarihine kadar bir kişinin mevduatının 100 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmı sigorta kapsamında iken, 01.01.2001 tarihinden itibaren uygulanmak üzere mevduatın 50 milyarlık kısmı sigorta kapsamındadır. Mudilerine fondan ödeme yapılacak bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul izninin kaldırıldığı tarih itibariyle mevduat hesaplarına tahakkuk ettirdiği faizlerin, sözkonusu tarih itibariyle mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranlarının ortalaması ile bankaca kamuya ilan edilen ve Merkez Bankası'na bildirilen azami faiz oranlarının üzerinden hesaplanacak tutarları aşan kısmı, Kanun'un tanımladığı sigortaya tabi mevduat sınırı içinde kalsa dahi, sigorta kapsamında değildir.⁹⁸

13.2.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun İşleyişi

Mevduat Sigorta Fonu, 4389 Sayılı Kanun ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na bağlı olarak işlemektedir. Bu yüzden mevduat sigortasının işleyişi, BDDK'nun yetkileri dahilinde ele alınmıştır.

Kanunun "Denetlemeler Sonucunda Alınacak Tedbirler" başlıklı 14. Maddesi ile bankaların 4389 Sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuata uygun çalışmaları ve mali bünyelerinin bozulması halinde alınacak tedbirler dört farklı durum açısından düzenlenmiştir.⁹⁹ Bunlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir.¹⁰⁰

- Denetlemeler sonucunda kanuna ve kanuna dayanılarak alınan kararlara ve düzenlemelere, bankacılık ilke ve teamüllerine aykırı ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek nitelikte işlemlerin tespit edilmesi halinde sorunu çözmek için BDDK'na yetki verilmiştir. Böylece bankaların mevzuata uygun çalışması düzenlenmeye çalışılmıştır.

⁹⁸ Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı İle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nca Tahsil Olunacak Primler Hakkında Karar, resmi Gazete, Karar No 2000/682, 01.06.2000

⁹⁹ EŞSİZ, Bedri ve Kemal YAMAKOĞLU, age. s.9

¹⁰⁰ TAŞÇIOĞLU, Abdullah, Gerekeçeli Bankalar Kanunu (Kanun No:4389), Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, Yayın No:216, İstanbul, 1999, s.444, 445-446-447

Bu durumu sağlamak için BDDK sorumlular hakkında yapılacak cezai işlem saklı kalmak üzere, vereceği süreler içinde sözkonusu işlemlerin düzeltilmesi ve tekrarına yer verilmemesi için gerekli tedbirlerin alınması hususunda ilgili bankayı uyarmakla görevlendirilmiş, bankaların da verilen süre içinde BDDK'nca istenen tedbirleri almak ve aldığı tedbirleri Kuruma bildirmek zorunda oldukları hükme bağlanmıştır. Ancak bankaların istenen tedbirleri almamaları veya bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek nitelikteki işlemlerin tekrarı halinde, BDDK; yönetim kurulu üyelerinin tamamını veya bir kısmını görevden alarak veya üye sayısını arttırarak bu kurula üye atamak, bankanın faaliyetlerini tüm veya yerel teşkilatı itibariyle kısmen veya tamamen sınırlamak, bankanın mevduat sigortası primlerini yükseltmek veya kabul ettiği mevduatı yüzde yüz oranına kadar karşılığa tabi tutmak da dahil olmak üzere her türlü tedbiri almak ve uygulamaya koymakla yükümlü tutulmuştur.

- Finansal yapının zayıflamaya başladığının tespit edilmesi halinde BDDK mali bünyenin güçlendirilmesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Bir bankanın varlıklarının vade itibariyle taahhütlerini karşılayamadığı veya bu durumun gerçekleşmekte olduğu ve/veya bir bankanın gelir gider dengesinin bozulduğu ve bu durumun süreklilik kazandığının tespit edilmesi halinde BDDK, likiditenin güçlendirilmesi ve sermayenin arttırılması için gerekli tedbirlerin alınmasını isteyebilecektir. Likiditenin güçlendirilmesi için gerekirse Fondan sözkonusu bankaya destek olunabilecektir. Ayrıca BDDK, belli bir süre vererek, gelir gider dengesi bozulan ve bu durumu süreklilik gösteren bir bankanın sermayesini arttırması ve gelir gider dengesini düzeltici tedbirlerin alınmasını isteyebilmektedir. Verilen süre içerisinde gerekli tedbirlerin alınmaması veya zararların özkaynakları aşarak yabancı kaynaklara sirayet etmesi veya bu durumun gerçekleşmekte olduğunun tespiti halinde banka sermayesi BDDK tarafından re'sen arttırılmakta ve verilecek süre içinde arttırılan sermayenin ortaklar tarafından taahhüt edilmesi için davet çıkarılmaktadır. Eğer re'sen arttırılan sermayenin verilen süre içerisinde hissedarlar veya bunların rüçhan

haklarını devrettikleri BDDK'nca uygun görülen kişilerce taahhüt edilmemesi halinde BDDK;

- Arttırılan sermayenin Fon tarafından taahhüt edilerek ödenmesi,
- İsteklisi bulunması halinde bankanın gerektiğinde Fon'dan da mali destek sağlamak suretiyle bir başka bankayla birleştirilmesi veya bu bankaya devredilmesi,

hususları da dahil olmak üzere finansal yapının güçlendirilmesi ve bankanın yeniden yapılandırılması ile ilgili her türlü önlemi almaya ve uygulanmasını istemeye yetkili bulunmaktadır.

- Bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların banka kaynaklarını bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde kendi lehlerine kullandıkları veya bankayı bu suretle zarara uğrattıkları tespit edildiği takdirde BDDK, bunların temettü hariç haklarını ve bankanın yönetimini Fon'a devretmeye yetkilidir. Bu şekilde, kullanılan kaynaklar veya uğranılan zarar özkaynakları aştığı takdirde banka ortaklarına ait hisseler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fon'a intikal edecektir.

Bankanın yönetiminin Fon'a devredilmesi halinde, BDDK'nun yazılı bildirim üzerine bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklar ile tüzel kişi ortakların sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarına en geç yedi gün içinde mal bildiriminde bulunma zorunluluğu getirilmiştir. Mal bildiriminin kapsamına ortakların kendilerine, eşlerine ve velayet altındaki çocuklarına ait mal varlıkları girmektedir. Böylece banka sahiplerinin şahsi mal varlıkları ile sorumlu olacakları bir sisteme geçiş yapılmıştır.

- Finansal yapının, birinci ve ikinci durumların uygulanmasına rağmen

güçlendirilemediği veya güçlendirilemeyeceğinin anlaşıldığı ya da bankanın faaliyete devamının mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arzettiğinin tespit edilmesi halinde, bankanın, bankacılık işlemleri yapma veya mevduat kabul etme izni, BDDK'nun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyu ile aldığı karara istinaden yapılacak öneri üzerine Bakanlar Kurulu'nca kaldırılacaktır.

Kanuna göre; bir bankanın bankacılık işlemleri yapma veya mevduat kabul etme izninin kaldırılması durumunda bankanın yönetim ve denetimi Fon'a intikal edecektir. İzni kaldırılan bankanın şahsi sorumlularının mal, hak ve alacaklarına Fon'un talebi üzerine mahkeme tarafından teminat şartı aranmaksızın ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz konulabilecektir.

Yönetim ve denetimi fona intikal eden ve hisse senetleri borsada işlem gören bankaların hisselerinin tamamı fona devredilmektedir. Bu durumda, bankanın yönetim kurulunda oy hakkı olan ancak uygulamada bankanın yönetim ve karar alma mekanizmasına etkide bulunma ve yönlendirme yetkisine sahip olmayan küçük ortakların hisseleri de fona devredilmektedir.¹⁰¹

Fona devredilen bankaların hisse senetleri sahiplerinin içine düştüğü bu durum, Sermaye Piyasası Kanunu'nun kamunun özel durumlar hakkında aydınlatılmasına yönelik 16/A maddesi ile çelişmektedir. Özellikle hisse senedi fiyatını değiştirebilecek, etkileyebilecek gelişmelerin anında borsaya, aracı kuruma, yatırımcılara bildirilmesi kanuni bir zorunluluktur, yerine getirilmemesi cezai müeyyidelere bağlanmıştır.¹⁰² BDDK oluşturulduktan sonra, bankalara yönelik olarak gerçekleştirilen operasyonlardan önce hisse senetleri borsada işlem gören bankalar ile ilgili kamuyu aydınlatıcı açıklamalar olmadığı gözönünde bulundurularak sözkonusu durumun mağduriyete sebep verdiği söylenebilir.

¹⁰¹ ASLAN, Mehmet, "Yatırımcının Danışmanı", *Ekonomist Dergisi*, Mart 2001, s.72

¹⁰² TANÖR, Reha, "Sermaye Piyasası Kanunu Zedelendi", *Finansal Forum Gazetesi*, 8 Şubat 2000, s.9

13.2.3. Sigortanın Kaynakları

4389 Sayılı Bankalar Kanunu'na göre Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun kaynakları;¹⁰³

- Sigorta primlerinden,
- Kanunun 10. Maddesine göre* zamanaşımına uğrayan mevduat, emanet ve alacaklardan,
- Kuruluş izni verilen bankaların kurucularının kanunda belirtilen asgari sermayenin yüzde onu tutarında Fona yatıracakları sisteme giriş payından,
- Kanunun 8. Maddesinin 2 numaralı hükümleri** çerçevesinde devralan bakımından verilen hisse devir izinlerinde, hisseleri devralan ortaklar tarafından, devralınan hisselerin nominal bedelinin veya borsa değeri daha yüksek olduğu takdirde borsa değerinin yüzde biri oranında Fona yatırılacak tutarlardan,
- Bu kanun hükümlerine aykırılık dolayısıyla hükmolunacak adli para cezaları ile idari para cezalarının yüzde ellisinden,
- Fon mevcudunun gelirleri ile sair gelirlerinden oluşur.

13.2.4. Mevduat Sigortası Primleri

Mevduat Sigorta Fonu'nun en önemli kaynağı; Kurul'un önerisi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile tarifesi, tahsil zamanı ve şekli belirlenen sigorta

¹⁰³ TAŞÇIOĞLU, Abdullah, age. s.494-495

*4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 10. Maddesinin 4. numaralı hükmüne göre; bankalar nezdindeki her türlü mevduat, emanet ve alacaklardan en son talep, işlem veya mudinin herhangi bir şekilde yazılı talimatı tarihinden başlayarak 10 yıl içinde aranmayanlar zamanaşımına tabidir.

**Kanunun 8. Maddesinin 2 numaralı hükümlerine göre;

-Bir kişinin doğrudan ve dolaylı olarak banka sermayesinin % 10'unu ve daha fazlasını temsil eden payları edinmesi veya bir ortağa ait payların banka sermayesinin % 10, % 20, % 30 veya %50'sini aşması sonucunu veren pay edinimleri ile bir ortağa ait payların yukarıdaki oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri Kurulun iznine tabidir. Ortak sayısının beşten aşağı düşmesine yol açan işlemler ile izin alınmadan yapılan pay devirleri pay defterine kaydolunmaz. Bu hükmeye aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür.

- Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak % 10 ve daha fazlasına sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşınması şarttır. Bu nitelikleri kaybeden ortaklar ile Kurulun iznini almadan pay edinen ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu halde diğer ortaklık hakları Fon tarafından kullanılır.

primleridir. Sigorta primleri; bankaların düzenledikleri üç aylık hesap özetleri esas alınarak hesaplanır. Prim oranı, Türkiye'de faaliyet gösteren ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların, yurt içi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo ve döviz tevdiat hesapları toplamının üçer aylık dönemler itibarıyla;

- Rasyoların tamamını tutturan bankalar için onbinde 25'i,
- Rasyolardan herhangi birini tutturamayan bankalar için onbinde 26'sı olarak uygulanır.

Sigorta primleri konsolide mali tablolar üzerinden hesaplanan, "Sermaye Tabanı/Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayrinakdi Krediler ve Yükümlülükler standart rasyosu*" esas alınarak belirlenmektedir.¹⁰⁴

Yukarıda ifade edildiği gibi rasyolardan (oranlardan) herhangi birini tutturan bankalar onbinde 25 oranında prim öderken, tutturamayan bankalar onbinde 26 oranında prim ödemektedir. Ancak, burada ortaya çıkan onbinde 1 oranındaki fark, bankaların risk alma eğilimini azaltıcı bir etki yapacak yeterlilikte değildir.

---

* Sermaye Tabanı/Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayrinakdi Krediler ve Yükümlülükler Standart Oranı'nın hesaplama şekli ektedir

¹⁰⁴Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Mali Tablolar Esas Alınarak Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ, 23913 Mükerrer Sayılı Resmi Gazete, 21.12.1999, s.16

TABLO-1- ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE MEVDUAT SİGORTASI UYGULAMA ESASLARI

Kurumsal Özellikleri Ülkeler	Kuruluş Yılı	Sahiplik	Örgüt Yapısı	Prim Miktarı (Yıllık)	Zorunlu/ İsteğe Bağlı	Devletin Başlangıç Katkısı	Devletin Düzenli Katkısı	Fon
ABD	1933	Kamu	Bağımsız Kurum	Yerel Mevduatların % 0.23 - % 0.31'i (Riske göre)	Zorunlu	Yok	Yok	Var
Almanya	1966	Özel	Bank. Birliği Bünyesinde	Ticari Bankalarda Sigortalanmış Mevduatların % 0.03'ü, (Diğerlerinde Riskli Aktiflerin)	İsteğe Bağlı	Yok	Yok	Var
İngiltere	1979	Kamu	Bağımsız Kurum	10 000 Sterlin + Özel Katkı Payları	Zorunlu	Yok	Yok	Var
İtalya	1987	Özel	Merkez Bankası'na Bağlı	Toplam Mevduatın % 1'ine Kadar, Katkı Payları Şeklinde Alınmakta	İsteğe Bağlı	b.b.	Yok	Yok
Fransa	1980	Özel	Bank. Birliği Bünyesinde	İflas Sonrası En Fazla 30 Milyar Ffr	Zorunlu	Yok	Yok	Yok
Norveç	1961	Kamu/Özel	Bağımsız Kurum	Toplam Mevduatın % 2'sine ulaşana kadar yapılan ödemeler	Zorunlu	Yok	Yok	Var
İspanya	1980	Kamu/Özel	Bağımsız Kurum	Mevduatın Maksimum % 0.02'si	İsteğe Bağlı	Bankaların Katkısına Eşit Tutarda	Bankaların Katkısına Eşit Tutarda	Var
Arjantin	1979	Kamu/Özel	Merkez Bankasına Bağlı	Sigortalanmış Mevduatların % 0.36 - % 0.72'si (Riske Göre)	İsteğe Bağlı	Yok	İhtiyari	Yok
Şili	1977	Kamu	Merkez Bankasına Bağlı	Prim Ödeme Yükümlülüğü Yoktur	Zorunlu	b.b.	b.b.	Var
Filipinler	1969	Kamu	Bağımsız Kurum	% 0.0938	b.b.	Var	Var	Var
K.K.T.C.	1991	Kamu	Merkez Bankasına Bağlı	Sigortalanmış Tasarruf Mevduatlarının % 0,4 - % 0.2'si	Zorunlu	Yok	Yok	Var
Türkiye	1983	Kamu	Bağımsız Kurum	Sigortalanmış Tasarruf Mevduatlarının %0.025 – % 0.026'sı (Riske Göre)	Zorunlu	Yok	Yok	Var

kalitesine özgü bazı oranlar geliştirilmiştir. Genel olarak, aktif kalitesine özgü oranlar bankanın verdiği kredilerin değerlendirilmesi ile ilgilidir.

1.1.1. Krediler / Toplam Aktifler

Krediler / Toplam Aktifler oranı, toplam aktifler içindeki kredilerin payını göstermektedir. Oranda yer alan krediler takipteki krediler hariç olarak değerlendirilmektedir.

Toplam aktifler içinde kredilerin payının yüksek olmasının başlıca nedenleri ; kredi faizlerinin düşük olması, bankaların tüketici kredisi ve kredi kartı kullanımını artırma yönünde çabalarının olumlu etkileri olarak sayılabilir. Toplam aktifler içindeki krediler oranının düşük olmasının başlıca nedenleri ise; firmaların finansman ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla banka kredileri yerine sermaye piyasası araçlarına yönelmeleri, son yıllarda takipteki alacakların artması ile bankaların kredi vermede daha dikkatli ve seçici olmaları olarak ifade edilebilir.

1.1.2. Takipteki Krediler /Toplam Krediler

Takipteki krediler / Toplam krediler oranı, tahsili gecikmiş kredilerin toplam krediler içindeki payını göstermektedir.

Takipteki kredilerin yüksekliği, bankanın alacaklarını tahsil etmekte zorlandığını ifade ettiğinden olumsuz bir gösterge olmaktadır. Takipteki kredilerin düşüklüğü ise bankanın alacaklarını tahsilde güçlükle karşılaşmadığını göstermektedir.

Takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı netice itibariyle bankanın durumunu göstermesi yanında bankanın kredi politikasını da ortaya koyması açısından önemli bir göstergedir. Kredi verilen kişi ya da kurumların seçimi, değerlendirmede esas alınan kriterler, kredilerin geri dönme oranını belirleyen

etmenlerdir. Bu nedenlerden dolayı sözkonusu oran, hem bankanın kendi iç değerlendirmesi açısından hem de dış denetçiler açısından önem taşımaktadır

1.1.3. Krediler / Mevduat

Krediler / Mevduat oranı, mevduatın ne kadarının krediye dönüştüğünü ifade etmektedir.

Oranın yüksek olması, mevduatın krediye dönüştüğünü, düşük olması ise mevduatın krediler dışındaki aktiflere de dönüştüğünü göstermektedir.

1.2. Sermaye Yeterliği

Bankanın sermaye yapısını ve toplam aktifler içinde sermayesini gösteren oranlardır. Sermaye varlıklarının değerinin düşmesi ya da bankanın zararlarla karşılaşması durumunda mevduat ve diğer alacaklılara karşı koruma sağlar. Sermaye yeterlilik oranları bankanın iş hacmini gerçekleştirmesi için sermayesinin ne kadar yeterli olduğunu gösterir.¹⁰⁶

1.2.1. Özsermaye / Toplam Aktifler (Özsermaye Yoğunluğu)

Özsermaye yoğunluğu olarak da ifade edilen Özsermaye / Toplam Aktifler oranı, aktiflerin ne kadarının özsermaye ile fonlandığını gösterir.

Özsermaye / Toplam Aktifler oranının yüksek olması bankanın yabancı kaynakların yanısıra yüksek oranda özkaynaklarla fonlandığını göstermektedir. Sözkonusu oranın düşük olması ise, bankanın yüksek oranda yabancı kaynaklarla fonlandığını ifade etmektedir.

¹⁰⁶ GÖKÇEK, Binnaz, **Bankacılıkta Matematiksel İşlemler**, Garanti Eğitim Merkezi Eğitim Merkezi Yayınları, Ocak 1996, İstanbul, s. 314

1.2.2. Yabancı Kaynaklar / Özsermaye (Finansal Kaldıraç Oranı)

Finansal kaldıraç oranı olarak da isimlendirilen Yabancı Kaynaklar / Özsermaye oranı bankanın özsermayesinin kaç katı kadar borçlandığını göstermektedir.

Bankalar, firmalara göre daha fazla yabancı kaynaklı fon kullanma imkanına sahiptirler. Ancak, gerek firmalar gerekse bankalar için aşırı yabancı kaynak kullanımı özsermayenin karlılığını arttırdığı ölçüde riskin de artmasına neden olacaktır.

Yetersiz özsermaye ile faaliyetlerini sürdüren bankalarda, geçmiş döneme ait dönem zararı oluşması durumunda özsermaye tutarı negatife ineilmektedir. Bu durum bankaların devamlılıkları açısından bir tehlike yaratmakta, dış denetçiler, kredi verenler ve fonlarını mevduat olarak değerlendiren yatırım sahipleri tarafından olumsuz olarak değerlendirilecektir.

1.3. Likidite Oranları

Likidite kavramı, varlıkların değer kaybı olmaksızın süratle nakde dönüştürülebilmesi olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla likidite oranları, vadesi gelen nakit yükümlülüklerin karşılanabilirlik yeteneğini ortaya koyan göstergelerdir.

1.3.2. Likit Aktifler / Yabancı Kaynaklar

Likit Aktifler / Yabancı Kaynaklar oranı, yabancı kaynakların ne kadarının likit aktiflere dönüştüğünü ifade etmektedir.

Yabancı kaynakların, yüksek oranda likit aktiflere dönüşmüş olması bankanın güvenli çalışmasını sağlarken karlılığın azalmasına neden olacaktır. Çünkü, bu şekilde yabancı kaynaklar diğer aktif kalemi olan kredilere nispeten

az aktarılmış olacaktır. Yabancı kaynakların düşük oranda likit aktiflere dönüştürülmesi durumunda ise banka likidite sıkıntısı yaşayabilecektir. Ancak, oranın yetersiz olduğuna karar vermek için özsermaye tutarına da bakılmalıdır.

1.3.3. Likit Aktifler / Toplam Aktifler

Likit Aktifler / Toplam Aktifler oranı, toplam aktifler içindeki likit aktiflerin payını ifade etmektedir.

Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payının düşüklüğü bankanın likidite sıkıntısı içinde olduğunun bir ifadesi olmakta iken, bu payın yüksekliği bankanın kararını azaltıcı yönde olabilecektir.

Likit aktifler, özellikle mevduat sahiplerinden gelebilecek beklenmedik taleplerin bankalarca, zamanında ve hızlı bir şekilde ödenmesini sağlamaktadır. Bu nedenden dolayı, likit aktiflerin toplam aktif tutarı içindeki payının optimal tutarlarda olması banka açısından olumlu bir değerlendirme aracı olacaktır.

1.4. Karlılık Oranları

Karlılık oranları, banka ortaklarının bankaya yatırdıkları fonların getirisini ölçmeye yönelik olarak hesaplanan oranlardır.

Karlılık oranları bankacılık sektöründe yönetimin geçmişteki performansını ve verimliliğini gösterdiği gibi, bankaların gelecekteki gelir yaratma gücünü de ortaya koyar. Genel olarak bir bankaya veya sektöre duyulan güvenin, o bankanın veya sektörün karlılığına bağlı olduğu düşünülürse, karlılık oranları bankaların faaliyetlerinden ne kadar gelir elde ettiğinin bir göstergesidir.¹⁰⁷

¹⁰⁷ ALTUNBAŞ, Yener ve SARISU, Ayhan, *Avrupa Birliği Sürecinde Türk ve Avrupa Bankacılık Sistemlerinin Karşılaştırılması*, Türkiye Bankalar Birliği, Yayın No: 200, İstanbul 1996, s. 30

1.4.1. Net Kar / Toplam Aktifler (Aktif Karlılığı)

Net Kar / Toplam Aktifler oranı, dönem içinde ortaya çıkan net karın (net zarar) toplam aktiflerin ne kadarlık kısmına karşılık geldiğini göstermektedir.

Aktiflerin karlılığını ortaya koyan bu oranın yüksek olması olumlu olarak değerlendirilir. Söz konusu oranın düşük olması bankanın yüksek maliyetle verimsiz çalıştığını ve kaynakların etkin kullanılmadığını ifade etmektedir.

1.4.2. Net Kar / Özsermaye (Özsermaye Karlılığı)

Özsermaye Karlılığı olarak da ifade edilen Net Kar / Özsermaye oranı, özsermayenin ne kadarının kara dönüştüğünü gösterir.

Söz konusu oranın düşük olması, bankanın özsermayesinin etkin ve verimli kullanılmadığının bir ifadesi iken, oranın yüksek olması, özsermayenin etkin ve verimli bir şekilde değerlendirilmesi sonucunda bankanın özsermaye karlılığının da yüksek olarak ortaya çıktığının ifadesidir.

1.4.3. Toplam Giderler/Toplam Gelirler

Toplam Giderler/Toplam Gelirler Oranı, toplam gelirlerin toplam giderleri ne ölçüde karşıladığını ortaya koyan bir orandır.

Söz konusu oranın yüksek olması, gelirlerin giderleri karşılayamadığını gösterir. Aynı zamanda, toplam gelirler ve giderler arasındaki fark, bankanın kar ya da zararının ifadesi olduğundan, bu oranın 1'den büyük olması bankanın zarar ettiğinin ifadesidir. Oranın düşük olması diğer bir deyişle 1'den küçük olması bankanın kar ettiğinin ifadesidir. Giderlerin gelirlere göre artış hızının yüksek olması ise karlılığın azalmasını sağlamaktadır.

1.4.4. Toplam Faiz Giderleri/Toplam Faiz Gelirleri

Toplam Faiz Giderleri/Toplam Faiz Gelirleri Oranı, faiz gelirlerinin faiz giderlerini ne ölçüde karşıladığını ifade etmektedir.

Söz konusu oranın yüksek olması bankanın kaynak maliyetinin yüksek olduğunu gösterir. Bankanın yüksek maliyetle fon sağlaması giderleri arttırıcı karı azaltıcı bir etkiye sahiptir. Oranın düşük olması ise, bankanın verimliliğinin yüksek olduğunu ifade eder.

1.5. Büyüme Oranları

Büyüme oranları, bankanın aktif ve pasif kalemlerinin yıllar itibariyle değişimini ortaya koymayı amaçlayan oranlardır. Büyümeyen bir bankanın uzun dönemde ayakta kalması zordur. Bu yüzden, bankalarda büyüme devamlılık açısından önemli bir unsurdur.¹⁰⁸

1.5.1. Toplam Aktifte Artış

Toplam aktiflerde büyüme oranı, aktif toplamının bir önceki yıla göre ne kadar değiştiğini belirlemeye yönelik bir göstergedir.

Aktiflerdeki artış, bankanın bir önceki yıla göre varlıklarını arttırdığını ifade etmektedir. Bu durum aynı zamanda bankanın, kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılarak varlıklara dönüştüğünü göstermesi açısından olumlu bir sonuçtur. Ancak aktiflerdeki değişim negatif yönde de gerçekleşebilir. Böyle bir değişim banka kaynaklarının verimsiz bir şekilde kullanıldığını ve banka varlıklarının azaldığını ifade etmektedir.

¹⁰⁸ TEVFİK, T. Arman ve TEVFİK, Gürman, age. s.216

1.5.2. Özsermayede Artış

Özsermaye büyüme oranı, özsermayenin bir önceki döneme göre ne kadarlık bir değişim gösterdiğini belirlemeye yönelik bir orandır.

Özsermayenin bir önceki döneme göre artış göstermesi, özellikle artış gösteren kalemler açısından önemlidir. Artış, büyük oranda ödenmiş sermaye ve/veya dönem karı kalemlerindeki artıştan kaynaklanmışsa, bu durum, banka açısından daha anlamlı bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Özsermayenin bir önceki döneme göre azalması, özellikle yetersiz özsermaye ile faaliyette bulunan bankalar için olumsuzluk arz etmektedir.

1.5.3. Mevduatta Artış

Mevduatta büyüme oranı, mevduatta bir önceki yıla göre meydana gelen artışı belirlemeye yöneliktir.

Bankalar için kar, mevduata verdikleri faizler ile verdikleri kredilerden aldıkları faizler arasında oluşan farktan kaynaklanmaktadır. Mevduatın artması bankanın kredi verme potansiyelini arttırmaktadır. Mevduat, bankaların sürekliliği açısından önemli bir fon kaynağıdır. Mevduattaki azalış ise bankanın fon kaynaklarını azaltacağından olumsuz bir gelişmedir.

1.5.4. Kredilerde Artış

Kredilerde büyüme oranı, kredilerde bir önceki döneme göre meydana gelen değişimi ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Kredilerin bir önceki yıla göre artış göstermesi bankaların nihai karının oluşumunda etken olacaktır. Kredilerdeki artış mevduattaki artış ile eşgüdümlü bir şekilde artıyorsa, banka açısından olumlu bir seyir izleniyor demektir. Kredilerdeki artışın aşırı olması durumunda ise takipteki krediler kalemine

bakılmalıdır. Eğer kredilerin büyük çoğunluğu geri dönmemişse, o halde bankanın kredi verme politikası gözden geçirilmelidir. Krediler bir önceki döneme göre azalmışsa, yine bankanın kredi verme politikası incelenmelidir. Eğer bu durum, sektördeki bankaların çoğunluğu için geçerli ise genel ekonomik seyirden kaynaklı bir azalma olduğu ortaya çıkacaktır.

(MİLYAR TL)

AKTİF KALİTESİ

1- Krediler/Toplam Aktifler

	Toplam Aktifler			Krediler			Krediler/Toplam Aktifler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1240475	2425221	4895095	641648	1211798	1942465	%52	%50	%40
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1349131	2359191	4765894	641889	1140633	1629492	%48	%48	%34
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1192703	2352306	4532402	592186	917864	1421857	%50	%39	%31
Akbank T.A.Ş.	1169556	2405432	4353822	438909	864100	1376896	%38	%36	%32
Pamukbank T.A.Ş.	788976	1597349	3262599	488896	995810	1878270	%62	%62	%58
Demirbank T.A.Ş.	429881	849778	1612777	137686	206477	435433	%32	%24	%27
Finansbank A.Ş.	275669	528064	1339826	82318	130801	236583	%30	%25	%18
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	218774	430633	1218307	37223	83904	184960	%17	%19	%15
Koçbank A.Ş.	350731	603110	1227414	130777	239840	386136	%37	%40	%31
Toprakbank A.Ş.	348308	615409	1157480	138477	182942	268430	%40	%30	%23
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	161470	462797	889995	72589	98281	102454	%45	%21	%12
İktisat Bankası T.A.Ş.	222776	376942	794182	78643	129424	198092	%35	%34	%25
Etibank A.Ş.	17065	323968	678590	2172	114740	289022	%13	%35	%43
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	190942	329636	655388	75468	87187	115254	%40	%26	%18
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	297405	531745	598184	129363	223425	208764	%43	%42	%35
Kentbank A.Ş.	117920	264270	568632	67674	136616	201898	%57	%52	%36
Türkiye İmar Bankası	229821	393799	554627	104351	167912	272669	%45	%43	%49
Şekerbank T.A.Ş.	133640	310608	481888	79823	134757	155925	%60	%43	%32
Alternatifbank A.Ş.	96333	174097	465049	29150	66499	151300	%30	%38	%33
Sümerbank A.Ş.	231585	310039	447555	71196	114113	45095	%31	%37	%10
Egebank A.Ş.	154634	318486	443038	70573	131965	134769	%46	%41	%30
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	78758	189693	409348	44776	82550	5410	%57	%44	%1
Denizbank A.Ş.	20968	113766	375145	5139	32188	106359	%25	%28	%28
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	64002	144494	356411	36706	72967	150043	%57	%50	%42
Yaşarbank A.Ş.	288345	515998	338961	168079	313031	69563	%58	%61	%21
Tekstil Bankası A.Ş.	110906	194677	329452	55217	78833	154739	%50	%40	%47
Bank Kapital Türk A.Ş.	63375	128800	246582	21099	48149	70889	%33	%37	%29
Bayındırbank A.Ş.	8331	50045	180505	3088	13152	49956	%37	%26	%28
Anadolubank A.Ş.	17151	36417	170911	2025	9659	45224	%12	%27	%26
Oyakbank A.Ş.	48963	92848	136972	24948	34387	48833	%51	%37	%36
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	51275	93584	126827	31409	44066	48469	%61	%47	%38
Adabank A.Ş.	16305	38064	58720	2701	4691	8	%17	%12	%0
Turkish Bank A.Ş.	17900	28178	57929	3226	3483	3993	%18	%12	%7
Sitebank A.Ş.	12135	18959	53342	914	4892	15629	%8	%26	%29
MNG Bank A.Ş.	6433	27946	52690	1509	7272	15749	%23	%26	%30

AKTİFLER= Likit Aktifler+Krediler+Donuk Aktifler+Diğer Aktifler

KREDİLER= İhtisas Dışı Krediler+İhtisas Kredileri

* Oranlara kaynak teşkil eden veriler "Türkiye'de Bankacılık", Capital Dergi Eklerinden Alınmıştır.

2-Takipteki Krediler/Toplam Krediler

	Krediler			Takipteki Krediler			Toplam Krediler			Takipteki Krediler/ Toplam Krediler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	641648	1211798	1942465	9968	37324	90204	651616	1249122	2032669	%2	%3	%4
Türkiye İş Bankası A.Ş.	641889	1140633	1629492	15932	36291	119796	657821	1176924	1749288	%2	%3	%7
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	592186	917864	1421857	4724	12291	27611	596910	930155	1449468	%1	%1	%2
Akbank T.A.Ş.	438909	864100	1376896	2542	14867	33959	441451	878967	1410855	%1	%2	%2
Pamukbank T.A.Ş.	488896	995810	1878270	2994	6441	13193	491890	1002251	1891463	%1	%1	%1
Demirbank T.A.Ş.	137686	206477	435433	782	3613	6632	138468	210090	442065	%1	%2	%2
Finansbank A.Ş.	82318	130801	236583	766	1313	3369	83084	132114	239952	%1	%1	%1
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	37223	83904	184960	0	4	563	37223	83908	185523	%0	%0	%0
Koçbank A.Ş.	130777	239840	386136	1847	7140	7201	132624	246980	393337	%1	%3	%2
Toprakbank A.Ş.	138477	182942	268430	2747	6837	33211	141224	189779	301641	%2	%4	%11
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	72589	98281	102454	265	2873	8458	72854	101154	110912	%0	%3	%8
İktisat Bankası T.A.Ş.	78643	129424	198092	8086	13835	7102	86729	143259	205194	%9	%10	%3
Etibank A.Ş.	2172	114740	289022	189	179	784	2361	114919	289806	%8	%0	%0
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	75468	87187	115254	172	429	574	75640	87616	115828	%0	%0	%0
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	129363	223425	208764	3978	3378	105350	133341	226803	314114	%3	%1	%34
Kentbank A.Ş.	67674	136616	201898	1146	4346	5316	68820	140962	207214	%2	%3	%3
Türkiye İmar Bankası	104351	167912	272669	357	352	349	104708	168264	273018	%0	%0	%0
Şekerbank T.A.Ş.	79823	134757	155925	5547	12695	21985	85370	147452	177910	%6	%9	%12
Alternatifbank A.Ş.	29150	66499	151300	584	2892	7317	29734	69391	158617	%2	%4	%5
Sümerbank A.Ş.	71196	114113	45095	224	1842	133800	71420	115955	178895	%0	%2	%75
Egebank A.Ş.	70573	131965	134769	365	3121	284634	70938	135086	419403	%1	%2	%68
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	44776	82550	5410	100	4748	93236	44876	87298	98646	%0	%5	%95
Denizbank A.Ş.	5139	32188	106359	0	451	1771	5139	32639	108130	%0	%1	%2
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	36706	72967	150043	0	26	13640	36706	72993	163683	%0	%0	%8
Yaşarbank A.Ş.	168079	313031	69563	501	1224	44148	168580	314255	113711	%0	%0	%39
Tekstil Bankası A.Ş.	55217	78833	154739	184	501	1291	55401	79334	156030	%0	%1	%1
Bank Kapital Türk A.Ş.	21099	48149	70889	150	3077	4810	21249	51226	75699	%1	%6	%6
Bayındırbank A.Ş.	3088	13152	49956	34	3206	2361	3122	16358	52317	%1	%20	%5
Anadolubank A.Ş.	2025	9659	45224	0	768	452	2025	10427	45676	%0	%7	%1
Oyakbank A.Ş.	24948	34387	48833	299	1258	6206	25247	35645	55039	%1	%4	%11
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	31409	44066	48469	617	4349	13497	32026	48415	61966	%2	%9	%22
Adabank A.Ş.	2701	4691	8	11	12	12	2712	4703	20	%0	%0	%60
Turkish Bank A.Ş.	3226	3483	3993	243	230	211	3469	3713	4204	%7	%6	%5
Sitebank A.Ş.	914	4892	15629	0	230	1817	914	5122	17446	%0	%4	%10
MNG Bank A.Ş.	1509	7272	15749	0	75	337	1509	7347	16086	%0	%1	%2

3- Krediler/Mevduat

	Krediler			Mevduat			Krediler/Mevduat		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	641648	1211798	1942465	901536	1717068	3495377	%71	%71	%56
Türkiye İş Bankası A.Ş.	641889	1140633	1629492	924504	1538801	2978028	%69	%74	%55
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	592186	917864	1421857	514690	1297323	2393913	%115	%71	%59
Akbank T.A.Ş.	438909	864100	1376896	749964	1434126	2601195	%59	%60	%53
Pamukbank T.A.Ş.	488896	995810	1878270	634911	1271750	2396395	%77	%78	%78
Demirbank T.A.Ş.	137686	206477	435433	282085	506189	1119521	%49	%41	%39
Finansbank A.Ş.	82318	130801	236583	142308	260524	531427	%58	%50	%45
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	37223	83904	184960	23193	189820	837017	%160	%44	%22
Koçbank A.Ş.	130777	239840	386136	211610	357319	752821	%62	%67	%51
Toprakbank A.Ş.	138477	182942	268430	235748	409056	766376	%59	%45	%35
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	72589	98281	102454	77875	179019	372203	%93	%55	%28
İktisat Bankası T.A.Ş.	78643	129424	198092	131079	182770	400958	%60	%71	%49
Etibank A.Ş.	2172	114740	289022	9503	280016	591217	%23	%41	%49
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	75468	87187	115254	106756	192517	310280	%71	%45	%37
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	129363	223425	208764	242664	416069	888934	%53	%54	%23
Kentbank A.Ş.	67674	136616	201898	87656	173608	374802	%77	%79	%54
Türkiye İmar Bankası	104351	167912	272669	208672	344267	476393	%50	%49	%57
Şekerbank T.A.Ş.	79823	134757	155925	106712	223233	359209	%75	%60	%43
Alternatifbank A.Ş.	29150	66499	151300	46011	85051	254536	%63	%78	%59
Sümerbank A.Ş.	71196	114113	45095	203396	221985	495178	%35	%51	%9
Egebank A.Ş.	70573	131965	134769	129635	260350	873189	%54	%51	%15
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	44776	82550	5410	66679	158816	398785	%67	%52	%1
Denizbank A.Ş.	5139	32188	106359	9964	11166	217708	%52	%288	%49
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	36706	72967	150043	36851	94292	269842	%100	%77	%56
Yaşarbank A.Ş.	168079	313031	69563	237262	398843	736799	%71	%78	%9
Tekstil Bankası A.Ş.	55217	78833	154739	57218	101565	155530	%97	%78	%99
Bank Kapital Türk A.Ş.	21099	48149	70889	37626	82191	190954	%56	%59	%37
Bayındırbank A.Ş.	3088	13152	49956	6831	28429	99457	%45	%46	%50
Anadolubank A.Ş.	2025	9659	45224	13901	20701	115847	%15	%47	%39
Oyakbank A.Ş.	24948	34387	48833	15528	30308	34171	%161	%113	%143
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	31409	44066	48469	41427	69654	103090	%76	%63	%47
Adabank A.Ş.	2701	4691	8	14168	30206	44557	%19	%16	%0
Turkish Bank A.Ş.	3226	3483	3993	15280	22216	47519	%21	%16	%8
Sitebank A.Ş.	914	4892	15629	8459	11438	41249	%11	%43	%38
MNG Bank A.Ş.	1509	7272	15749	643	8041	25619	%235	%90	%61

SERMAYE YETERLİĞİ

1-Özsermaye Yoğunluğu(Özsermaye/Toplam Aktifler)

	Toplam Aktifler			Özsermaye			Özsermaye/Toplam Aktifler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1240475	2425221	4895095	99204	237638	401405	%8	%10	%8
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1349131	2359191	4765894	111294	283231	582546	%8	%12	%12
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1192703	2352306	4532402	67871	158278	405456	%6	%7	%9
Akbank T.A.Ş.	1169556	2405432	4353822	111111	252640	439891	%10	%11	%10
Pamukbank T.A.Ş.	788976	1597349	3262599	70201	110278	349942	%9	%7	%11
Demirbank T.A.Ş.	429881	849778	1612777	20197	58429	116560	%5	%7	%7
Finansbank A.Ş.	275669	528064	1339826	18853	44356	80265	%7	%8	%6
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	218774	430633	1218307	12990	33966	81124	%6	%8	%7
Koçbank A.Ş.	350731	603110	1227414	21643	41268	82679	%6	%7	%7
Toprakbank A.Ş.	348308	615409	1157480	15698	28356	43054	%5	%5	%4
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	161470	462797	889995	11409	31657	61041	%7	%7	%7
İktisat Bankası T.A.Ş.	222776	376942	794182	17380	27825	39254	%8	%7	%5
Etibank A.Ş.	17065	323968	678590	4295	17194	35871	%25	%5	%5
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	190942	329636	655388	7341	16024	27717	%4	%5	%4
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	297405	531745	598184	17382	53878	-468217	%6	%10	-%78
Kentbank A.Ş.	117920	264270	568632	6894	21309	28532	%6	%8	%5
Türkiye İmar Bankası	229821	393799	554627	9324	23911	32891	%4	%6	%6
Şekerbank T.A.Ş.	133640	310608	481888	12448	22247	38047	%9	%7	%8
Alternatifbank A.Ş.	96333	174097	465049	4507	10923	19205	%5	%6	%4
Sümerbank A.Ş.	231585	310039	447555	12798	25096	-185650	%6	%8	-%41
Egebank A.Ş.	154634	318486	443038	9690	27916	-612464	%6	%9	-%138
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	78758	189693	409348	4194	10948	-352567	%5	%6	-%86
Denizbank A.Ş.	20968	113766	375145	4000	10406	28182	%19	%9	%8
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	64002	144494	356411	4714	13488	42837	%7	%9	%12
Yaşarbank A.Ş.	288345	515998	338961	18274	33290	-516037	%6	%6	-%152
Tekstil Bankası A.Ş.	110906	194677	329452	4671	9552	26386	%4	%5	%8
Bank Kapital Türk A.Ş.	63375	128800	246582	4330	7905	12586	%7	%6	%5
Bayındırbank A.Ş.	8331	50045	180505	-909	13251	23687	-%11	%26	%13
Anadolubank A.Ş.	17151	36417	170911	2000	4735	7791	%12	%13	%5
Oyakbank A.Ş.	48963	92848	136972	6405	15622	24870	%13	%17	%18
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	51275	93584	126827	2379	6388	615	%5	%7	%0
Adabank A.Ş.	16305	38064	58720	1555	2924	5458	%10	%8	%9
Turkish Bank A.Ş.	17900	28178	57929	1014	1692	2679	%6	%6	%5
Sitebank A.Ş.	12135	18959	53342	1840	3184	4908	%15	%17	%9
MNG Bank A.Ş.	6433	27946	52690	2825	7095	10544	%44	%25	%20

ÖZSERMAYE=Ödenmiş Sermaye+Yedek Akçeler+Muhtemel Zarar Karşılıkları+Değerleme Fonları+Zarar

2-Finansal Kaldıraç Oranı(Yabancı Kaynaklar/Özsermaye)

	Özsermaye			Yabancı Kaynaklar			Yabancı Kaynaklar/Özsermaye		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	99204	237638	401405	1003767	1936418	2441842	%1012	%815	%608
Türkiye İş Bankası A.Ş.	111294	283231	582546	1033367	1728754	2198762	%929	%610	%377
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	67871	158278	405456	1004641	1868516	3112824	%1480	%1181	%768
Akbank T.A.Ş.	111111	252640	439891	854029	1709711	2382868	%769	%677	%542
Pamukbank T.A.Ş.	70201	110278	349942	655565	1348463	1587349	%934	%1223	%454
Demirbank T.A.Ş.	20197	58429	116560	366383	683354	834048	%1814	%1170	%716
Finansbank A.Ş.	18853	44356	80265	222597	405607	983089	%1181	%914	%1225
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	12990	33966	81124	191758	341367	562980	%1476	%1005	%694
Koçbank A.Ş.	21643	41268	82679	281292	464647	645574	%1300	%1126	%781
Toprakbank A.Ş.	15698	28356	43054	299897	512841	767584	%1910	%1809	%1783
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	11409	31657	61041	123876	321480	635949	%1086	%1016	%1042
İktisat Bankası T.A.Ş.	17380	27825	39254	180310	311035	575144	%1037	%1118	%1465
Etibank A.Ş.	4295	17194	35871	9659	287326	309292	%225	%1671	%862
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	7341	16024	27717	170280	273385	499550	%2320	%1706	%1802
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	17382	53878	-468217	263532	443898	493571	% 1516	% 824	-% 105
Kentbank A.Ş.	6894	21309	28532	102190	218755	334170	%1482	%1027	%1171
Türkiye İmar Bankası	9324	23911	32891	208672	351917	364417	%2238	%1472	%1108
Şekerbank T.A.Ş.	12448	22247	38047	109202	257861	299001	%877	%1159	%786
Alternatifbank A.Ş.	4507	10923	19205	84096	144834	262383	%1866	%1326	%1366
Sümerbank A.Ş.	12798	25096	-185650	205912	250943	291199	% 1609	% 1000	-% 157
Egebank A.Ş.	9690	27916	-612464	134840	273427	303231	% 1392	% 979	-% 50
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	4194	10948	-352567	67196	160450	165869	% 1602	% 1466	-% 47
Denizbank A.Ş.	4000	10406	28182	15736	38764	133952	%393	%373	%475
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	4714	13488	42837	53146	117867	138528	%1127	%874	%323
Yaşarbank A.Ş.	18274	33290	-516037	251433	440452	498271	% 1376	% 1323	-% 97
Tekstil Bankası A.Ş.	4671	9552	26386	94302	155955	248972	%2019	%1633	%944
Bank Kapital Türk A.Ş.	4330	7905	12586	54193	111239	137229	%1252	%1407	%1090
Bayındırbank A.Ş.	-909	13251	23687	7739	31895	76062	-%851	%241	%321
Anadolubank A.Ş.	2000	4735	7791	13901	27077	62501	%695	%572	%802
Oyakbank A.Ş.	6405	15622	24870	34381	63037	126225	%537	%404	%508
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	2379	6388	615	44009	80933	97591	%1850	%1267	%15868
Adabank A.Ş.	1555	2924	5458	14168	33806	39406	%911	%1156	%722
Turkish Bank A.Ş.	1014	1692	2679	16211	24750	29958	%1599	%1463	%1118
Sitebank A.Ş.	1840	3184	4908	8819	13650	17170	%479	%429	%350
MNG Bank A.Ş.	2825	7095	10544	1828	15307	25380	%65	%216	%241

YABANCI KAYNAKLAR= Mevduat+Mevduat Dışı Kaynaklar

LIKIDITE

1-Likit Aktifler/Yabancı Kaynaklar

	Likit Aktifler			Yabancı Kaynaklar			Likit Aktifler/Yabancı Kaynaklar		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	349465	636630	1868326	1003767	1936418	4000801	%35	%33	%47
Türkiye İş Bankası A.Ş.	461559	714756	1997233	1033367	1728754	3448036	%45	%41	%58
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	357110	954201	1824684	1004641	1868516	3638221	%36	%51	%50
Akbank T.A.Ş.	458282	1050464	2232919	854029	1709711	3274352	%54	%61	%68
Pamukbank T.A.Ş.	185533	364237	959019	655565	1348463	2635281	%28	%27	%36
Demirbank T.A.Ş.	176849	444685	641561	366383	683354	1270215	%48	%65	%51
Finansbank A.Ş.	142485	289555	648627	222597	405607	1108909	%64	%71	%58
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	171134	308787	957065	191758	341367	1058630	%89	%90	%90
Koçbank A.Ş.	157587	222597	628952	281292	464647	933748	%56	%48	%67
Toprakbank A.Ş.	170542	332809	704448	299897	512841	1021119	%57	%65	%69
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	59253	271787	497370	123876	321480	686672	%48	%85	%72
İktisat Bankası T.A.Ş.	103991	150954	323453	180310	311035	665067	%58	%49	%49
Etibank A.Ş.	6152	157250	213996	9659	287326	613183	%64	%55	%35
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	99634	208166	391367	170280	273385	536445	%59	%76	%73
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	108424	152763	285896	263532	443898	938607	%41	%34	%30
Kentbank A.Ş.	38937	80412	254366	102190	218755	490217	%38	%37	%52
Türkiye İmar Bankası	92784	157561	125634	208672	351917	488893	%44	%45	%26
Şekerbank T.A.Ş.	30438	117346	194760	109202	257861	400349	%28	%46	%49
Alternatifbank A.Ş.	48701	65362	200255	84096	144834	372085	%58	%45	%54
Sümerbank A.Ş.	119546	88063	140138	205912	250943	535434	%58	%35	%26
Egebank A.Ş.	59702	100543	234812	134840	273427	902993	%44	%37	%26
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	15068	13091	44284	67196	160450	404204	%22	%8	%11
Denizbank A.Ş.	8162	42666	117679	15736	38764	312896	%52	%110	%38
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	17854	43686	111209	53146	117867	290503	%34	%37	%38
Yaşarbank A.Ş.	62980	105137	167437	251433	440452	794618	%25	%24	%21
Tekstil Bankası A.Ş.	45687	92240	84853	94302	155955	248547	%48	%59	%34
Bank Kapital Türk A.Ş.	35543	54353	86571	54193	111239	216944	%66	%49	%40
Bayındırbank A.Ş.	3562	21550	97845	7739	31895	143624	%46	%68	%68
Anadolubank A.Ş.	14125	23012	88823	13901	27077	151271	%102	%85	%59
Oyakbank A.Ş.	12805	35490	47688	34381	63037	97359	%37	%56	%49
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	12849	29008	35887	44009	80933	119748	%29	%36	%30
Adabank A.Ş.	11318	27114	53470	14168	33806	50157	%80	%80	%107
Turkish Bank A.Ş.	13323	22673	50164	16211	24750	52727	%82	%92	%95
Sitebank A.Ş.	9823	9729	27552	8819	13650	44769	%111	%71	%62
MNG Bank A.Ş.	3795	14021	23598	1828	15307	35692	%208	%92	%66

LIKİT AKTİFLER= Nakit Değerler+Bankalar+TCMB+Diğer Mali Kurumlar+Interbank+Menkul Değerler Cüzdanı+
Mevduat Munzam Karşılığı

2-Likit Aktifler/Toplam Aktifler

	Likit Aktifler			Toplam Aktifler			Likit Aktifler/Toplam Aktifler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	349465	636630	1868326	1240475	2425221	4895095	%28	%26	%38
Türkiye İş Bankası A.Ş.	461559	714756	1997233	1349131	2359191	4765894	%34	%30	%42
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	357110	954201	1824684	1192703	2352306	4532402	%30	%41	%40
Akbank T.A.Ş.	458282	1050464	2232919	1169556	2405432	4353822	%39	%44	%51
Pamukbank T.A.Ş.	185533	364237	959019	788976	1597349	3262599	%24	%23	%29
Demirbank T.A.Ş.	176849	444685	641561	429881	849778	1612777	%41	%52	%40
Finansbank A.Ş.	142485	289555	648627	275669	528064	1339826	%52	%55	%48
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	171134	308787	957065	218774	430633	1218307	%78	%72	%79
Koçbank A.Ş.	157587	222597	628952	350731	603110	1227414	%45	%37	%51
Toprakbank A.Ş.	170542	332809	704448	348308	615409	1157480	%49	%54	%61
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	59253	271787	497370	161470	462797	889995	%37	%59	%56
İktisat Bankası T.A.Ş.	103991	150954	323453	222776	376942	794182	%47	%40	%41
Etibank A.Ş.	6152	157250	213996	17065	323968	678590	%36	%49	%32
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	99634	208166	391367	190942	329636	655388	%52	%63	%60
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	108424	152763	285896	297405	531745	598184	% 57	% 29	% 48
Kentbank A.Ş.	38937	80412	254366	117920	264270	568632	%33	%30	%45
Türkiye İmar Bankası	92784	157561	125634	229821	393799	554627	%40	%40	%23
Şekerbank T.A.Ş.	30438	117346	194760	133640	310608	481888	%23	%38	%40
Alternatifbank A.Ş.	48701	65362	200255	96333	174097	465049	%51	%38	%43
Sümerbank A.Ş.	119546	88063	140138	231585	310039	447555	% 52	% 28	% 31
Egebank A.Ş.	59702	100543	234812	154634	318486	443038	% 39	% 32	% 53
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	15068	13091	44284	78758	189693	409348	% 19	% 7	% 11
Denizbank A.Ş.	8162	42666	117679	20968	113766	375145	%39	%38	%31
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	17854	43686	111209	64002	144494	356411	%28	%30	%31
Yaşarbank A.Ş.	62980	105137	167437	288345	515998	338961	% 22	% 20	% 49
Tekstil Bankası A.Ş.	45687	92240	84853	110906	194677	329452	%41	%47	%26
Bank Kapital Türk A.Ş.	35543	54353	86571	63375	128800	246582	%56	%42	%35
Bayındırbank A.Ş.	3562	21550	97845	8331	50045	180505	%43	%43	%54
Anadolubank A.Ş.	14125	23012	88823	17151	36417	170911	%82	%63	%52
Oyakbank A.Ş.	12805	35490	47688	48963	92848	136972	%26	%38	%35
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	12849	29008	35887	51275	93584	126827	%25	%31	%28
Adabank A.Ş.	11318	27114	53470	16305	38064	58720	%69	%71	%91
Turkish Bank A.Ş.	13323	22673	50164	17900	28178	57929	%74	%80	%87
Sitebank A.Ş.	9823	9729	27552	12135	18959	53342	%81	%51	%52
MNG Bank A.Ş.	3795	14021	23598	6433	27946	52690	%59	%50	%45

KARLILIK

1-Aktif Karlılığı

	Toplam Aktifler			Net Kar(Net Zarar)			Net Kar/Toplam Aktifler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1240475	2425221	4895095	61708	85119	211276	%5	%4	%4
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1349131	2359191	4765894	81124	135111	251323	%6	%6	%5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1192703	2352306	4532402	60206	130075	181099	%5	%6	%4
Akbank T.A.Ş.	1169556	2405432	4353822	89818	197898	318387	%8	%8	%7
Pamukbank T.A.Ş.	788976	1597349	3262599	13445	29411	74039	%2	%2	%2
Demirbank T.A.Ş.	429881	849778	1612777	18835	34955	107765	%4	%4	%7
Finansbank A.Ş.	275669	528064	1339826	16729	34822	65702	%6	%7	%5
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	218774	430633	1218307	7104	27613	53475	%3	%6	%4
Koçbank A.Ş.	350731	603110	1227414	15343	38092	63201	%4	%6	%5
Toprakbank A.Ş.	348308	615409	1157480	10403	22172	17093	%3	%4	%1
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	161470	462797	889995	6671	25162	55336	%4	%5	%6
İktisat Bankası T.A.Ş.	222776	376942	794182	8524	12521	15140	%4	%3	%2
Etibank A.Ş.	17065	323968	678590	-2260	1051	2664	-%13	%0	%0
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	190942	329636	655388	5125	10665	19388	%3	%3	%3
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	297405	531745	598184	4029	4258	-537161	%1	%1	-%90
Kentbank A.Ş.	117920	264270	568632	3002	6536	13926	%3	%2	%2
Türkiye İmar Bankası	229821	393799	554627	545	1181	1111	%0	%0	%0
Şekerbank T.A.Ş.	133640	310608	481888	2086	3031	9566	%2	%1	%2
Alternatifbank A.Ş.	96333	174097	465049	1537	5512	33902	%2	%3	%7
Sümerbank A.Ş.	231585	310039	447555	2265	2055	-225042	%1	%1	-%50
Egebank A.Ş.	154634	318486	443038	5207	548	-642160	%3	%0	-%145
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	78758	189693	409348	666	22	-364559	%1	%0	-%89
Denizbank A.Ş.	20968	113766	375145	18835	34955	10649	%90	%31	%3
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	64002	144494	356411	1507	2952	1907	%2	%2	%1
Yaşarbank A.Ş.	288345	515998	338961	3457	7119	-585353	%1	%1	-%173
Tekstil Bankası A.Ş.	110906	194677	329452	4352	14222	25738	%4	%7	%8
Bank Kapital Türk A.Ş.	63375	128800	246582	1367	2108	1295	%2	%0	%1
Bayındırbank A.Ş.	8331	50045	180505	-1978	1401	2430	-%24	%3	%1
Anadolubank A.Ş.	17151	36417	170911	528	1099	4424	%3	%3	%3
Oyakbank A.Ş.	48963	92848	136972	4898	9019	10247	%10	%10	%7
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	51275	93584	126827	1387	-3232	-15440	%3	-%3	-%12
Adabank A.Ş.	16305	38064	58720	74	111	220	%0	%0	%0
Turkish Bank A.Ş.	17900	28178	57929	119	468	736	%1	%2	%1
Sitebank A.Ş.	12135	18959	53342	659	414	578	%5	%2	%1
MNG Bank A.Ş.	6433	27946	52690	819	2983	1369	%13	%11	%3

2-Özsermaye Karlılığı

	Özsermaye			Net Kar(Net Zarar)			Net Kar/Özsermaye		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	99204	237638	401405	61708	85119	211276	%62	%36	%53
Türkiye İş Bankası A.Ş.	111294	283231	582546	81124	135111	251323	%73	%48	%43
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	67871	158278	405456	60206	130075	181099	%89	%82	%45
Akbank T.A.Ş.	111111	252640	439891	89818	197898	318387	%81	%78	%72
Pamukbank T.A.Ş.	70201	110278	349942	13445	29411	74039	%19	%27	%21
Demirbank T.A.Ş.	20197	58429	116560	18835	34955	107765	%93	%60	%92
Finansbank A.Ş.	18853	44356	80265	16729	34822	65702	%89	%79	%82
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	12990	33966	81124	7104	27613	53475	%55	%81	%66
Koçbank A.Ş.	21643	41268	82679	15343	38092	63201	%71	%92	%76
Toprakbank A.Ş.	15698	28356	43054	10403	22172	17093	%66	%78	%40
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	11409	31657	61041	6671	25162	55336	%58	%79	%91
İktisat Bankası T.A.Ş.	17380	27825	39254	8524	12521	15140	%49	%45	%39
Etibank A.Ş.	4295	17194	35871	-2260	1051	2664	-%53	%6	%7
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	7341	16024	27717	5125	10665	19388	%70	%67	%70
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	17382	53878	-468217	4029	4258	-537161	%23	%8	%115
Kentbank A.Ş.	6894	21309	28532	3002	6536	13926	%44	%31	%49
Türkiye İmar Bankası	9324	23911	32891	545	1181	1111	%6	%5	%3
Şekerbank T.A.Ş.	12448	22247	38047	2086	3031	9566	%17	%14	%25
Alternatifbank A.Ş.	4507	10923	19205	1537	5512	33902	%34	%50	%177
Sümerbank A.Ş.	12798	25096	-185650	2265	2055	-225042	%18	%8	%121
Egebank A.Ş.	9690	27916	-612464	5207	548	-642160	%54	%2	%105
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	4194	10948	-352567	666	22	-364559	%16	%0	%103
Denizbank A.Ş.	4000	10406	28182	18835	34955	10649	%471	%336	%38
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	4714	13488	42837	1507	2952	1907	%32	%22	%4
Yaşarbank A.Ş.	18274	33290	-516037	3457	7119	-585353	%19	%21	%113
Tekstil Bankası A.Ş.	4671	9552	26386	4352	14222	25738	%93	%149	%98
Bank Kapital Türk A.Ş.	4330	7905	12586	1367	2108	1295	%32	%27	%10
Bayındırbank A.Ş.	-909	13251	23687	-1978	1401	2430	%218	%11	%10
Anadolubank A.Ş.	2000	4735	7791	528	1099	4424	%26	%23	%57
Oyakbank A.Ş.	6405	15622	24870	4898	9019	10247	%76	%58	%41
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	2379	6388	615	1387	-3232	-15440	%58	-%51	-%2511
Adabank A.Ş.	1555	2924	5458	74	111	220	%5	%4	%4
Turkish Bank A.Ş.	1014	1692	2679	119	468	736	%12	%28	%27
Sitebank A.Ş.	1840	3184	4908	659	414	578	%36	%13	%12
MNG Bank A.Ş.	2825	7095	10544	819	2983	1369	%29	%42	%13

3- Toplam Faiz Giderleri/Toplam Faiz Gelirleri

	Toplam Faiz Giderleri			Toplam Faiz Gelirleri			Top. Faiz Giderleri/ Top. Faiz Gelirleri		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	132188	308282	643091	222532	497961	931685	%59	%62	%69
Türkiye İş Bankası A.Ş.	119050	234896	448414	276404	252381	1030509	%43	%93	%44
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	77763	261223	606098	220446	595977	1099878	%35	%44	%55
Akbank T.A.Ş.	115004	228425	432183	302055	632969	1111079	%38	%36	%39
Pamukbank T.A.Ş.	168966	373001	769313	215927	481141	946321	%78	%78	%81
Demirbank T.A.Ş.	76870	148599	295615	131912	231215	517763	%58	%64	%57
Finansbank A.Ş.	46573	101214	184458	68541	159037	279304	%68	%64	%66
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	18293	40967	119051	33055	89474	257607	%55	%46	%46
Koçbank A.Ş.	32520	69042	87706	86435	184490	245977	%38	%37	%36
Toprakbank A.Ş.	47066	98667	165882	70486	151820	254408	%67	%65	%65
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	20614	30787	161399	49744	112654	228324	%41	%27	%71
İktisat Bankası T.A.Ş.	16352	47915	119429	40750	103728	188523	%40	%46	%63
Etibank A.Ş.	3112	43172	149023	4774	56348	181545	%65	%77	%82
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	21301	29188	52269	38064	71550	117440	%56	%41	%45
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	58517	93136	297211	89063	169974	269694	%66	%55	%110
Kentbank A.Ş.	12944	42328	90495	26801	77963	164289	%48	%54	%55
Türkiye İmar Bankası	56683	92279	152916	45427	83942	167750	%125	%110	%91
Şekerbank T.A.Ş.	32397	92813	180748	41672	104128	203740	%78	%89	%89
Alternatifbank A.Ş.	10201	23392	52895	23056	48894	110750	%44	%48	%48
Sümerbank A.Ş.	32127	48889	97367	43985	84515	119040	%73	%58	%82
Egebank A.Ş.	24921	68032	233060	37975	85339	103412	%66	%80	%225
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	26220	86457	224055	27251	99731	246235	%96	%87	%91
Denizbank A.Ş.	208	6867	30139	1745	27005	77959	%12	%25	%39
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	7323	22569	77043	15382	44919	121370	%48	%50	%63
Yaşarbank A.Ş.	76071	105152	229805	100768	202161	343951	%75	%52	%67
Tekstil Bankası A.Ş.	13099	21051	41285	24939	64658	115843	%53	%33	%36
Bank Kapital Türk A.Ş.	6263	19078	58732	15212	38382	102739	%41	%50	%57
Bayındırbank A.Ş.	3370	4173	29976	2022	6472	37789	%167	%64	%79
Anadolubank A.Ş.	26	1013	10556	1168	8494	31454	%2	%12	%34
Oyakbank A.Ş.	3598	6125	9511	10361	21163	30946	%35	%29	%31
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	11250	27979	44760	14690	28526	43393	%77	%98	%103
Adabank A.Ş.	4195	9254	18792	4364	10477	15619	%96	%88	%120
Turkish Bank A.Ş.	3011	4318	14504	4257	6965	19409	%71	%62	%75
Sitebank A.Ş.	374	4065	7120	2666	9533	17136	%14	%43	%42
MNG Bank A.Ş.	687	1964	4625	3007	11021	18581	%23	%18	%25

4- Toplam Giderler/Toplam Gelirler

	Toplam Giderler			Toplam Gelirler			Toplam Giderler/ Toplam Gelirler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	185842	434073	847738	259818	546911	1162512	%72	%79	%73
Türkiye İş Bankası A.Ş.	196340	393120	749125	324180	356805	1267645	%61	%110	%59
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	120267	373362	829072	195880	582017	1088610	%61	%64	%76
Akbank T.A.Ş.	155780	322308	605044	286954	617512	1104125	%54	%52	%55
Pamukbank T.A.Ş.	195216	431643	871527	210565	475029	957295	%93	%91	%91
Demirbank T.A.Ş.	93939	189091	376550	116435	238624	551056	%81	%79	%68
Finansbank A.Ş.	54151	125719	233241	73564	174363	330034	%74	%72	%71
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	23270	53409	150481	30374	85512	228107	%77	%62	%66
Koçbank A.Ş.	49573	108636	167975	68266	162463	273898	%73	%67	%61
Toprakbank A.Ş.	61370	133797	226253	74715	166948	257545	%82	%80	%88
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	29415	51514	208586	38842	92474	291155	%76	%56	%72
İktisat Bankası T.A.Ş.	24162	65712	154199	34648	80650	178336	%70	%81	%86
Etibank A.Ş.	7182	60511	189620	4923	61583	192477	%146	%98	%99
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	27492	45561	81035	33468	61003	111443	%82	%75	%73
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	73678	130007	394421	80140	141019	149290	%92	%92	%264
Kentbank A.Ş.	19372	62686	124946	23277	73256	146187	%83	%86	%85
Türkiye İmar Bankası	62063	104200	168743	62608	105381	169854	%99	%99	%99
Şekerbank T.A.Ş.	42671	113962	214690	47546	120686	233644	%90	%94	%92
Alternatifbank A.Ş.	13686	33930	75230	16142	43712	132541	%85	%78	%57
Sümerbank A.Ş.	40335	70229	200027	43308	72684	79504	%93	%97	%252
Egebank A.Ş.	30487	86212	432973	36206	87753	74915	%84	%98	%578
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	28752	94522	554844	29674	95842	238604	%97	%99	%233
Denizbank A.Ş.	3628	14775	45988	1533	20207	63387	%237	%73	%73
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	11892	38096	103932	13692	42176	109688	%87	%90	%95
Yaşarbank A.Ş.	87119	126758	265533	91263	139454	114146	%95	%91	%233
Tekstil Bankası A.Ş.	18071	33144	63785	23474	53595	102384	%77	%62	%62
Bank Kapital Türk A.Ş.	10014	27806	74724	11721	31822	77862	%85	%87	%96
Bayındırbank A.Ş.	4370	8766	44441	2423	10221	49063	%180	%86	%91
Anadolubank A.Ş.	302	3209	16391	1210	6055	22845	%25	%53	%72
Oyakbank A.Ş.	5419	10900	19453	11063	23142	32228	%49	%47	%60
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	13969	33545	53422	15926	30999	42755	%88	%108	%125
Adabank A.Ş.	5219	11610	22278	5293	11721	22498	%99	%99	%99
Turkish Bank A.Ş.	4037	6252	17900	4361	7049	19064	%93	%89	%94
Sitebank A.Ş.	1051	7054	13297	2208	7758	14286	%48	%91	%93
MNG Bank A.Ş.	1989	5636	13057	3447	9692	16715	%58	%58	%78

BUYUME

1-Toplam Aktifte Artış

	Toplam Aktifler			% Artış	
	1997	1998	1999	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1240475	2425221	4895095	%96	%102
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1349131	2359191	4765894	%75	%102
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1192703	2352306	4532402	%97	%93
Akbank T.A.Ş.	1169556	2405432	4353822	%106	%81
Pamukbank T.A.Ş.	788976	1597349	3262599	%102	%104
Demirbank T.A.Ş.	429881	849778	1612777	%98	%90
Finansbank A.Ş.	275669	528064	1339826	%92	%154
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	218774	430633	1218307	%97	%183
Koçbank A.Ş.	350731	603110	1227414	%72	%104
Toprakbank A.Ş.	348308	615409	1157480	%77	%88
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	161470	462797	889995	%187	%92
İktisat Bankası T.A.Ş.	222776	376942	794182	%69	%111
Etibank A.Ş.	17065	323968	678590	%1798	%109
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	190942	329636	655388	%73	%99
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	297405	531745	598184	%79	%12
Kentbank A.Ş.	117920	264270	568632	%124	%115
Türkiye İmar Bankası	229821	393799	554627	%71	%41
Şekerbank T.A.Ş.	133640	310608	481888	%132	%55
Alternatifbank A.Ş.	96333	174097	465049	%81	%167
Sümerbank A.Ş.	231585	310039	447555	%34	%44
Egebank A.Ş.	154634	318486	443038	%106	%39
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	78758	189693	409348	%141	%116
Denizbank A.Ş.	20968	113766	375145	%443	%230
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	64002	144494	356411	%126	%147
Yaşarbank A.Ş.	288345	515998	338961	%79	-%34
Tekstil Bankası A.Ş.	110906	194677	329452	%76	%69
Bank Kapital Türk A.Ş.	63375	128800	246582	%103	%91
Bayındırbank A.Ş.	8331	50045	180505	%501	%261
Anadolubank A.Ş.	17151	36417	170911	%112	%369
Oyakbank A.Ş.	48963	92848	136972	%90	%48
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	51275	93584	126827	%83	%36
Adabank A.Ş.	16305	38064	58720	%133	%54
Turkish Bank A.Ş.	17900	28178	57929	%57	%106
Sitebank A.Ş.	12135	18959	53342	%56	%181
MNG Bank A.Ş.	6433	27946	52690	%334	%89

2-Özsermayede Artış

	Özsermaye			% Artış	
	1997	1998	1999	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	99204	237638	401405	%140	%69
Türkiye İş Bankası A.Ş.	111294	283231	582546	%154	%106
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	67871	158278	405456	%133	%156
Akbank T.A.Ş.	111111	252640	439891	%127	%74
Pamukbank T.A.Ş.	70201	110278	349942	%57	%217
Demirbank T.A.Ş.	20197	58429	116560	%189	%99
Finansbank A.Ş.	18853	44356	80265	%135	%81
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	12990	33966	81124	%161	%139
Koçbank A.Ş.	21643	41268	82679	%91	%100
Toprakbank A.Ş.	15698	28356	43054	%81	%52
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	11409	31657	61041	%177	%93
İktisat Bankası T.A.Ş.	17380	27825	39254	%60	%41
Etibank A.Ş.	4295	17194	35871	%300	%109
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	7341	16024	27717	%118	%73
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	17382	53878	-468217	%210	-%969
Kentbank A.Ş.	6894	21309	28532	%209	%34
Türkiye İmar Bankası	9324	23911	32891	%156	%38
Şekerbank T.A.Ş.	12448	22247	38047	%79	%71
Alternatifbank A.Ş.	4507	10923	19205	%142	%76
Sümerbank A.Ş.	12798	25096	-185650	%96	-%840
Egebank A.Ş.	9690	27916	-612464	%188	-%2294
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	4194	10948	-352567	%161	-%3320
Denizbank A.Ş.	4000	10406	28182	%160	%171
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	4714	13488	42837	%186	%218
Yaşarbank A.Ş.	18274	33290	-516037	%82	-%1650
Tekstil Bankası A.Ş.	4671	9552	26386	%104	%176
Bank Kapital Türk A.Ş.	4330	7905	12586	%83	%59
Bayındırbank A.Ş.	-909	13251	23687	-%1558	%79
Anadolubank A.Ş.	2000	4735	7791	%137	%85
Oyakbank A.Ş.	6405	15622	24870	%144	%59
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	2379	6388	615	%169	-%90
Adabank A.Ş.	1555	2924	5458	%88	%87
Turkish Bank A.Ş.	1014	1692	2679	%67	%58
Sitebank A.Ş.	1840	3184	4908	%73	%54
MNG Bank A.Ş.	2825	7095	10544	%151	%49

3- Mevduatta Artış

	Mevduat			% Artış	
	1997	1998	1999	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	901536	1717068	3495377	%90	%104
Türkiye İş Bankası A.Ş.	924504	1538801	2978028	%66	%94
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	514690	1297323	2393913	%152	%85
Akbank T.A.Ş.	749964	1434126	2601195	%91	%81
Pamukbank T.A.Ş.	634911	1271750	2396395	%100	%88
Demirbank T.A.Ş.	282085	506189	1119521	%79	%121
Finansbank A.Ş.	142308	260524	531427	%83	%104
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	23193	189820	837017	%718	%341
Koçbank A.Ş.	211610	357319	752821	%69	%111
Toprakbank A.Ş.	235748	409056	766376	%74	%87
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	77875	179019	372203	%130	%108
İktisat Bankası T.A.Ş.	131079	182770	400958	%39	%119
Etibank A.Ş.	9503	280016	591217	%2847	%111
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	106756	192517	310280	%80	%61
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	242664	416069	888934	%71	%114
Kentbank A.Ş.	87656	173608	374802	%98	%116
Türkiye İmar Bankası	208672	344267	476393	%65	%38
Şekerbank T.A.Ş.	106712	223233	359209	%109	%61
Alternatifbank A.Ş.	46011	85051	254536	%85	%199
Sümerbank A.Ş.	203396	221985	495178	%9	%123
Egebank A.Ş.	129635	260350	873189	%101	%235
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	66679	158816	398785	%138	%151
Denizbank A.Ş.	9964	11166	217708	%12	%1850
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	36851	94292	269842	%156	%186
Yaşarbank A.Ş.	237262	398843	736799	%68	%85
Tekstil Bankası A.Ş.	57218	101565	155530	%78	%53
Bank Kapital Türk A.Ş.	37626	82191	190954	%118	%132
Bayındırbank A.Ş.	6831	28429	99457	%316	%250
Anadolubank A.Ş.	13901	20701	115847	%49	%460
Oyakbank A.Ş.	15528	30308	34171	%95	%13
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	41427	69654	103090	%68	%48
Adabank A.Ş.	14168	30206	44557	%113	%48
Turkish Bank A.Ş.	15280	22216	47519	%45	%114
Sitebank A.Ş.	8459	11438	41249	%35	%261
MNG Bank A.Ş.	643	8041	25619	%1151	%219

4- Kredilerde Artış

Krediler	% Artış				
	1997	1998	1999	1998	1999
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	651616	1249122	2032669	%92	%63
Türkiye İş Bankası A.Ş.	657821	1176924	1749288	%79	%49
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	596910	930155	1449468	%56	%56
Akbank T.A.Ş.	441451	878967	1410855	%99	%61
Pamukbank T.A.Ş.	491890	1002251	1891463	%104	%89
Demirbank T.A.Ş.	138468	210090	442065	%52	%110
Finansbank A.Ş.	83084	132114	239952	%59	%82
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	37223	83908	185523	%125	%121
Koçbank A.Ş.	132624	246980	393337	%86	%59
Toprakbank A.Ş.	141224	189779	301641	%34	%59
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	72854	101154	110912	%39	%10
İktisat Bankası T.A.Ş.	86729	143259	205194	%65	%43
Etibank A.Ş.	2361	114919	289806	%4767	%152
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	75640	87616	115828	%16	%32
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	133341	226803	314114	%70	%38
Kentbank A.Ş.	68820	140962	207214	%105	%47
Türkiye İmar Bankası	104708	168264	273018	%61	%62
Şekerbank T.A.Ş.	85370	147452	177910	%73	%21
Alternatifbank A.Ş.	29734	69391	158617	%133	%129
Sümerbank A.Ş.	71420	115955	178895	%62	%54
Egebank A.Ş.	70938	135086	419403	%90	%210
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	44876	87298	98646	%95	%13
Denizbank A.Ş.	5139	32639	108130	%535	%231
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	36706	72993	163683	%99	%124
Yaşarbank A.Ş.	168580	314255	113711	%86	-%64
Tekstil Bankası A.Ş.	55401	79334	156030	%43	%97
Bank Kapital Türk A.Ş.	21249	51226	75699	%141	%48
Bayındırbank A.Ş.	3122	16358	52317	%424	%220
Anadolubank A.Ş.	2025	10427	45676	%415	%338
Oyakbank A.Ş.	25247	35645	55039	%41	%54
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	32026	48415	61966	%51	%28
Adabank A.Ş.	2712	4703	20	%73	-%100
Turkish Bank A.Ş.	3469	3713	4204	%7	%13
Sitebank A.Ş.	914	5122	17446	%460	%241
MNG Bank A.Ş.	1509	7347	16086	%387	%119

**TABLO-3- TÜRKİYE'DE FAALİYET GÖSTEREN ÖZEL SERMAYELİ TİCARET BANKALARININ
FİNANSAL ORANLARININ SIRALANIŞI**

AKTİF KALİTESİ

1-Toplam Krediler/Toplam Aktifler

	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>
Pamukbank T.A.Ş.	%62 Pamukbank T.A.Ş.	%62 Pamukbank T.A.Ş.	%58
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%61 Yaşarbank A.Ş.	%61 Türkiye İmar Bankası	%49
Şekerbank T.A.Ş.	%60 Kentbank A.Ş.	%52 Tekstil Bankası A.Ş.	%47
Yaşarbank A.Ş.	%58 Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%50 Etibank A.Ş.	%43
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%57 Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%50 Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%42
Kentbank A.Ş.	%57 Türkiye İş Bankası A.Ş.	%48 Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%40
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%57 Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%47 Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%38
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%52 Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%44 Oyakbank A.Ş.	%36
Oyakbank A.Ş.	%51 Türkiye İmar Bankası	%43 Kentbank A.Ş.	%36
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%50 Şekerbank T.A.Ş.	%43 Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%35
Tekstil Bankası A.Ş.	%50 Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%42 Türkiye İş Bankası A.Ş.	%34
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%48 Egebank A.Ş.	%41 Alternatifbank A.Ş.	%33
Egebank A.Ş.	%46 Koçbank A.Ş.	%40 Akbank T.A.Ş.	%32
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%45 Tekstil Bankası A.Ş.	%40 Şekerbank T.A.Ş.	%32
Türkiye İmar Bankası	%45 Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%39 Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%31
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%43 Alternatifbank A.Ş.	%38 Koçbank A.Ş.	%31
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%40 Sümerbank A.Ş.	%37 Egebank A.Ş.	%30
Toprakbank A.Ş.	%40 Bank Kapital Türk A.Ş.	%37 MNG Bank A.Ş.	%30
Akbank T.A.Ş.	%38 Oyakbank A.Ş.	%37 Bank Kapital Türk A.Ş.	%29
Koçbank A.Ş.	%37 Akbank T.A.Ş.	%36 Sitebank A.Ş.	%29
Bayındırbank A.Ş.	%37 Etibank A.Ş.	%35 Denizbank A.Ş.	%28
İktisat Bankası T.A.Ş.	%35 İktisat Bankası T.A.Ş.	%34 Bayındırbank A.Ş.	%28
Bank Kapital Türk A.Ş.	%33 Toprakbank A.Ş.	%30 Demirbank T.A.Ş.	%27
Demirbank T.A.Ş.	%32 Denizbank A.Ş.	%28 Anadolubank A.Ş.	%26
Sümerbank A.Ş.	%31 Anadolubank A.Ş.	%27 İktisat Bankası T.A.Ş.	%25
Finansbank A.Ş.	%30 Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%26 Toprakbank A.Ş.	%23
Alternatifbank A.Ş.	%30 Bayındırbank A.Ş.	%26 Yaşarbank A.Ş.	%21
Denizbank A.Ş.	%25 Sitebank A.Ş.	%26 Finansbank A.Ş.	%18
MNG Bank A.Ş.	%23 MNG Bank A.Ş.	%26 Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%18
Turkish Bank A.Ş.	%18 Finansbank A.Ş.	%25 Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%15
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%17 Demirbank T.A.Ş.	%24 Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%12
Adabank A.Ş.	%17 Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%21 Sümerbank A.Ş.	%10
Etibank A.Ş.	%13 Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%19 Turkish Bank A.Ş.	%7
Anadolubank A.Ş.	%12 Adabank A.Ş.	%12 Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%1
Sitebank A.Ş.	%8 Turkish Bank A.Ş.	%12 Adabank A.Ş.	%0

2-Takipteki Krediler/Toplam Krediler

	<u>1997</u>
İktisat Bankası T.A.Ş.	%9
Etibank A.Ş.	%8
Turkish Bank A.Ş.	%7
Şekerbank T.A.Ş.	%6
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%3
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%2
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%2
Toprakbank A.Ş.	%2
Kentbank A.Ş.	%2
Alternatifbank A.Ş.	%2
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%2
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%1
Akbank T.A.Ş.	%1
Pamukbank T.A.Ş.	%1
Demirbank T.A.Ş.	%1
Finansbank A.Ş.	%1
Koçbank A.Ş.	%1
Egebank A.Ş.	%1
Bank Kapital Türk A.Ş.	%1
Bayındırbank A.Ş.	%1
Oyakbank A.Ş.	%1
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%0
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%0
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%0
Türkiye İmar Bankası	%0
Sümerbank A.Ş.	%0
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%0
Denizbank A.Ş.	%0
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%0
Yaşarbank A.Ş.	%0
Tekstil Bankası A.Ş.	%0
Anadolubank A.Ş.	%0
Adabank A.Ş.	%0
Sitebank A.Ş.	%0
MNG Bank A.Ş.	%0

	<u>1998</u>
Bayındırbank A.Ş.	%20
İktisat Bankası T.A.Ş.	%10
Şekerbank T.A.Ş.	%9
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%9
Anadolubank A.Ş.	%7
Bank Kapital Türk A.Ş.	%6
Turkish Bank A.Ş.	%6
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%5
Toprakbank A.Ş.	%4
Alternatifbank A.Ş.	%4
Oyakbank A.Ş.	%4
Sitebank A.Ş.	%4
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%3
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%3
Koçbank A.Ş.	%3
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%3
Kentbank A.Ş.	%3
Akbank T.A.Ş.	%2
Demirbank T.A.Ş.	%2
Sümerbank A.Ş.	%2
Egebank A.Ş.	%2
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%1
Pamukbank T.A.Ş.	%1
Finansbank A.Ş.	%1
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%1
Denizbank A.Ş.	%1
Tekstil Bankası A.Ş.	%1
MNG Bank A.Ş.	%1
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%0
Etibank A.Ş.	%0
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%0
Türkiye İmar Bankası	%0
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%0
Yaşarbank A.Ş.	%0
Adabank A.Ş.	%0

	<u>1999</u>
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%95
Sümerbank A.Ş.	%75
Egebank A.Ş.	%68
Adabank A.Ş.	%60
Yaşarbank A.Ş.	%39
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%34
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%22
Şekerbank T.A.Ş.	%12
Toprakbank A.Ş.	%11
Oyakbank A.Ş.	%11
Sitebank A.Ş.	%10
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%8
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%8
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%7
Bank Kapital Türk A.Ş.	%6
Alternatifbank A.Ş.	%5
Bayındırbank A.Ş.	%5
Turkish Bank A.Ş.	%5
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%4
İktisat Bankası T.A.Ş.	%3
Kentbank A.Ş.	%3
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%2
Akbank T.A.Ş.	%2
Demirbank T.A.Ş.	%2
Koçbank A.Ş.	%2
Denizbank A.Ş.	%2
MNG Bank A.Ş.	%2
Pamukbank T.A.Ş.	%1
Finansbank A.Ş.	%1
Tekstil Bankası A.Ş.	%1
Anadolubank A.Ş.	%1
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%0
Etibank A.Ş.	%0
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%0
Türkiye İmar Bankası	%0

3- Krediler/Mevduat

	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>
MNG Bank A.Ş.	%235 Denizbank A.Ş.	%288 Oyakbank A.Ş.	%143
Oyakbank A.Ş.	%161 Oyakbank A.Ş.	%113 Tekstil Bankası A.Ş.	%99
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%160 MNG Bank A.Ş.	%90 Pamukbank T.A.Ş.	%78
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%115 Kentbank A.Ş.	%79 MNG Bank A.Ş.	%61
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%100 Yaşarbank A.Ş.	%78 Alternatifbank A.Ş.	%59
Tekstil Bankası A.Ş.	%97 Pamukbank T.A.Ş.	%78 Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%59
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%93 Alternatifbank A.Ş.	%78 Türkiye İmar Bankası	%57
Kentbank A.Ş.	%77 Tekstil Bankası A.Ş.	%78 Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%56
Pamukbank T.A.Ş.	%77 Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%77 Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%56
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%76 Türkiye İş Bankası A.Ş.	%74 Türkiye İş Bankası A.Ş.	%55
Şekerbank T.A.Ş.	%75 İktisat Bankası T.A.Ş.	%71 Kentbank A.Ş.	%54
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%71 Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%71 Akbank T.A.Ş.	%53
Yaşarbank A.Ş.	%71 Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%71 Koçbank A.Ş.	%51
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%71 Koçbank A.Ş.	%67 Bayındırbank A.Ş.	%50
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%69 Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%63 İktisat Bankası T.A.Ş.	%49
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%67 Şekerbank T.A.Ş.	%60 Etibank A.Ş.	%49
Alternatifbank A.Ş.	%63 Akbank T.A.Ş.	%60 Denizbank A.Ş.	%49
Koçbank A.Ş.	%62 Bank Kapital Türk A.Ş.	%59 Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%47
İktisat Bankası T.A.Ş.	%60 Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%55 Finansbank A.Ş.	%45
Toprakbank A.Ş.	%59 Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%54 Şekerbank T.A.Ş.	%43
Akbank T.A.Ş.	%59 Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%52 Anadolubank A.Ş.	%39
Finansbank A.Ş.	%58 Sümerbank A.Ş.	%51 Demirbank T.A.Ş.	%39
Bank Kapital Türk A.Ş.	%56 Egebank A.Ş.	%51 Sitebank A.Ş.	%38
Egebank A.Ş.	%54 Finansbank A.Ş.	%50 Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%37
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%53 Türkiye İmar Bankası	%49 Bank Kapital Türk A.Ş.	%37
Denizbank A.Ş.	%52 Anadolubank A.Ş.	%47 Toprakbank A.Ş.	%35
Türkiye İmar Bankası	%50 Bayındırbank A.Ş.	%46 Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%28
Demirbank T.A.Ş.	%49 Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%45 Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%23
Bayındırbank A.Ş.	%45 Toprakbank A.Ş.	%45 Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%22
Sümerbank A.Ş.	%35 Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%44 Egebank A.Ş.	%15
Etibank A.Ş.	%23 Sitebank A.Ş.	%43 Yaşarbank A.Ş.	%9
Turkish Bank A.Ş.	%21 Etibank A.Ş.	%41 Sümerbank A.Ş.	%9
Adabank A.Ş.	%19 Demirbank T.A.Ş.	%41 Turkish Bank A.Ş.	%8
Anadolubank A.Ş.	%15 Turkish Bank A.Ş.	%16 Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%1
Sitebank A.Ş.	%11 Adabank A.Ş.	%16 Adabank A.Ş.	%0

SERMAYE YETERLİĞİ

1-Özsermaye Yoğunluğu(Özsermaye/Toplam Aktifler)

	<u>1997</u>		<u>1998</u>		<u>1999</u>
MNG Bank A.Ş.	%44	Bayındırbank A.Ş.	%26	MNG Bank A.Ş.	%20
Etibank A.Ş.	%25	MNG Bank A.Ş.	%25	Oyakbank A.Ş.	%18
Denizbank A.Ş.	%19	Oyakbank A.Ş.	%17	Bayındırbank A.Ş.	%13
Sitebank A.Ş.	%15	Sitebank A.Ş.	%17	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%12
Oyakbank A.Ş.	%13	Anadolubank A.Ş.	%13	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%12
Anadolubank A.Ş.	%12	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%12	Pamukbank T.A.Ş.	%11
Akbank T.A.Ş.	%10	Akbank T.A.Ş.	%11	Akbank T.A.Ş.	%10
Adabank A.Ş.	%10	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%10	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%9
Pamukbank T.A.Ş.	%9	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%10	Adabank A.Ş.	%9
Şekerbank T.A.Ş.	%9	Egebank A.Ş.	%9	Sitebank A.Ş.	%9
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%8	Denizbank A.Ş.	%9	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%8
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%8	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%9	Şekerbank T.A.Ş.	%8
İktisat Bankası T.A.Ş.	%8	Finansbank A.Ş.	%8	Denizbank A.Ş.	%8
Finansbank A.Ş.	%7	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%8	Tekstil Bankası A.Ş.	%8
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%7	Kentbank A.Ş.	%8	Demirbank T.A.Ş.	%7
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%7	Sümerbank A.Ş.	%8	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%7
Bank Kapital Türk A.Ş.	%7	Adabank A.Ş.	%8	Koçbank A.Ş.	%7
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%6	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%7	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%7
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%6	Pamukbank T.A.Ş.	%7	Finansbank A.Ş.	%6
Koçbank A.Ş.	%6	Demirbank T.A.Ş.	%7	Türkiye İmar Bankası	%6
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%6	Koçbank A.Ş.	%7	İktisat Bankası T.A.Ş.	%5
Kentbank A.Ş.	%6	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%7	Etibank A.Ş.	%5
Sümerbank A.Ş.	%6	İktisat Bankası T.A.Ş.	%7	Kentbank A.Ş.	%5
Egebank A.Ş.	%6	Şekerbank T.A.Ş.	%7	Bank Kapital Türk A.Ş.	%5
Yaşarbank A.Ş.	%6	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%7	Anadolubank A.Ş.	%5
Turkish Bank A.Ş.	%6	Türkiye İmar Bankası	%6	Turkish Bank A.Ş.	%5
Demirbank T.A.Ş.	%5	Alternatifbank A.Ş.	%6	Toprakbank A.Ş.	%4
Toprakbank A.Ş.	%5	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%6	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%4
Alternatifbank A.Ş.	%5	Yaşarbank A.Ş.	%6	Alternatifbank A.Ş.	%4
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%5	Bank Kapital Türk A.Ş.	%6	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%0
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%5	Turkish Bank A.Ş.	%6	Sümerbank A.Ş.	-%41
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%4	Toprakbank A.Ş.	%5	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	-%78
Türkiye İmar Bankası	%4	Etibank A.Ş.	%5	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	-%86
Tekstil Bankası A.Ş.	%4	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%5	Egebank A.Ş.	-%138
Bayındırbank A.Ş.	-%11	Tekstil Bankası A.Ş.	%5	Yaşarbank A.Ş.	-%152

2-Finansal Kaldıraç Oranı(Yabancı Kaynaklar/Özsermaye)

	<u>1997</u>		<u>1998</u>		<u>1999</u>
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%2320	Toprakbank A.Ş.	%1809	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%19471
Türkiye İmar Bankası	%2238	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%1706	Toprakbank A.Ş.	%2372
Tekstil Bankası A.Ş.	%2019	Etibank A.Ş.	%1671	Turkish Bank A.Ş.	%1968
Toprakbank A.Ş.	%1910	Tekstil Bankası A.Ş.	%1633	Anadolubank A.Ş.	%1942
Alternatifbank A.Ş.	%1866	Türkiye İmar Bankası	%1472	Alternatifbank A.Ş.	%1937
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%1850	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%1466	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%1935
Demirbank T.A.Ş.	%1814	Turkish Bank A.Ş.	%1463	Bank Kapital Türk A.Ş.	%1724
Sümerbank A.Ş.	%1609	Bank Kapital Türk A.Ş.	%1407	Kentbank A.Ş.	%1718
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%1602	Alternatifbank A.Ş.	%1326	Etibank A.Ş.	%1709
Turkish Bank A.Ş.	%1599	Yaşarbank A.Ş.	%1323	İktisat Bankası T.A.Ş.	%1694
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%1516	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%1267	Türkiye İmar Bankası	%1486
Kentbank A.Ş.	%1482	Pamukbank T.A.Ş.	%1223	Finansbank A.Ş.	%1382
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%1480	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%1181	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%1305
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%1476	Demirbank T.A.Ş.	%1170	Koçbank A.Ş.	%1129
Egebank A.Ş.	%1392	Şekerbank T.A.Ş.	%1159	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%1125
Yaşarbank A.Ş.	%1376	Adabank A.Ş.	%1156	Denizbank A.Ş.	%1110
Koçbank A.Ş.	%1300	Koçbank A.Ş.	%1126	Demirbank T.A.Ş.	%1090
Bank Kapital Türk A.Ş.	%1252	İktisat Bankası T.A.Ş.	%1118	Şekerbank T.A.Ş.	%1052
Finansbank A.Ş.	%1181	Kentbank A.Ş.	%1027	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%997
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%1127	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%1016	Tekstil Bankası A.Ş.	%942
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%1086	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%1005	Adabank A.Ş.	%919
İktisat Bankası T.A.Ş.	%1037	Sümerbank A.Ş.	%1000	Sitebank A.Ş.	%912
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%1012	Egebank A.Ş.	%979	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%897
Pamukbank T.A.Ş.	%934	Finansbank A.Ş.	%914	Pamukbank T.A.Ş.	%753
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%929	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%874	Akbank T.A.Ş.	%744
Adabank A.Ş.	%911	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%824	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%678
Şekerbank T.A.Ş.	%877	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%815	Bayındırbank A.Ş.	%606
Akbank T.A.Ş.	%769	Akbank T.A.Ş.	%677	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%592
Anadolubank A.Ş.	%695	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%610	Oyakbank A.Ş.	%391
Oyakbank A.Ş.	%537	Anadolubank A.Ş.	%572	MNG Bank A.Ş.	%339
Sitebank A.Ş.	%479	Sitebank A.Ş.	%429	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	-%115
Denizbank A.Ş.	%393	Oyakbank A.Ş.	%404	Egebank A.Ş.	-%147
Etibank A.Ş.	%225	Denizbank A.Ş.	%373	Yaşarbank A.Ş.	-%154
MNG Bank A.Ş.	%65	Bayındırbank A.Ş.	%241	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	-%200
Bayındırbank A.Ş.	-%851	MNG Bank A.Ş.	%216	Sümerbank A.Ş.	-%288

LIKİDİTE

1-Likit Aktifler/Yabancı Kaynaklar

	<u>1997</u>		<u>1998</u>		<u>1999</u>
MNG Bank A.Ş.	%208	Denizbank A.Ş.	%110	Adabank A.Ş.	%107
Sitebank A.Ş.	%111	Turkish Bank A.Ş.	%92	Turkish Bank A.Ş.	%95
Anadolubank A.Ş.	%102	MNG Bank A.Ş.	%92	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%90
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%89	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%90	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%73
Turkish Bank A.Ş.	%82	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%85	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%72
Adabank A.Ş.	%80	Anadolubank A.Ş.	%85	Toprakbank A.Ş.	%69
Bank Kapital Türk A.Ş.	%66	Adabank A.Ş.	%80	Akbank T.A.Ş.	%68
Finansbank A.Ş.	%64	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%76	Bayındırbank A.Ş.	%68
Etibank A.Ş.	%64	Finansbank A.Ş.	%71	Koçbank A.Ş.	%67
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%59	Sitebank A.Ş.	%71	MNG Bank A.Ş.	%66
İktisat Bankası T.A.Ş.	%58	Bayındırbank A.Ş.	%68	Sitebank A.Ş.	%62
Alternatifbank A.Ş.	%58	Demirbank T.A.Ş.	%65	Anadolubank A.Ş.	%59
Sümerbank A.Ş.	%58	Toprakbank A.Ş.	%65	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%58
Toprakbank A.Ş.	%57	Akbank T.A.Ş.	%61	Finansbank A.Ş.	%58
Koçbank A.Ş.	%56	Tekstil Bankası A.Ş.	%59	Alternatifbank A.Ş.	%54
Akbank T.A.Ş.	%54	Oyakbank A.Ş.	%56	Kentbank A.Ş.	%52
Denizbank A.Ş.	%52	Etibank A.Ş.	%55	Demirbank T.A.Ş.	%51
Demirbank T.A.Ş.	%48	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%51	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%50
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%48	İktisat Bankası T.A.Ş.	%49	İktisat Bankası T.A.Ş.	%49
Tekstil Bankası A.Ş.	%48	Bank Kapital Türk A.Ş.	%49	Şekerbank T.A.Ş.	%49
Bayındırbank A.Ş.	%46	Koçbank A.Ş.	%48	Oyakbank A.Ş.	%49
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%45	Şekerbank T.A.Ş.	%46	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%47
Türkiye İmar Bankası	%44	Türkiye İmar Bankası	%45	Bank Kapital Türk A.Ş.	%40
Egebank A.Ş.	%44	Alternatifbank A.Ş.	%45	Denizbank A.Ş.	%38
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%41	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%41	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%38
Kentbank A.Ş.	%38	Kentbank A.Ş.	%37	Pamukbank T.A.Ş.	%36
Oyakbank A.Ş.	%37	Egebank A.Ş.	%37	Etibank A.Ş.	%35
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%36	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%37	Tekstil Bankası A.Ş.	%34
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%35	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%36	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%30
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%34	Sümerbank A.Ş.	%35	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%30
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%29	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%34	Türkiye İmar Bankası	%26
Pamukbank T.A.Ş.	%28	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%33	Sümerbank A.Ş.	%26
Şekerbank T.A.Ş.	%28	Pamukbank T.A.Ş.	%27	Egebank A.Ş.	%26
Yaşarbank A.Ş.	%25	Yaşarbank A.Ş.	%24	Yaşarbank A.Ş.	%21
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%22	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%8	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%11

2-Likit Aktifler/Toplam Aktifler

	<u>1997</u>		<u>1998</u>		<u>1999</u>
Anadolubank A.Ş.	%82	Turkish Bank A.Ş.	%80	Adabank A.Ş.	%91
Sitebank A.Ş.	%81	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%72	Turkish Bank A.Ş.	%87
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%78	Adabank A.Ş.	%71	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%79
Turkish Bank A.Ş.	%74	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%63	Toprakbank A.Ş.	%61
Adabank A.Ş.	%69	Anadolubank A.Ş.	%63	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%60
MNG Bank A.Ş.	%59	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%59	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%56
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%57	Finansbank A.Ş.	%55	Bayındırbank A.Ş.	%54
Bank Kapital Türk A.Ş.	%56	Toprakbank A.Ş.	%54	Egebank A.Ş.	%53
Finansbank A.Ş.	%52	Demirbank T.A.Ş.	%52	Anadolubank A.Ş.	%52
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%52	Sitebank A.Ş.	%51	Sitebank A.Ş.	%52
Sümerbank A.Ş.	%52	MNG Bank A.Ş.	%50	Akbank T.A.Ş.	%51
Alternatifbank A.Ş.	%51	Etibank A.Ş.	%49	Koçbank A.Ş.	%51
Toprakbank A.Ş.	%49	Tekstil Bankası A.Ş.	%47	Yaşarbank A.Ş.	%49
İktisat Bankası T.A.Ş.	%47	Akbank T.A.Ş.	%44	Finansbank A.Ş.	%48
Koçbank A.Ş.	%45	Bayındırbank A.Ş.	%43	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%48
Bayındırbank A.Ş.	%43	Bank Kapital Türk A.Ş.	%42	Kentbank A.Ş.	%45
Demirbank T.A.Ş.	%41	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%41	MNG Bank A.Ş.	%45
Tekstil Bankası A.Ş.	%41	İktisat Bankası T.A.Ş.	%40	Alternatifbank A.Ş.	%43
Türkiye İmar Bankası	%40	Türkiye İmar Bankası	%40	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%42
Akbank T.A.Ş.	%39	Şekerbank T.A.Ş.	%38	İktisat Bankası T.A.Ş.	%41
Egebank A.Ş.	%39	Alternatifbank A.Ş.	%38	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%40
Denizbank A.Ş.	%39	Denizbank A.Ş.	%38	Demirbank T.A.Ş.	%40
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%37	Oyakbank A.Ş.	%38	Şekerbank T.A.Ş.	%40
Etibank A.Ş.	%36	Koçbank A.Ş.	%37	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%38
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%34	Egebank A.Ş.	%32	Bank Kapital Türk A.Ş.	%35
Kentbank A.Ş.	%33	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%31	Oyakbank A.Ş.	%35
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%30	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%30	Etibank A.Ş.	%32
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%28	Kentbank A.Ş.	%30	Sümerbank A.Ş.	%31
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%28	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%30	Denizbank A.Ş.	%31
Oyakbank A.Ş.	%26	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%29	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%31
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%25	Sümerbank A.Ş.	%28	Pamukbank T.A.Ş.	%29
Pamukbank T.A.Ş.	%24	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%26	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%28
Şekerbank T.A.Ş.	%23	Pamukbank T.A.Ş.	%23	Tekstil Bankası A.Ş.	%26
Yaşarbank A.Ş.	%22	Yaşarbank A.Ş.	%20	Türkiye İmar Bankası	%23
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%19	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%7	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%11

KARLILIK

1-Aktif Karılığı (Net Kar/Toplam Aktifler)

	1997		1998		1999
Denizbank A.Ş.	%90	Denizbank A.Ş.	%31	Tekstil Bankası A.Ş.	%8
MNG Bank A.Ş.	%13	MNG Bank A.Ş.	%11	Akbank T.A.Ş.	%7
Oyakbank A.Ş.	%10	Oyakbank A.Ş.	%10	Demirbank T.A.Ş.	%7
Akbank T.A.Ş.	%8	Akbank T.A.Ş.	%8	Alternatifbank A.Ş.	%7
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%6	Finansbank A.Ş.	%7	Oyakbank A.Ş.	%7
Finansbank A.Ş.	%6	Tekstil Bankası A.Ş.	%7	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%6
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%5	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%6	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%5	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%6	Finansbank A.Ş.	%5
Sitebank A.Ş.	%5	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%6	Koçbank A.Ş.	%5
Demirbank T.A.Ş.	%4	Koçbank A.Ş.	%6	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%4
Koçbank A.Ş.	%4	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%5	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%4
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%4	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%4	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%4
İktisat Bankası T.A.Ş.	%4	Demirbank T.A.Ş.	%4	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%3
Tekstil Bankası A.Ş.	%4	Toprakbank A.Ş.	%4	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%3
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%3	İktisat Bankası T.A.Ş.	%3	Denizbank A.Ş.	%3
Toprakbank A.Ş.	%3	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%3	Anadolubank A.Ş.	%3
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%3	Alternatifbank A.Ş.	%3	MNG Bank A.Ş.	%3
Kentbank A.Ş.	%3	Bayındırbank A.Ş.	%3	Pamukbank T.A.Ş.	%2
Egebank A.Ş.	%3	Anadolubank A.Ş.	%3	İktisat Bankası T.A.Ş.	%2
Anadolubank A.Ş.	%3	Pamukbank T.A.Ş.	%2	Kentbank A.Ş.	%2
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%3	Kentbank A.Ş.	%2	Şekerbank T.A.Ş.	%2
Pamukbank T.A.Ş.	%2	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%2	Toprakbank A.Ş.	%1
Şekerbank T.A.Ş.	%2	Turkish Bank A.Ş.	%2	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%1
Alternatifbank A.Ş.	%2	Sitebank A.Ş.	%2	Bank Kapital Türk A.Ş.	%1
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%2	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%1	Bayındırbank A.Ş.	%1
Bank Kapital Türk A.Ş.	%2	Şekerbank T.A.Ş.	%1	Turkish Bank A.Ş.	%1
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%1	Sümerbank A.Ş.	%1	Sitebank A.Ş.	%1
Sümerbank A.Ş.	%1	Yaşarbank A.Ş.	%1	Etibank A.Ş.	%0
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%1	Etibank A.Ş.	%0	Türkiye İmar Bankası	%0
Yaşarbank A.Ş.	%1	Türkiye İmar Bankası	%0	Adabank A.Ş.	%0
Turkish Bank A.Ş.	%1	Egebank A.Ş.	%0	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	-%12
Türkiye İmar Bankası	%0	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%0	Sümerbank A.Ş.	-%50
Adabank A.Ş.	%0	Bank Kapital Türk A.Ş.	%0	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	-%89
Etibank A.Ş.	-%13	Adabank A.Ş.	%0	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	-%90
Bayındırbank A.Ş.	-%24	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	-%3	Egebank A.Ş.	-%145
				Yaşarbank A.Ş.	-%173

2- Özsermaye Karlılığı (Net Kar/Özsermaye)

	<u>1997</u>		<u>1998</u>		<u>1999</u>
Denizbank A.Ş.	%471	Denizbank A.Ş.	%336	Alternatifbank A.Ş.	%177
Bayındırbank A.Ş.	%218	Tekstil Bankası A.Ş.	%149	Sümerbank A.Ş.	%121
Demirbank T.A.Ş.	%93	Koçbank A.Ş.	%92	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%115
Tekstil Bankası A.Ş.	%93	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%82	Yaşarbank A.Ş.	%113
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%89	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%81	Egebank A.Ş.	%105
Finansbank A.Ş.	%89	Finansbank A.Ş.	%79	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%103
Akbank T.A.Ş.	%81	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%79	Tekstil Bankası A.Ş.	%98
Oyakbank A.Ş.	%76	Akbank T.A.Ş.	%78	Demirbank T.A.Ş.	%92
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%73	Toprakbank A.Ş.	%78	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%91
Koçbank A.Ş.	%71	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%67	Finansbank A.Ş.	%82
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%70	Demirbank T.A.Ş.	%60	Koçbank A.Ş.	%76
Toprakbank A.Ş.	%66	Oyakbank A.Ş.	%58	Akbank T.A.Ş.	%72
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%62	Alternatifbank A.Ş.	%50	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%70
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%58	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%48	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%66
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%58	İktisat Bankası T.A.Ş.	%45	Anadolubank A.Ş.	%57
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%55	MNG Bank A.Ş.	%42	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%53
Egebank A.Ş.	%54	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%36	Kentbank A.Ş.	%49
İktisat Bankası T.A.Ş.	%49	Kentbank A.Ş.	%31	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%45
Kentbank A.Ş.	%44	Turkish Bank A.Ş.	%28	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%43
Sitebank A.Ş.	%36	Pamukbank T.A.Ş.	%27	Oyakbank A.Ş.	%41
Alternatifbank A.Ş.	%34	Bank Kapital Türk A.Ş.	%27	Toprakbank A.Ş.	%40
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%32	Anadolubank A.Ş.	%23	İktisat Bankası T.A.Ş.	%39
Bank Kapital Türk A.Ş.	%32	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%22	Denizbank A.Ş.	%38
MNG Bank A.Ş.	%29	Yaşarbank A.Ş.	%21	Turkish Bank A.Ş.	%27
Anadolubank A.Ş.	%26	Şekerbank T.A.Ş.	%14	Şekerbank T.A.Ş.	%25
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%23	Sitebank A.Ş.	%13	Pamukbank T.A.Ş.	%21
Pamukbank T.A.Ş.	%19	Bayındırbank A.Ş.	%11	MNG Bank A.Ş.	%13
Yaşarbank A.Ş.	%19	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%8	Sitebank A.Ş.	%12
Sümerbank A.Ş.	%18	Sümerbank A.Ş.	%8	Bank Kapital Türk A.Ş.	%10
Şekerbank T.A.Ş.	%17	Etibank A.Ş.	%6	Bayındırbank A.Ş.	%10
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%16	Türkiye İmar Bankası	%5	Etibank A.Ş.	%7
Turkish Bank A.Ş.	%12	Adabank A.Ş.	%4	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%4
Türkiye İmar Bankası	%6	Egebank A.Ş.	%2	Adabank A.Ş.	%4
Adabank A.Ş.	%5	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%0	Türkiye İmar Bankası	%3
Etibank A.Ş.	-%53	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	-%51	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	-%2511

3-Toplam Faiz Giderleri/Toplam Faiz Gelirleri

	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>
Bayındırbank A.Ş.	%167 Türkiye İmar Bankası	%110 Egebank A.Ş.	%225
Türkiye İmar Bankası	%125 Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%98 Adabank A.Ş.	%120
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%96 Türkiye İş Bankası A.Ş.	%93 Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%110
Adabank A.Ş.	%96 Şekerbank T.A.Ş.	%89 Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%103
Pamukbank T.A.Ş.	%78 Adabank A.Ş.	%88 Türkiye İmar Bankası	%91
Şekerbank T.A.Ş.	%78 Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%87 Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%91
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%77 Egebank A.Ş.	%80 Şekerbank T.A.Ş.	%89
Yaşarbank A.Ş.	%75 Pamukbank T.A.Ş.	%78 Etibank A.Ş.	%82
Sümerbank A.Ş.	%73 Etibank A.Ş.	%77 Sümerbank A.Ş.	%82
Turkish Bank A.Ş.	%71 Toprakbank A.Ş.	%65 Pamukbank T.A.Ş.	%81
Finansbank A.Ş.	%68 Bayındırbank A.Ş.	%64 Bayındırbank A.Ş.	%79
Toprakbank A.Ş.	%67 Demirbank T.A.Ş.	%64 Turkish Bank A.Ş.	%75
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%66 Finansbank A.Ş.	%64 Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%71
Egebank A.Ş.	%66 Turkish Bank A.Ş.	%62 Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%69
Etibank A.Ş.	%65 Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%62 Yaşarbank A.Ş.	%67
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%59 Sümerbank A.Ş.	%58 Finansbank A.Ş.	%66
Demirbank T.A.Ş.	%58 Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%55 Toprakbank A.Ş.	%65
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%56 Kentbank A.Ş.	%54 Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%63
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%55 Yaşarbank A.Ş.	%52 İktisat Bankası T.A.Ş.	%63
Tekstil Bankası A.Ş.	%53 Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%50 Bank Kapital Türk A.Ş.	%57
Kentbank A.Ş.	%48 Bank Kapital Türk A.Ş.	%50 Demirbank T.A.Ş.	%57
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%48 Alternatifbank A.Ş.	%48 Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%55
Alternatifbank A.Ş.	%44 İktisat Bankası T.A.Ş.	%46 Kentbank A.Ş.	%55
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%43 Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%46 Alternatifbank A.Ş.	%48
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%41 Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%44 Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%46
Bank Kapital Türk A.Ş.	%41 Sitebank A.Ş.	%43 Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%45
İktisat Bankası T.A.Ş.	%40 Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%41 Türkiye İş Bankası A.Ş.	%44
Akbank T.A.Ş.	%38 Koçbank A.Ş.	%37 Sitebank A.Ş.	%42
Koçbank A.Ş.	%38 Akbank T.A.Ş.	%36 Akbank T.A.Ş.	%39
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%35 Tekstil Bankası A.Ş.	%33 Denizbank A.Ş.	%39
Oyakbank A.Ş.	%35 Oyakbank A.Ş.	%29 Koçbank A.Ş.	%36
MNG Bank A.Ş.	%23 Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%27 Tekstil Bankası A.Ş.	%36
Sitebank A.Ş.	%14 Denizbank A.Ş.	%25 Anadolubank A.Ş.	%34
Denizbank A.Ş.	%12 MNG Bank A.Ş.	%18 Oyakbank A.Ş.	%31
Anadolubank A.Ş.	%2 Anadolubank A.Ş.	%12 MNG Bank A.Ş.	%25

4- Toplam Giderler/Toplam Gelirler

	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>
Denizbank A.Ş.	%237 Türkiye İş Bankası A.Ş.	%110 Egebank A.Ş.	%578
Bayındırbank A.Ş.	%180 Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%108 Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%264
Etibank A.Ş.	%146 Adabank A.Ş.	%99 Sümerbank A.Ş.	%252
Türkiye İmar Bankası	%99 Türkiye İmar Bankası	%99 Yaşarbank A.Ş.	%233
Adabank A.Ş.	%99 Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%99 Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%233
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%97 Etibank A.Ş.	%98 Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%125
Yaşarbank A.Ş.	%95 Egebank A.Ş.	%98 Türkiye İmar Bankası	%99
Sümerbank A.Ş.	%93 Sümerbank A.Ş.	%97 Adabank A.Ş.	%99
Pamukbank T.A.Ş.	%93 Şekerbank T.A.Ş.	%94 Etibank A.Ş.	%99
Turkish Bank A.Ş.	%93 Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%92 Bank Kapital Türk A.Ş.	%96
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%92 Sitebank A.Ş.	%91 Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%95
Şekerbank T.A.Ş.	%90 Yaşarbank A.Ş.	%91 Turkish Bank A.Ş.	%94
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%88 Pamukbank T.A.Ş.	%91 Sitebank A.Ş.	%93
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%87 Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%90 Şekerbank T.A.Ş.	%92
Bank Kapital Türk A.Ş.	%85 Turkish Bank A.Ş.	%89 Pamukbank T.A.Ş.	%91
Alternatifbank A.Ş.	%85 Bank Kapital Türk A.Ş.	%87 Bayındırbank A.Ş.	%91
Egebank A.Ş.	%84 Bayındırbank A.Ş.	%86 Toprakbank A.Ş.	%88
Kentbank A.Ş.	%83 Kentbank A.Ş.	%86 İktisat Bankası T.A.Ş.	%86
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%82 İktisat Bankası T.A.Ş.	%81 Kentbank A.Ş.	%85
Toprakbank A.Ş.	%82 Toprakbank A.Ş.	%80 MNG Bank A.Ş.	%78
Demirbank T.A.Ş.	%81 Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%79 Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%76
Tekstil Bankası A.Ş.	%77 Demirbank T.A.Ş.	%79 Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%73
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%77 Alternatifbank A.Ş.	%78 Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%73
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%76 Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%75 Denizbank A.Ş.	%73
Finansbank A.Ş.	%74 Denizbank A.Ş.	%73 Anadolubank A.Ş.	%72
Koçbank A.Ş.	%73 Finansbank A.Ş.	%72 Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%72
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%72 Koçbank A.Ş.	%67 Finansbank A.Ş.	%71
İktisat Bankası T.A.Ş.	%70 Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%64 Demirbank T.A.Ş.	%68
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%61 Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%62 Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%66
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%61 Tekstil Bankası A.Ş.	%62 Tekstil Bankası A.Ş.	%62
MNG Bank A.Ş.	%58 MNG Bank A.Ş.	%58 Koçbank A.Ş.	%61
Akbank T.A.Ş.	%54 Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%56 Oyakbank A.Ş.	%60
Oyakbank A.Ş.	%49 Anadolubank A.Ş.	%53 Türkiye İş Bankası A.Ş.	%59
Sitebank A.Ş.	%48 Akbank T.A.Ş.	%52 Alternatifbank A.Ş.	%57
Anadolubank A.Ş.	%25 Oyakbank A.Ş.	%47 Akbank T.A.Ş.	%55

BUYUME

1-Toplam Aktifte Artış

	% Artış		% Artış
	<u>1998</u>		<u>1999</u>
Etibank A.Ş.	%1798	Anadolubank A.Ş.	%369
Bayındırbank A.Ş.	%501	Bayındırbank A.Ş.	%261
Denizbank A.Ş.	%443	Denizbank A.Ş.	%230
MNG Bank A.Ş.	%334	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%183
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%187	Sitebank A.Ş.	%181
<i>Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.</i>	%141	Alternatifbank A.Ş.	%167
Adabank A.Ş.	%133	Finansbank A.Ş.	%154
Şekerbank T.A.Ş.	%132	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%147
Kentbank A.Ş.	%124	<i>Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.</i>	%116
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%126	Kentbank A.Ş.	%115
Anadolubank A.Ş.	%112	İktisat Bankası T.A.Ş.	%111
Akbank T.A.Ş.	%106	Etibank A.Ş.	%109
<i>Egebank A.Ş.</i>	%106	Turkish Bank A.Ş.	%106
Bank Kapital Türk A.Ş.	%103	Pamukbank T.A.Ş.	%104
Pamukbank T.A.Ş.	%102	Koçbank A.Ş.	%104
Demirbank T.A.Ş.	%98	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%102
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%97	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%102
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%97	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%99
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%96	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%93
Finansbank A.Ş.	%92	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%92
Oyakbank A.Ş.	%90	Bank Kapital Türk A.Ş.	%91
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%83	Demirbank T.A.Ş.	%90
Alternatifbank A.Ş.	%81	MNG Bank A.Ş.	%89
<i>Eskişehir Bankası Türk A.Ş.</i>	%79	Toprakbank A.Ş.	%88
<i>Yaşarbank A.Ş.</i>	%79	Akbank T.A.Ş.	%81
Toprakbank A.Ş.	%77	Tekstil Bankası A.Ş.	%69
Tekstil Bankası A.Ş.	%76	Şekerbank T.A.Ş.	%55
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%75	Adabank A.Ş.	%54
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%73	Oyakbank A.Ş.	%48
Koçbank A.Ş.	%72	<i>Sümerbank A.Ş.</i>	%44
Türkiye İmar Bankası	%71	Türkiye İmar Bankası	%41
İktisat Bankası T.A.Ş.	%69	<i>Egebank A.Ş.</i>	%39
Turkish Bank A.Ş.	%57	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%36
Sitebank A.Ş.	%56	<i>Eskişehir Bankası Türk A.Ş.</i>	%12
<i>Sümerbank A.Ş.</i>	%34	<i>Yaşarbank A.Ş.</i>	-%34

2- Özsermayede Artış

% Artış		% Artış	
		<u>1999</u>	
Etibank A.Ş.	%300	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%218
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%210	Pamukbank T.A.Ş.	%217
Kentbank A.Ş.	%209	Tekstil Bankası A.Ş.	%176
Demirbank T.A.Ş.	%189	Denizbank A.Ş.	%171
Egebank A.Ş.	%188	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%156
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%186	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%139
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%177	Etibank A.Ş.	%109
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%169	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%106
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%161	Koçbank A.Ş.	%100
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%161	Demirbank T.A.Ş.	%99
Denizbank A.Ş.	%160	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%93
Türkiye İmar Bankası	%156	Adabank A.Ş.	%87
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%154	Finansbank A.Ş.	%81
MNG Bank A.Ş.	%151	Bayındırbank A.Ş.	%79
Oyakbank A.Ş.	%144	Alternatifbank A.Ş.	%76
Alternatifbank A.Ş.	%142	Akbank T.A.Ş.	%74
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%140	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%73
Anadolubank A.Ş.	%137	Şekerbank T.A.Ş.	%71
Finansbank A.Ş.	%135	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%69
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%133	Anadolubank A.Ş.	%65
Akbank T.A.Ş.	%127	Bank Kapital Türk A.Ş.	%59
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%118	Oyakbank A.Ş.	%59
Tekstil Bankası A.Ş.	%104	Turkish Bank A.Ş.	%58
Sümerbank A.Ş.	%96	Sitebank A.Ş.	%54
Koçbank A.Ş.	%91	Toprakbank A.Ş.	%52
Adabank A.Ş.	%88	MNG Bank A.Ş.	%49
Bank Kapital Türk A.Ş.	%83	İktisat Bankası T.A.Ş.	%41
Yaşarbank A.Ş.	%82	Türkiye İmar Bankası	%38
Toprakbank A.Ş.	%81	Kentbank A.Ş.	%34
Şekerbank T.A.Ş.	%79	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	-%90
Sitebank A.Ş.	%73	Sümerbank A.Ş.	-%840
Turkish Bank A.Ş.	%67	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	-%969
İktisat Bankası T.A.Ş.	%60	Yaşarbank A.Ş.	-%1650
Pamukbank T.A.Ş.	%57	Egebank A.Ş.	-%2294
Bayındırbank A.Ş.	-%1558	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	-%3320

3- Mevduatta Artış

	% Artış		% Artış
	1998		1999
Etibank A.Ş.	%2847	Denizbank A.Ş.	%1850
MNG Bank A.Ş.	%1151	Anadolubank A.Ş.	%460
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%718	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%341
Bayındırbank A.Ş.	%316	Sitebank A.Ş.	%261
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%156	Bayındırbank A.Ş.	%250
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%152	Egebank A.Ş.	%235
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%138	MNG Bank A.Ş.	%219
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%130	Alternatifbank A.Ş.	%199
Bank Kapital Türk A.Ş.	%118	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%186
Adabank A.Ş.	%113	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%151
Şekerbank T.A.Ş.	%109	Bank Kapital Türk A.Ş.	%132
Egebank A.Ş.	%101	Sümerbank A.Ş.	%123
Pamukbank T.A.Ş.	%100	Demirbank T.A.Ş.	%121
Kentbank A.Ş.	%98	İktisat Bankası T.A.Ş.	%119
Oyakbank A.Ş.	%95	Kentbank A.Ş.	%116
Akbank T.A.Ş.	%91	Turkish Bank A.Ş.	%114
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%90	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%114
Alternatifbank A.Ş.	%85	Etibank A.Ş.	%111
Finansbank A.Ş.	%83	Koçbank A.Ş.	%111
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%80	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%108
Demirbank T.A.Ş.	%79	Finansbank A.Ş.	%104
Tekstil Bankası A.Ş.	%78	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%104
Toprakbank A.Ş.	%74	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%94
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%71	Pamukbank T.A.Ş.	%88
Koçbank A.Ş.	%69	Toprakbank A.Ş.	%87
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%68	Yaşarbank A.Ş.	%85
Yaşarbank A.Ş.	%68	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%85
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%66	Akbank T.A.Ş.	%81
Türkiye İmar Bankası	%65	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%61
Anadolubank A.Ş.	%49	Şekerbank T.A.Ş.	%61
Turkish Bank A.Ş.	%45	Tekstil Bankası A.Ş.	%53
İktisat Bankası T.A.Ş.	%39	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%48
Sitebank A.Ş.	%35	Adabank A.Ş.	%48
Denizbank A.Ş.	%12	Türkiye İmar Bankası	%38
Sümerbank A.Ş.	%9	Oyakbank A.Ş.	%13

4-Kredilerde Artış

	% Artış		% Artış
	<u>1998</u>		<u>1999</u>
Etibank A.Ş.	%4767	Anadolubank A.Ş.	%338
Denizbank A.Ş.	%535	Sitebank A.Ş.	%241
Sitebank A.Ş.	%460	Denizbank A.Ş.	%231
Bayındırbank A.Ş.	%424	Bayındırbank A.Ş.	%220
Anadolubank A.Ş.	%415	Egebank A.Ş.	%210
MNG Bank A.Ş.	%387	Etibank A.Ş.	%152
Bank Kapital Türk A.Ş.	%141	Alternatifbank A.Ş.	%129
Alternatifbank A.Ş.	%133	Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%124
Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%125	Birleşik Türk Körfez Ban. A.Ş.	%121
Kentbank A.Ş.	%105	MNG Bank A.Ş.	%119
Pamukbank T.A.Ş.	%104	Demirbank T.A.Ş.	%110
Akbank T.A.Ş.	%99	Tekstil Bankası A.Ş.	%97
Ege Giyim San. Ban. A.Ş.	%99	Pamukbank T.A.Ş.	%89
Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%95	Finansbank A.Ş.	%82
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%92	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%63
Egebank A.Ş.	%90	Türkiye İmar Bankası	%62
Yaşarbank A.Ş.	%86	Akbank T.A.Ş.	%61
Koçbank A.Ş.	%86	Koçbank A.Ş.	%59
Türkiye İş Bankası A.Ş.	%79	Toprakbank A.Ş.	%59
Adabank A.Ş.	%73	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%56
Şekerbank T.A.Ş.	%73	Oyakbank A.Ş.	%54
Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%70	Sümerbank A.Ş.	%54
İktisat Bankası T.A.Ş.	%65	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%49
Sümerbank A.Ş.	%62	Bank Kapital Türk A.Ş.	%48
Türkiye İmar Bankası	%61	Kentbank A.Ş.	%47
Finansbank A.Ş.	%59	İktisat Bankası T.A.Ş.	%43
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	%56	Eskişehir Bankası Türk A.Ş.	%38
Demirbank T.A.Ş.	%52	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%32
Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%51	Milli Aydın Bankası T.A.Ş.	%28
Tekstil Bankası A.Ş.	%43	Şekerbank T.A.Ş.	%21
Oyakbank A.Ş.	%41	Turkish Bank A.Ş.	%13
Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%39	Yurt Tic. ve Kredi Ban. A.Ş.	%13
Toprakbank A.Ş.	%34	Türk Dış Ticaret Ban. A.Ş.	%10
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	%16	Yaşarbank A.Ş.	-%64
Turkish Bank A.Ş.	%7	Adabank A.Ş.	-%100

2. BANKALARA AİT FİNANSAL ORANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Zararı özkaynaklarını aşan, yükümlülüklerini yerine getiremeyen ve faaliyetlerine devamlılıklarının mali sistemin güven ve istikrarını tehlikeye düşüren Türkbank, Bank Ekspres ve İnterbank sırasıyla; 26 Mayıs 1997, 25 Ekim 1998 ve 7 Ocak 1999 tarihlerinde 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nun 64. Maddesine istinaden isimli bankalar da fona devredilmiştir.

Aynı gerekçelerle, B.D.D.K. tarafından 22 Aralık 1999 tarihinde, Esbank, Sümerbank, Egebank Yurtbank ve Yaşarbank isimli bankaların yönetim ve denetiminin 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14. Maddesinin 3 numaralı fıkrasına istinaden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilmesine karar verilmiştir.

B.D.D.K'nun kurulmasından sonra bankacılık sistemine yönelik operasyonlar devam etmiş ve 27 Ekim 2000'de Etibank ve Bank Kapital, 6 Aralık 2000'de Demirbank, 28 Şubat 2001'de Ulusal Bank, 15 Mart 2001'de İktisat Bankası fona devredilmiştir. Demirbank Hazine Bonosu riskinden dolayı sermaye yeterliliği ve likiditesi bozulduğu için fona devredilirken, diğer adı geçen bankalar, daha önce devredilen sekiz bankayla, aynı gerekçelerden dolayı fona devredilmiştir. Böylece, biri yabancı sermayeli olmak üzere onüç banka fon bünyesine alınmıştır.

Bu bölümde; Türkiye'de faaliyet gösteren otuzbeş özel sermayeli ticaret bankasının, hesaplanan finansal oranları doğrultusunda değerlendirmeleri yapılacaktır. Ancak çalışmanın amacı; sözkonusu bankaların detaylı analizleri değil, özellikle 1999 yılı sonundaki bankacılık operasyonunda Fon'a devredilen bankaların devir nedenlerinin gerekliliği ve diğer bankaların finansal durumlarına bakılarak operasyonun yeterliliğini tartışmaktır. Çalışmanın konusunu, 22 Aralık 1999 tarihinde fona devredilen bankalar oluşturmakta olup, daha önceki dönemlerde fona devredilen Türkbank, Bank Ekspres ve İnterbank adlı bankaların da finansal oranlara göre değerlendirilmesi yapılacaktır. Ayrıca, 1999

tarihi itibariyle fona devredilen beş bankanın durumunda olan diğer bankaların varlığı araştırılacaktır. Çalışmada, 1997- 1998- 1999 yollarına ait bilançolar esas alındığından yapılan değerlendirmeler bu çerçevede olacaktır.

1999 yılında, sektörde faaliyet gösteren 27 özel sermayeli ticaret bankasının Krediler / Toplam Aktifler oranının, bir önceki yıla göre düştüğü görülmektedir. Bu oranın düşüş göstermesi, genel olarak takipteki krediler oranının artmasından ve toplam kredilerin azalmasından kaynaklanmıştır.

Fona devredilen; Esbank, Sümerbank, Egebank, Yurtbank ve Yaşarbank isimli bankalar, sözü edilen 27 bankanın içinde yer almaktadır. 1997 ve 1998 yıllarında bankaların toplam krediler içinde takipteki kredilerinin payı, olağan şekilde gerçekleşmiştir. Ancak 1999 yılına gelindiğinde sözkonusu beş bankanın bu oranının, olağanüstü bir şekilde artış gösterdiği görülmektedir.

TABLO-4- Takipteki Kredilerin Toplam Kredilere Oranı

BANKALAR	Takipteki Krediler			Toplam Krediler			Takipteki Krediler / Toplam Krediler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Esbank	3978	3378	105350	133341	226803	314114	%3	%1	%34
Sümerbank	224	1842	133800	71420	115955	178895	%0	%2	%75
Egebank	365	3121	284634	70938	135086	419403	%1	%2	%68
Yurtbank	100	4748	93236	44876	87298	98646	%0	%5	%95
Yaşarbank	501	1224	44148	168580	314255	113711	%0	%0	%39

1997, 1998 ve 1999 yıllarında, Toplam Krediler içinde Takipteki Kredilerin payı; sırasıyla, Esbank'ın %3, %1, %34, Sümerbank'ın %0, %2, %75, Egebank'ın %1, %2, %68, Yurtbank'ın %0, %5, %95, Yaşarbank'ın %0, %0, %39 olarak gerçekleşmiştir. Bu beş bankanın dışında, Adabank'ın aynı oranı %60 olarak gerçekleşmiştir.

Egebank dışında kalanlar için yukarıdaki nedenler geçerlidir. Ancak, Egebank'ın hem takipteki kredileri büyük oranda artmış, hem de toplam kredileri artmıştır. Egebank'ın durumu, kredilerin artması açısından diğer bankalara

nispeten olumlu gibi görünse de, Toplam Faiz Giderleri / Toplam Faiz Gelirleri oranının 1999 yılı sonunda %225 olarak gerçekleşmesi, kredilerdeki artışa rağmen bankanın gelir gider dengesindeki olumsuzluğu ortaya çıkarmaktadır. Söz konusu oran, 1997 yılında %66 iken, 1998 yılında %80 olarak gerçekleşmiştir.

TABLO-5- Toplam Faiz Giderlerinin Toplam Faiz Gelirlerine Oranı

BANKALAR	Toplam Faiz Giderleri			Toplam Faiz Gelirleri			Top. Faiz Giderleri / Top. Faiz Gelirleri		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Esbank	58517	93136	297211	89063	169974	269694	%66	%55	%110
Sümerbank	32127	48889	97367	43985	84515	119040	%73	%58	%82
Egebank	24921	68032	233060	37975	85339	103412	%66	%80	%225
Yurtbank	26220	86457	224055	27251	99731	246235	%96	%87	%91
Yaşarbank	76071	105152	229805	100768	202161	343951	%75	%52	%67

Egebank dışındaki diğer dört bankanın 1997, 1998 ve 1999 yıllarına ait, Faiz Giderleri / Faiz Gelirleri oranları ise sırasıyla; Esbank'ın %66, %55,%110, Sümerbank'ın %73, %58, %82, Yurtbank'ın %96, %87, %91 ve Yaşarbank'ın %75, %52, %67 olmuştur. Genel olarak bakıldığında; 1999 yılında Faiz Giderleri / Faiz Gelirleri oranlarının bir önceki yıllara göre yükseldiği görülmektedir. Özellikle, Egebank ve Esbank'ın 1999 yılında faiz giderleri faiz gelirlerini aşmıştır. Aynı şekilde Adabank'ın ve Milli Aydın Bankası'nın 1999 yılında faiz giderleri faiz gelirlerini aşmış ve sırasıyla %120 ve %103 olarak gerçekleşmiştir. Buradan, bankaların kaynak maliyetlerinin arttığı sonucu çıkmaktadır.

Bankaların, faiz giderlerinin faiz gelirlerini aşması, takipteki krediler de gözönüne alındığında geri dönüşü olmayan kredilerin faiz gelirlerini azaltıcı yöndeki etkisinden kaynaklanmaktadır.

Bankaların faiz giderlerini oluşturan kalemlerden en önemlisi; mevduata verilen faizler, faiz gelirlerini oluşturan kalem ise kredilerden alınan faizlerdir. Türkiye'de, özellikle devletin yüksek iç borçlanma gereksiniminden kaynaklı olarak, menkul kıymetlerden elde edilen faiz gelirleri de, bankaların önemli faiz

gelirleri kalemlerindedir. Krediler / Mevduat oranı incelenerek; mevduatın ne kadarının krediye dönüştüğü belirlenebilir.

TABLO-6- Kredilerin Mevduatlara Oranı

BANKALAR	Krediler			Mevduat			Krediler / Mevduat		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Esbank	129363	223425	208764	242664	416069	888934	%53	%54	%23
Sünerbank	71196	114113	45095	203396	221985	495178	%35	%51	%9
Egebank	70573	131965	134769	129635	260350	873189	%54	%51	%15
Yurtbank	44776	82550	5410	66679	158816	398785	%67	%52	%1
Yaşarbank	168079	313031	69563	237262	398843	736799	%71	%78	%9

Krediler / Mevduat oranları; 1997, 1998 ve 1999 yıllarında sırasıyla; Esbank'ın %53, %54, %23, Sünerbank'ın %35, %51, %9, Egebank'ın %54, %51 %15, Yurtbank'ın %67, %52, %1, Yaşarbank'ın %71, %78, %9 olarak gerçekleşmiştir. 1999 yılı itibarıyla beş bankanın da Krediler / Mevduat oranları düşmüştür. Buradan çıkan sonuç; bankaların mevduatlarının büyük oranda krediler dışındaki aktiflere dönüştüğüdür. Krediler dışında, aktifleri oluşturan kalemler; Likit Aktifler, Donuk Aktifler ve Diğer Aktiflerdir. 1999 yılında, Krediler / Mevduat oranındaki olağanüstü düşüşler; bankaların toplam kredileri içinde takipteki kredilerinin payında bir önceki yıla göre meydana gelen artışlardan kaynaklanmaktadır. Toplanan mevduatlar, önce krediye dönüştürülmüştür. Ancak verilen kredilerin zamanında dönmemesi, mevduatların krediler dışında bir aktif kalemi olan donuk aktiflere dönüştüğünü göstermektedir.

Bankalar için özsermaye, bir güvence unsurudur. Kredi , likidite gibi risklerin ortaya çıkması durumunda özsermaye destek görevi görmektedir. Türkiye'de, bankalar genel olarak, yetersiz özsermaye ile faaliyetlerine devam etmektedirler. Bu durum, banka ortaklarının karlılığını arttırmakta ancak riskin artmasına yol açmaktadır. Nitekim, fona devredilen bankalara bakıldığında; 1999 yılında oluşan zarar sonucu özsermaye kalemi negatif olmuştur.

TABLO-7- Özsermayenin Toplam Aktiflere Oranı

BANKALAR	Özsermaye			Toplam Aktifler			Özsermaye / Toplam Aktifler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Esbank	17382	53878	-468217	297405	531745	598184	%6	%10	-%78
Sünerbank	12798	25096	-185650	231585	310039	447555	%6	%8	-%41
Egebank	9690	27916	-612464	154634	318486	443038	%6	%9	-%138
Yurtbank	4194	10948	-352567	78758	189693	409348	%5	%6	-%86
Yaşarbank	18274	33290	-516037	288345	515998	338961	%6	%6	-%152

1997,1998 ve 1999 yıllarında sırasıyla, bankaların toplam aktiflerinin ne kadarının özsermaye ile fonlandığını gösteren Özsermaye / Toplam Aktifler oranı; Esbank'ın %6, %10, -%78, Sünerbank'ın %6, %8, -%41, Egebank'ın %6, %9, -%138, Yurtbank'ın %5, %6, -%86, Yaşarbank'ın %6, %6, -%152 olarak gerçekleşmiştir. Genel olarak, toplam aktifler içinde özsermaye payları diğer bankalarda da düşük seviyelerdedir. Ancak, bu beş bankanın durumunda olduğu gibi özsermayede aşırı bir eksilme yoktur.

Benzer şekilde özsermaye kaleminde negatif yönde meydana gelen değişim, Finansal Kaldıraç olarak tanımlanan Yabancı Kaynaklar / Özsermaye oranında da net bir şekilde görülmektedir.

TABLO-8- Yabancı Kaynakların Özsermayeye Oranı

BANKALAR	Yabancı Kaynaklar			Özsermaye			Yabancı Kaynaklar / Özsermaye		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Esbank	263532	443898	493571	17382	53878	-468217	%1516	%824	-%105
Sünerbank	205912	250943	291199	12798	25096	-185650	%1609	%1000	-%157
Egebank	134840	273427	303231	9690	27916	-612464	%1392	%979	-%50
Yurtbank	67196	160450	165869	4194	10948	-352567	%1602	%1466	-%47
Yaşarbank	251433	440452	498271	18274	33290	-516037	%1376	%1323	-%97

Söz konusu oran, 1997,1998 ve 1999 yıllarında sırasıyla, Esbank'ta %1516, %824, -%105, Sünerbank'ta %1609, %1000, -%157, Egebank'ta %1392, %979, -%50, Yurtbank'ta %1602, %1466, -%47, Yaşarbank'ta %1376, %1323, -%97 olmuştur. Egebank, Yurtbank ve Yaşarbank'ın negatif olan

özsermayelerinin yabancı sermayelerinin üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Bu da; ortaya çıkan durumun yalnızca yetersiz özsermaye ile faaliyet göstermekten kaynaklı olmadığını ifade etmektedir. Bu bankaların, 1999 yılında açıkladıkları zarar rakamları, doğal işleyişten kaynaklı değildir.

Bankalar ekonomik konjonktürden yoğun şekilde etkilenen finansal kurumlardır, sistematik risklerden fazlaca etkilenirler. Ancak, yukarıda ifade edilen ve büyük tutarlara ulaşan zararların, çalışmaya konu olan diğer bankalar incelendiğinde sistematik risklerden kaynaklı olmadığı söylenebilir. Bu durumu netleştirmek için; Toplam Aktifler içindeki Net Kar (Net Zarar) paylarının incelenmesi yararlı olacaktır.

TABLO-9- Net Karın Toplam Aktiflere Oranı

BANKALAR	Net Kar (Net Zarar)			Toplam Aktifler			Net Kar / Toplam Aktifler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Esbank	4029	4258	-537161	297405	531745	598184	%1	%1	-%90
Sümerbank	2265	2055	-225042	231585	310039	447555	%1	%1	-%50
Egebank	5207	548	-642160	154634	318486	443038	%3	%0	-%145
Yurtbank	666	22	-364559	78758	189693	409348	%1	%0	-%89
Yaşarbank	3457	7119	-585353	288345	515998	338961	%1	%1	-%173

1997, 1998 ve 1999 yıllarında bu paylar sırasıyla, Esbank'ta %1, %1, -%90, Sümerbank'ta %1, %1, -%50, Egebank'ta %3, %0, -%145, Yurtbank'ta %1, %0, -%89, Yaşarbank'ta %1, %1, -%173 olarak gerçekleşmiştir. Birkaç banka dışında, bankaların 1999 yılında toplam aktiflerinin içindeki net kar ya da zarar paylarına bakıldığında; önceki yıllardan çok farklı sonuçlar ortaya çıkmamıştır. Ancak, Etibank, Türkiye İmar Bankası, Denizbank, Bank Kapital, Milli Aydın Bankası ve Adabank olarak sıralayabileceğimiz bankaların, bu oranları, olumsuz bir görüntü vermektedir.

Tablo-10- Net Karın Toplam Aktiflere Oranı

BANKALAR	Net Kar			Toplam Aktifler			Net Kar / Toplam Aktifler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Etibank	-2260	1051	2664	17065	323968	678590	-%13	%0	%0
Türk. İmar Bank.	545	1181	1111	2298213	393799	554627	%0	%0	%0
Denizbank	18835	34955	10649	20968	113766	375145	%90	%31	%3
Bank Kapital	1367	2108	1295	63375	128800	246582	%2	%0	%1
Milli Aydın Bank.	1387	-3232	-15440	51275	93584	126827	%3	-%3	-%12
Adabank	74	111	220	16305	38064	58720	%0	%0	%0

Net Kar (Net Zarar) / Toplam Aktifler oranı 1997, 1998 ve 1999 yıllarında sırasıyla şöyle olmuştur; Etibank -%13, %0, %0, Türkiye İmar Bankası %0, %0, %0, Denizbank %90, %31, %3, Bank Kapital %%2, %0, %1, Milli Aydın Bankası %3, -%3, -%12 ve Adabank %0, %0, %0. Görüldüğü gibi bazı bankalar, üç yıl boyunca toplam aktiflerinin içinde payı sıfıra yaklaşan net kar rakamları açıklamışlardır. Burada, fona devredilen bankalar gibi, 1999 yılı Net Kar / Toplam Aktifler oranı negatif olarak gerçekleşen sadece, Milli Aydın Bankası vardır.

1999 yılında çalışmaya konu olan otuzbeş özel sermayeli ticaret bankasından fona devredilen beş bankanın hem özsermaye hem de net kar (net zarar) kalemleri negatif olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, Net Kar / Özsermaye oranının matematiksel olarak pozitif çıkmasını sağlamıştır. Ancak, sözkonusu bankaların özsermaye karlılıkları negatif olmuştur. 1999 yılında bu bankaların açıkladıkları zarar rakamları özsermayelerinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Bankaların likidite yapıları da önemli bir unsurdur. Likit Aktiflerin nispeten fazla olması, karlılığı azaltıcı, nispeten azlığı ise karı arttırıcı yönde etkiye bulunmaktadır. Bu değişkenler arasında denge kurulması bankaların devamlılığı açısından gereklidir. Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payları, yıllar itibariyle gelişimleri de incelendiğinde; bankaların likidite yapıları ile ilgili önemli sorunların olmadığı görülmektedir.

Yapılan çalışmada ele alınan ve Türkiye’de faaliyet gösteren otuzbeş özel sermayeli ticaret bankasından 22 Aralık 1999 tarihinde fona devredilen beş bankanın durumu özellikle takipteki kredilerinin toplam krediler içindeki önemli payları ve özsermayelerinin gerçekleşen net zarar tutarından kaynaklı olarak negatif olması açılarından farklılık arz etmektedir.

22 Aralık 1999’dan önce fona devredilen üç bankanın finansal oranları ele alındığında da, özsermaye ve takipteki krediler kalemlerinin yer aldığı oranların, bankaların devri konusunda gösterilen gerekçelerle uyumlu olduğu görülmektedir.

TABLO-11- Takipteki Kredilerin Toplam Kredilere Oranı

BANKALAR	Takipteki Krediler			Toplam Krediler			Takipteki Krediler / Toplam Krediler		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Türkbank	32223	41807	61973	101274	135261	144442	%32	%31	%43
Bank Ekspres	529	89540	110788	39708	129003	212711	%1	%69	%52
İnterbank	1624	432082	387015	182648	540770	489215	%1	%80	%72

26 Mayıs 1997 tarihinde fona devredilen Türkbank’ın, 1997 yılı itibariyle takipteki kredilerinin toplam krediler içindeki payı %32 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran sektördeki diğer bankalara bakıldığında yüksektir. 25 Ekim 1998 ve 7 Ocak 1999 tarihlerinde fona devredilen Bank Ekspres ve İnterbank’ın takipteki kredilerinin toplam kredilere oranları 1997 yılında her ikisinde de %1 iken 1998 yılına gelindiğinde bu oran sırasıyla %69 ve %80 olarak gerçekleşmiştir. 1998 yılında sektördeki diğer bankalar incelendiğinde %69 ve %80 oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Ancak, bu bankaların takipteki kredilerinin toplam krediler içindeki paylarında, fona devredildikten sonrada yeterli düzelme olmamıştır. Bu durum, sözkonusu bankaların kredi politikalarının yanlış olduğunun bir ifadesidir. Bankalar tarafından verilen krediler geri dönmemiş ve bu kredilerin boyutu bankaların özsermayelerini negatife indirecek ölçüde büyük oranlarda gerçekleşmiştir.

TABLO-12- Net Karın Özsermayeye Oranı

BANKALAR	Net Kar (Net Zarar)			Özsermaye			Net Kar / Özsermaye		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Türkbank	-65924	5026	916	-4957	-8492	5021	%1330	-%59	%18
Bank Ekspres	3907	-131834	-32289	5858	-100424	-131032	%67	%131	%25
İnterbank	2362	-226850	-161140	17178	-192325	-282653	%14	%118	%57

Tablodan da görüldüğü gibi, Türkbank 1997 yılında zarar açıklamış ve bu zarar özsermayeyi negatife indirmiştir. 1998 yılına gelindiğinde zarar olmadığı halde bankanın özsermayesinde bir önceki yıla göre azalma meydana gelmiştir. Bunun nedeni, bilançoda açıklanan 131.729 milyar TL'lik geçmiş yıllar zararıdır. Bank Ekspres ve İnterbank, 1998 yılında zarar açıklamışlar ve bu zarar tutarları bankaların özsermayelerinin üzerinde gerçekleşmiştir.

1998 ve 1999 yıllarında fona devredilen toplam sekiz bankanın da finansal oranları bankaların fona devrinin gerekli olduğunu göstermekle birlikte zamanlama olarak geç kalınmış devirler gerçekleşmiştir.

Denetim mekanizmasının işlememesi ve bankalarda karşılanması büyük tutarları gerektiren zararların ortaya çıkması, gerek bankacılık sektörü gerekse bu zararların karşılanması için gerekli kaynak aktarımını, vergiler yoluyla sağlamak durumunda kalan kesim açısından olumsuz bir durumdur.

SONUÇ

Tasarruf sahipleri ile yatırımcılar arasında bir köprü görevi gören ve tasarrufların yatırımlara kanalize olmasını sağlayan bankaların güven ve istikrar unsurlarının hakim olduğu bir ortamda faaliyet göstermeleri, ekonominin işleyişi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bankacılık sektöründe güven ve istikrar unsurlarını sağlamaya yönelik en önemli düzenlemelerden birisi mevduat sigorta sistemidir. Mevduat sigorta sistemi pek çok ülkede, her ülkenin ekonomik yapısı ve finansal sisteminin gelişmişlik düzeyine bağlı olarak farklı şekillerde uygulanmaktadır. Mevduat sigorta sistemi ile, özellikle finansal piyasalar hakkında bilgisi olmayan tasarruf sahiplerine güvenilir bir ortam yaratmak, bankacılık sektörüne zarar verecek boyuttaki mevduat kaçışını önlemek ve dolayısıyla finansal istikrarın sağlanmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

Türkiye'de 1960'dan bu yana kurumsallaşmış bir mevduat sigortası uygulaması mevcuttur. 1983 yılında, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun kurulmasıyla birlikte ise bugün yürürlükte olan sistemin ilk hali uygulanmaya başlamıştır. 1994 yılına gelinene kadar, özellikle Türk bankacılık sisteminin kamu bankaları ağırlıklı yapısı nedeniyle sektörde rekabetin yeterince gelişmemiş olması ve sigortanın sağladığı koruma miktarının düşük seviyelerde dalgalanması nedenleriyle, mevduat sigorta sisteminin ekonomik işlevini yerine getirdiğini söylemek güçtür. Ancak diğer taraftan, aynı etkenler yasal ve idari düzenlemelerle birlikte, sektörde sigortadan sağlanan korumanın istismar edilmesini de önlemiş görünmektedir.

Nisan 2001 tarihi itibarıyla, Mevduat Sigorta Fonu bünyesinde onüç banka bulunmaktadır. 1999 yılının sonuna kadar fona devirleri gerçekleşen ve çalışmanın konusunu oluşturan sekiz bankanın bilançoları incelendiğinde, ortaya çıkan zararlarının özsermayelerini aştığı görülmüştür. Bankaların tümünün özsermayelerini aşan zararlar açıklamaları ve yükümlülüklerini karşılayamayacak duruma gelmelerini sağlayan en önemli unsur takipteki

kredilerinin diğ er bir deyiş le batık kredilerinin toplam krediler içinde çok yüksek düzeylerde gerç ekleş miş olmas ıdır.

Söz konusu bankalarda bu durumun ortaya çıkması ne tesadüfidir ne de bankaların riskleri ile alakalıdır. Türkiye’de holding bankacılığı şeklindeki uygulama yaygındır. Neredeyse her holdinge ait bir banka mevcuttur. Bu durum, fonların rasyonel ve verimli kullanılmasını engellemekte, aktif kalitesini bozmaktadır. Nitekim fondaki bu sekiz bankanın bazıları ile ilgili davalar halen devam etmektedir. Sahiplerinin, banka kaynaklarını kendi şirketlerine kanuni limitleri aşarak aktardıkları, murakıp raporlarıyla ikaz edilmesine rağmen sermaye artışını gerçekleştirmedikleri gerekçesiyle devam eden bu davalar, Türkiye’de mevduat sigorta sisteminin denetim fonksiyonunun, yeterince yerine getirilmediğ inin bir göstergesidir. Bankaların topladıkları fonları kendi şirketlerine aktarmaları şeklinde bankaların içlerinin boşaltılması, hem bankacılık sistemindeki güven unsurunu zedelemiş hem de gelir dağılımındaki uçurumun derinleşmesini sağlayacak kaynak aktarımına yol açmıştır.

Türkiye’de, bağımsız bir denetleyici ve düzenleyici otorite olan B.D.D.K.’nun oluşturulması yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Ancak Kurul’un siyasi etkilerden tümüyle bağımsız hale getirilmesi gerekmektedir. Bugüne kadar yaşanan deneyimler, bankacılık sektöründe siyasi etkilerin yoğun olduğunu göstermiştir. Oysa bu durum, serbest piyasa ekonomisi olarak nitelendirilen ekonomik sistem anlayışına ters düş en bir etkileş im olarak ortaya çıkmaktadır.

Mevduat Sigorta Fonu bünyesindeki bankaların finansman ihtiyaçları önemli boyutlardadır. Buna, kamu bankalarının görev zararlarının da yükü eklendiğ inde, yapısal sorunlarından kaynaklı olarak bankacılık sisteminin kamuya büyük yükü olduğu ortadadır. Bu nedenle, biran önce kamu bankalarının ve mevduat sigorta sistemine devredilen bankaların ekonomideki yükünün azaltılmasına yönelik önlemler alınmalıdır.

Bundan sonraki süreçte; bankaların mali yapılarının bozularak fon bünyesine alınmasının yüksek maliyetinin, kamunun üzerine yüklenmemesi için bankacılık sisteminde etkin denetim önemli rol oynamaktadır. Bunun yanında bankaların kendi içlerinde risk yönetimini etkinleştirmeleri amacı ile Mevduat Sigorta Fonu'na kaynak teşkil eden prim oranları arasındaki farkın, bankaların üstlendikleri risk derecesine göre daha ayırt edici olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Mevduat sigorta sistemi, bankacılık sektöründeki güven ve istikrar unsurlarını sağlamayı amaçlamakta, ancak uygulama şekline göre istismar olaylarına da neden olmaktadır. Bu yüzden sisteme dair uygulamalar, çok yönlü olarak düşünülerek, kazanan ve zararı üstlenen kesimler arasında bir adaletsizliğe yol açmayacak şekilde belirlenmelidir.

EKLER

EK-1

SERMAYE TABANI / RİSK AĞIRLIKLIL VARLIKLAR, GAYRİNAKDİ KREDİLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER STANDART RASYOSUNUN HESAPLANMASI

Bankalar tarafından, Mevduat Sigorta Fonu'na ödenecek primler, rasyolara göre belirlenmektedir. Rasyolar, 4389 Sayılı Kanun'un 13. Maddesine göre yürürlüğe konulan standart oranları ifade etmektedir. 21 Aralık 1999 Tarih ve 23913 Mükerrer Sayılı Resmi Gazetede Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Konsolide Mali Tablolar Esas Alınarak Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında yayınlanan Tebliğde, standart oranların hesaplama şekli verilmiştir.

Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu; Sermaye Tabanı / Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayrinakdi Krediler ve Yükümlülükler olarak ifade edilir.

Ana ortaklık niteliğindeki bir banka, konsolidasyona tabi tuttuğu ortaklıklarının mevcutları, alacakları ve bilanço dışı kalemleri ile özkaynak ve özkaynak benzeri unsurlarını, kendi hesapları ile birlikte aşağıda yer verilen "Konsolide Mali Tablolar Esas Alınarak Düzenlenen Sermaye Yeterliliği Analiz Formu" kalemleri altında konsolide edecektir.

Ana ortaklık niteliğindeki banka konsolidasyon tabi tuttuğu finansal kurumlar topluluğuna dahil her ortaklığın mevcutları ve alacakları ile bilanço dışı kalemlerini, kendi risk ağırlıklı varlıkları, gayrinakdi kredileri ve yükümlülükleriyle konsolide edecek, bu çerçevede bunları kendi varlıkları, gayrinakdi kredileri ve yükümlülükleriymiş gibi risk ağırlığına tabi tutarak gruplandırarak ve Sermaye Yeterliliği Analiz Formu'nu hazırlayacaktır.

**Konsolide Mali Tablolar Esas Alınarak Düzenlenen Sermaye
Yeterliliği Analiz Formu**

I- ANA SERMAYE (Topluluk Dışı Paylar Dahil)

- A) Ödenmiş Sermaye
- B) Kanuni Yedek Akçeler
- C) İhtiyari ve Fevkalade Yedek Akçeler
- D) Muhtemel Zararlar Karşılığı
- E) Vergi Provizyonundan Sonraki Dönem Karı Ve Geçmiş Yıllar Karı
Toplamı
- F) Dönem Zararı ile Geçmiş Yıllar Zararı Toplamı (-)

II- KATKI SERMAYE (Varsa Topluluk Dışı Paylar Dahil)

- A) Genel Kredi Karşılığının, Tasfiye Olunacak Alacaklar (Net)
Düşüldükten Sonra Kalan Kısmı
- B) Banka Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Fonu (Maliyet Artış
Fonu, Sermayeye Eklenecek İştirak Vebağlı Ortaklık Hisseleri İle
Gayrimenkul Satış Kazançları Dahil)
- C) Banka Sabit Kıymetleri İçin Sermaye Yeterliliği Rasyosuna İlişkin
Tebliğin 2. Maddesinin (A) Fıkrasının (B) Bendinin 2. Paragrafı Hükmüne
Göre Üçer Aylık Dönemler İtibariyle "Toptan Eşya Fiyatları Endeksi" Ne
Göre Hesaplanan Yeniden Değerleme Tutarı
- D) İştirakler, Bağlı Ortaklıklar Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Karşılığı
(Menkul Kıymetler Arasında İzlenilen İştirak Amaçlı Diğer Ortaklıklara
İlişkin Olanlar Dahil)
- E) Alınan Sermaye Benzeri Krediler
- F) Muhtemel Riskler İçin Ayrılan Serbest Karşılıklar
- G) Menkul Değerler Değer Artış Fonu (Negatif Konsolidasyon Şerefiyesi
(Net) Dahil)

III- SERMAYE (I + II + Üçüncü Kuşak Sermaye)

- Üçüncü Kuşak Sermaye (Piyasa Riski Hesaplaması Düzenlendiğinde Sermayeye İlave Edilir)

IV- SERMAYEDEN İNDİRİLEN DEĞERLER

A) Konsolidasyon dışı bırakılmış mali iştirakler, bağlı ortaklıklar ve sermayesine katılan diğer mali ortaklıklara ilişkin tutarlar ile özsermaye yöntemi uygulanmış ancak aktif ve pasifleri konsolide edilmemiş bu tür mali ortaklıklara ilişkin sermaye payları.

B) Özel Maliyet Bedelleri

C) Konsolidasyon dışı bırakılmış iştiraklerin, bağlı ortaklıkların, sermayesine katılan diğer ortaklıkların, özsermaye yöntemi uygulanmış ancak aktif ve pasifleri konsolide edilmemiş bu tür mali ortaklıkların ve konsolide sabit kıymetlerin rayiç değerleri bilançoda kayıtlı değerlerinin altında ise aradaki fark

D) İlk Tesis Giderleri

E) Peşin Ödenmiş Giderler

F) Türkiye’de faaliyet gösteren diğer bankalara verilen “Sermaye Benzeri Krediler”

G) Konsolidasyon dışında bırakılmışlar ise, kamu tüzel kişileri hariç, bankanın sermayesinin %10 ve daha fazlasına sahip olan ortaklarına ve bunlarla dolaylı kredi kapsamına giren gerçek ve tüzel kişilere kullandırılan krediler

H) Konsolidasyon Şerefyesi (Net)

I) Aktifleştirilmiş Giderler

V- SERMAYE TABANI (III – IV)

VI- RİSK AĞIRLIKLIL VARLIKLAR, GAYRİNAKDİ KREDİLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER

- A) Risk Ağırlığı %0 olanlar
- B) Risk Ağırlığı %20 olanlar
- C) Risk Ağırlığı %50 olanlar
- D) Risk Ağırlığı %100 olanlar
- E) Piyasa Riskine Maruz Tutar (piyasa riski hesaplaması düzenlendiğinde ilave edilir.

TOPLAM

SERMAYE YETERLİLİĞİ STANDART RASYOSU (V / VI) %

RİSK AĞIRLIKLIL AKTİFLER, GAYRİNAKDİ KREDİLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER

• %0 RİSK AĞIRLIKLIL AKTİFLER, GAYRİNAKDİ KREDİLER VE YÜKÜMLÜLÜKLER

-NAKİT DEĞERLER

- a) Kasa
- b) Efektif Deposu
- c) Yoldaki Paralar

-BANKALAR

- a) T.C. Merkez Bankası Hesabı

-BANKALARARASI PARA PİYASASI

-MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (Net)

- a) Hazine Bonosu
- b) Devlet İç Borçlanma Tahvilleri
- c) Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresi tarafından çıkarılan gelir ortaklığı senetleri ve diğer borçlanma senetleri
- d) Hazinenin kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler
- e) OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarınca ya da bunların kefaletleriyle ihraç edilen menkul kıymetler
- f) Altın
- g) Vadesi gelmiş menkul kıymetler

-MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI ve BENZERİ DİĞER YASAL KARŞILIKLAR

-KREDİLER

- a) Nakit karşılığında verilen nakdi krediler
- b) Hazine ile Merkez Bankası'na verilen nakdi krediler ile Hazine kefaletini haiz nakdi krediler
- c) Hazinece veya Hazinenin kefaletiyle çıkarılan menkul kıymetler karşılığı verilen nakdi krediler
- d) OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarının kefaletiyle verilen nakdi krediler, OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetlerle teminat altına alınan nakdi krediler
- e) İlgili Kanun, Kararname ve Tebliğle teşkil edilmiş fonlardan yetkili mercilerin talimatı ile tahsis olunan ve riski aracı bankaya ait bulunmayan fon kaynaklı nakdi krediler
- f) Bankaların kendi ihraç ettikleri menkul kıymetlerle teminat altına alınan nakdi krediler (Yatırım Fonu Katılma Belgeleri hariç)

-KANUNİ YEDEK AKÇELER KARŞILIĞI DEVLET TAHVİLİ HESABI

-MUHTELİF ALACAKLAR

- a) Fonlardan Alacaklar
- b) %0 risk ağırlığına tabi menkul kıymetlerle, OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimlerinin ve Merkez Bankalarının kefaletiyle, Hazine kefaleti ve nakit ile teminat altına alınan muhtelif alacaklar
- c) T.C. Merkez Bankası özel hesapları

-BAĞLI MENKUL DEĞERLER (Net)

- a) %0 risk ağırlıklı menkul değerlerden bağlı menkul değerler arasında gösterilenler

-FİNANSAL KİRALAMA AMAÇLI VARLIKLAR İÇİN VERİLEN AVANSLAR

- a) Finansal kiralama amaçlı varlıklar için verilen avanslardan %0 risk ağırlığına tabi menkul kıymetlerle, OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarının kefaletiyle, nakit ve Hazine kefaletiyle teminat altına alınanlar

-SABİT KIYMETLER (Net)

- a) Bankalar Kanunu'nun 12/2nci maddesine istinaden bankaların alacaklarından dolayı edinmek zorunda kaldıkları gayrimenkuller hariç, Kanun, Kararname ve diğer mevzuat hükümleri gereği bankaların zorunlu olarak iktisab ettikleri ve aktiflerine kaydettikleri gayrimenkuller

-DİĞER AKTİFLER

- a) Peşin Ödenmiş Vergiler

- a) Peşin Ödenmiş Vergiler
- b) Özel Görev Hesapları
- c) OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarından olan diğer alacaklar, OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarınca garanti edilen diğer alacaklar ile %0 risk ağırlığına tabi menkul kıymetlerle, nakit ve Hazine kefaletiyle teminat altına alınan diğer alacaklar
- d) Şubeler Cari Hesabı
- e) Altın Deposu

-GARANTİ ve KEFALETLER

- a) Nakit karşılığı verilen garanti ve kefaletler
- b) Hazine ve Merkez Bankasına kullandırılan garanti ve kefaletler ile Hazine kefaleti ile verilen garanti ve kefaletler
- c) Hazinece veya Hazinenin kefaletiyle çıkarılan menkul kıymetler karşılığı verilen garanti ve kefaletler
- d) OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarının kefaleti ile verilen garanti ve kefaletler ile OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler teminat alınarak verilen garanti ve kefaletler
- e) Bankaların kendi ihraç ettikleri menkul kıymetlerle teminat altına alınarak verilen garanti ve kefaletler (Yatırım Fonu Katılma Belgeleri hariç)
- f) Cirolar

TAAHHÜTLER

- a) Hazinece veya Hazinenin kefaletiyle çıkarılan menkul kıymetler, OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler ve %0 risk ağırlığına

- b) Herhangi bir şarta bağlı kalmaksızın banka tarafından (veya ana ortaklık niteliğindeki banka nezdinde konsolide edilen mali ortaklıklar tarafından), istenildiği zaman iptali mümkün "cayılabilir taahhütler"

DÖVİZ ve FAİZ HADDİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER (Döviz ve faiz haddi ile ilgili işlemlerde, %0 risk ağırlığına tabi kredilerin özelliğine benzer özelliği olan karşı taraftan alacaklara ilişkin tutarlar- Kredi dönüşüm oranı ile ağırlıklandırılmış tutarlar)

-FAİZ ve GELİR TAHAKKUK REESKONTLARI (%0 risk ağırlığına tabi tutulan kalemlerin

•%20 RİSK AĞIRLIKLIL AKTİFLER, GAYRİNAKDI KREDİLER ve YÜKÜMLÜLÜKLER

-NAKİT DEĞERLER

- a) OECD Ülkeleri bankalarının keşide edilen satın alınan yabancı para banka çekleri

-BANKALAR

- a) Türkiye'de Faaliyette Bulunan Bankalar Nezdindeki Hesaplar
 b) OECD Ülkelerinde Kurulu Yurtdışı Bankalar Nezdinde Herhangi Bir Şekilde Teminata verilmemiş, Bloke Edilmemiş, Vade Haricindeki Bankanın Tamamen Serbest Tasarrufunda Bulunan Mevcutlar
 c) Türkiye'de Faaliyette Bulunan Yabancı Bankaların Yurtdışındaki Merkez ve Diğer Şubeleri Nezdindeki Hesaplar

-ÖZEL FİNANS KURUMLARI

-MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (Net)

- a) Vadesi Gelmiş Menkul Değerler (%20 risk ağırlığına tabi menkul kıymetlere ilişkin)
- b) Yatırım Fonu Katılma Belgeleri
- c) OECD Ülkeleri bankalarınca ihraç edilen ya da garanti edilen menkul kıymetler

-KREDİLER

- a) OECD Ülkeleri bankalarının mukabil kefaletlerine dayanılarak verilen nakdi krediler
- b) OECD Ülkeleri bankalarınca veya bu bankaların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler teminat alınarak verilen nakdi krediler
- c) Risk bazlı sermaye yükümlülüğü dahil olmak üzere koruyucu denetim ve düzenlemelere tabi olan OECD ülkeleri sermaye piyasası aracı kurumlarına verilen veya bu aracı kurumların kefaleti veya garantisıyla verilen nakdi krediler

-MUHTELİF ALACAKLAR

- a) Risk bazlı sermaye yükümlülüğü dahil olmak üzere koruyucu denetim ve düzenlemelere tabi olan OECD ülkeleri sermaye piyasası aracı kurumlarından alacaklar veya bu aracı kurumların kefaleti veya garantisıyla teminat altına alınan muhtelif alacaklar

-BAĞLI MENKUL DEĞERLER (Net)

- a) %20 risk ağırlıklı menkul değerlerden bağlı menkul değerler arasında gösterilenler

-FİNANSAL KİRALAMA AMAÇLI VARLIKLAR İÇİN VERİLEN AVANSLAR

- a) Finansal kiralama amaçlı varlıklar için verilen avanslardan OECD Ülkeleri Bankalarının mukabil kefaletlerine dayanılarak verilenler ile OECD Ülkeleri bankalarınca veya bu bankaların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler teminat alınarak verilenler

-GARANTİ ve KEFALETLER

- a) OECD Ülkeleri bankalarının mukabil kefaletlerine dayanılarak verilen garanti ve kefaletler
- b) OECD Ülkeleri bankalarınca veya bu bankaların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler teminat alınarak verilen garanti ve kefaletler
- c) Geçici ve kesin teminat mektupları (%0 risk ağırlığına tabi olanlar haricindekiler)
- d) Bir yılın altında vadeye sahip, kendi kendine itfa olan ve bir "yükleme" yükümlülüğü ile teminatlandırılmış "akreditifler"

-TAAHHÜTLER

- a) OECD Ülkeleri bankalarınca ihraç edilen ya da garanti edilen menkul kıymetler karşılığı yapılan "repo" işlemleri
- b) Diğer menkul kıymetler karşılığı yapılan "ters repo" işlemleri / taahhütleri
- c) Diğer "cayılabilir taahhütler"

-DÖVİZ ve FAİZ HADDİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER (Döviz ve faiz haddi ile ilgili işlemlerde %20 risk ağırlığına tabi kredilerin özelliğine benzer özelliği olan karşı taraftan alacaklara ilişkin tutarlar- Kredi dönüşüm oranı ile ağırlıklandırılmış tutarlar)

-FAİZ ve GELİR TAHAKKUK ve REESKONTLARI**•%50 RİSK AĞIRLIKLIL AKTİFLER, GAYRİNAKDİ KREDİLER ve YÜKÜMLÜLÜKLER****-KREDİLER**

- a) İkamet amacıyla kullanılan gayrimenkullerin 1. derece ipoteği karşılığı verilen nakdi krediler
- b) Belediye sınırları dahilindeki tapulu arsa ve arazilerin 1. derece ipoteği karşılığı verilen nakdi krediler

-FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR – Net (Finansal kiralama sözleşmesi uyarınca edinilen ve Finansal Kiralama Kanunu ve Vergi Usul Kanunu uyarınca bankaların sabit kıymetleri arasında gösterilen arazi, arsalar ve binalar, tesisler, makineler ve cihazlar taşıtlar ve diğer finansal kiralama amaçlı değerler, %0 ve %20 risk ağırlılığı uygulanan haricindeki finansal kiralama amaçlı kıymetler için verilen avanslar)

-GARANTİ ve KEFALETLER

- a) Diğer Teminat Mektupları (%0 ve %20 risk ağırlılığına tabi tutulanlar haricindekiler)
- b) İkamet amacıyla kullanılan gayrimenkullerin 1. derece ipoteği karşılığı verilen garanti ve kefaletler
- c) Belediye sınırları dahilindeki tapulu arsa ve arazilerin 1. derece ipoteği karşılığı verilen garanti ve kefaletler
- d) Diğer akreditifler (%0 ve %20 risk ağırlılığına tabi tutulanlar haricindekiler)

-TAAHHÜTLER

- a) Senet İhracına Aracılık Taahhütleri
- b) Diğer Cayılamaz Taahhütler (%0, %20 ve %100 risk ağırlığına tabi olanlar haricindekiler)

-DİĞER NAZIM HESAPLAR

- a) Menkul değerler ihracına aracılık ve kefalet işlemleri

-FAİZ ve GELİR TAHAKKUK REESKONTLARI (%50 risk ağırlığına tabi tutulan kalemlerin)

•%100 RİSK AĞIRLIKLIL AKTİFLER, GAYRİNAKDİ KREDİLER ve YÜKÜMLÜLÜKLER

-NAKİT DEĞERLER

- a) Vadesi Gelmiş Menkul Değerler (%100 risk ağırlığına tabi menkul kıymetlere ilişkin)
- b) Satın Alınan Diğer Yabancı Para Banka Çekleri

-BANKALAR

- a) Diğer Yurtdışı Bankalar (OECD Ülkelerinde kurulu yurtdışı bankalar nezdinde teminata verilmiş, bloke edilmiş, bankanın serbest tasarrufunda bulunmayan mevcutlar dahil)

-MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (Net)

- a) Diğer Menkul Değerler

-KREDİLER

- a) Diğer Nakdi Krediler

-TAKİPTEKİ ALACAKLAR (Net)

-SABİT KIYMETLER-Net (%0 risk ağırlığına tabi tutulan gayrimenkuller, Finansal Kiralama konusu sabit kıymetler ve Özel Maliyet Bedelleri hariç)

-İŞTİRAKLER, BAĞLI ORTAKLIKLAR ve BAĞLI MENKUL DEĞERLER

- a) Mali olmayan ve konsolidasyon kapsamı dışında bırakılan iştirak ve bağlı ortaklıklara ilişkin hisseler
- b) %0 ve %20 risk ağırlıklı bağlı menkul değerler hariç diğer bağlı menkul değerler

-MUHTELİF ALACAKLAR

- a) Diğer risk gruplarına girmeyen muhtelif alacaklar

-DİĞER AKTİFLER ("İlk tesis giderleri", "özel görev hesapları", "peşin ödenmiş giderler", "peşin ödenmiş vergiler hesabı", "OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarından olan diğer alacaklar ve OECD Ülkeleri Merkezi Yönetimleri ile Merkez Bankalarınca garanti edilen diğer alacaklar", "şubeler cari hesabı", "altın deposu", "%0 risk ağırlığına tabi menkul kıymetlerle, nakit ve hazine kefaleti ile teminat altına alınan diğer alacaklar" hariç, finansal kiralama anlaşması kapsamında kiracı olarak kullanılan

varlıklar dahil olmak üzere, Üç aylık Hesap Özeti'nin "Diğer aktifler" başlıklı bölümü kapsamındaki diğer hesaplar)

-GARANTİ ve KEFALETLER

- a) Diğer risk gruplarında bir garanti olarak risk ağırlığına tabi tutulmamış "Banka Kabulleri"
- b) Diğer risk gruplarında bir garanti olarak risk ağırlığına tabi tutulmamış "Garanti Verilen Prefinansmanlar"
- c) Diğer risk gruplarında bir garanti olarak risk ağırlığına tabi tutulmamış "Riskli Bankaya (veya ana ortaklık niteliğindeki banka nezdinde konsolide edilen mali ortaklıklar tarafından) Rücu Edilebilen Banka Aktif Değerleri ile İlgili Satış İşlemleri"
- d) Verilen Diğer Garanti ve Kefaletler (%0, %20 ve %50 risk ağırlığına tabi tutulanlar haricindekiler)

-TAAHHÜTLER

- a) Diğer "Repo" Taahhütleri (%0 ve %20 risk ağırlığına tabi tutulanlar hariç)

-DÖVİZ ve FAİZ HADDİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER (Döviz ve faiz haddi ile ilgili işlemlerde, %100 risk ağırlığına tabi kredilerin özelliğine benzer özelliği olan karşı taraftan alacaklara ilişkin tutarlar- Kredi dönüşüm oranı ile ağırlıklandırılmış tutarlar)

-FAİZ ve GELİR TAHAKKUK ve REESKONTLARI (%100 risk ağırlığına tabi tutulan kalemlerin)

TÜRKİYE'DE MEVDUAT SİGORTA KAPSAMININ ve FON PRİMİNİN GELİŞİMİ

Uygulama Başlangıç Tarihi	Kesinti Matrahı	Kesinti Oranı	Koruma Kapsamı	Koruma Miktarı
01.01.1984	Türkiye'de faaliyette bulunan ve mevduat toplamaya yetkili bankaların yurtiçi şubelerince toplanmış sigortaya tabi TL ve döviz üzerinden tasarruf mevduatı (*)	Binde 3 (yılda bir kez)	Bir bankadaki bir kişiye ait tasarruf mevduatı	3 milyon TL
09.10.1986	Türkiye'de faaliyette bulunan ve mevduat toplamaya yetkili bankaların yurtiçi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan tasarruf mevduatının (nama yazılı TL mevduat sertifikaları dahil) anaparaları (*)	Binde 1 (yılda bir kez)	Türkiye'de faaliyette bulunan ve mevduat toplamaya yetkili bankaların yurtiçi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan tasarruf mevduatı (nama yazılı TL mevduat sertifikaları dahil) anaparası	6 milyon TL (ilk 3 milyonun %100'ü ikinci 3 milyonun %60'ı)
31.03.1992	Üçer aylık dönemler itibariyle gerçek kişiler tarafından açılmış olan TL cinsinden tasarruf mevduatı (nama yazılı TL mevduat sertifikaları da dahil) ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz döviz tevdiat hesapları toplamı	Onbinde 15 (yılda dört kez)	Türkiye'de faaliyette bulunan ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların yurtiçi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan TL cinsinden tasarruf mevduatı (nama yazılı TL mevduat sertifikaları dahil) ile Türkiye'de yerleşik gerçek kişilere ait tasarruf mevduatı niteliğini taşıyan döviz tevdiat hesaplarının anaparaları (serbest bölgelerdeki şubeler ile münhasıran kıyı bankacılığı amacıyla kurulmuş bankalar ve bu bölgelerdeki yabancı banka şubelerindeki mevduat hariç)	50 milyon TL (ilk 25 milyonun %100'ü ikinci 25 milyonun %60'ı)
11.04.1994	Üçer aylık dönemler itibariyle gerçek kişiler tarafından açılmış olan TL cinsinden tasarruf mevduatı (nama yazılı TL mevduat sertifikaları da dahil) ile tasarruf mevduatı niteliğini taşıyan döviz tevdiat hesapları toplamı	Onbinde 15, 16, 17 (yılda dört kez)	Türkiye'de faaliyette bulunan ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların yurtiçi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan TL cinsinden tasarruf mevduatı (nama yazılı TL mevduat sertifikaları dahil) ile tasarruf mevduatı niteliğini taşıyan döviz tevdiat hesaplarının anaparaları (münhasıran kıyı bankacılığı amacıyla kurulmuş bankalar hariç). Ayrıca mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları üzerinden hesaplanacak miktarları aşmamak şartıyla mevduat faizi	150 milyon TL (Anapara ve Faiz)

05.05.1994	Üçer aylık dönemler itibariyle gerçek kişiler tarafından açılmış olan TL cinsinden tasarruf mevduatı (nama yazılı TL mevduat sertifikaları da dahil) ile tasarruf mevduatı niteliğini taşıyan döviz tevdiat hesapları toplamı	Onbinde 25, 26 (yılda dört kez)	Türkiye'de faaliyette bulunan ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların yurtiçi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan TL cinsinden tasarruf mevduatı (nama yazılı TL mevduat sertifikaları dahil) ile tasarruf mevduatı niteliğini taşıyan döviz tevdiat hesaplarının anaparaları (münhasıran kıyı bankacılığı amacıyla kurulmuş bankalar hariç). Ayrıca mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları üzerinden hesaplanacak miktarları aşmamak şartıyla mevduat faizi	Tamamı (Anapara ve faiz)
01.06.2000	Üçer aylık dönemler itibariyle gerçek kişiler tarafından açılmış olan TL cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo ve döviz tevdiat hesapları toplamı	Onbinde 25, 26 (yılda dört kez)	Türkiye'de faaliyet gösteren ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların, yurt içi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo ve döviz tevdiat hesapları (münhasıran kıyı bankacılığı faaliyeti göstermek üzere kurulan bankalarda bulunan mevduatlar hariç). Ayrıca mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranlarının ortalaması ile bankaca kamuya ilan edilen ve Merkez Bankasına bildirilen azami faiz oranları üzerinden hesaplanacak tutarları aşan kısmı, sigorta kapsamında değildir	100 milyar TL
01.01.2001			50 milyar TL	

KAYNAKÇA

Active Araştırma Grubu. "Yeni Binyıla Girerken Türkiye'de Finans Sektörünün Taşları Oynadı". **Active – Bankacılık ve Finans Dergisi**. Yıl:2, Sayı:10, Aralık 1999, Ocak 2000.

Akgüç, Öztin. **Finansal Yönetim**. Muhasebe Enstitüsü. Yayın No:65, Yenilenmiş 7. Baskı, Mart, İstanbul,1998.

Altunbaş, Yener ve Ayhan Sarısu. **Avrupa Birliği Sürecinde Türk ve Avrupa Bankacılık Sistemlerinin Karşılaştırılması**. Türkiye Bankalar Birliği Yayınları. Yayın No:200, İstanbul, 1996.

Arı, Onur. "İngiltere'de Mevduatın Korunması". **Maliye Dergisi**. Sayı:66, Aralık,1983.

Arman, T. Tefik ve Gürman Tefik. **Bankalarda Finansal Yönetime Giriş**. Türkiye Bankalar Birliği Yayınları. Yayın No:203, İstanbul, 1997.

Aslan, Mehmet. "Yatırımcının Danışmanı". **Ekonomist Dergisi**. Mart, 2001.

Aydan, Aydın, İnan Alpan, Tulay Burçak ve Pelin Ataman. **Bankacılık Sisteminde Mali Bünye Sorunları ve Yeniden Yapılandırmada Ülke Uygulamaları**. Bankacılar Dergisi. Sayı:32, 2000.

Aymergen, Yasemin, Şenol Babuşçu, Candan İnanç ve Mehmet Savaş. **Mevduat Sigorta Sistemi ve Türkiye İçin Model Önerisi**. Türkiye Bankalar Birliği Yayınları. Yayın No:199, İstanbul, 1996.

Balaban, Ercan ve Hüseyin Çilli. "Türkiye İçin Bir Mevduat Sigortası Sistemi Önerisi". **İ.M.K.B. Dergisi**. Cilt:1, No:2, Nisan - Haziran, 1997.

Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Konsolide Mali Tablolar Esas Alınarak Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ. Sayı:23913 (Mükerrer), Resmi Gazete,21 Aralık 1999.

Bayram, Eser. "4389 sayılı Bankalar Kanunu'na Göre Yapılacak Düzenlemeler ve Mevcut Yasal Durum". **Active Bankacılık ve Finans Dergisi**. Ağustos – Eylül, 1999.

Canbaş, Serpil ve Erol Cengiz. **Mevduat Sigortası Dünyada ve Türkiye’de Uygulama Yöntemleri**. Türkiye Bankalar Birliği Yayınları. Yayın No:135, Ankara, 1985.

Cassou, Pierre Henri. “Avrupa Bankacılık Mevzuatı”. **Bankacılar Dergisi**. Sayı:16, Şubat, 1996.

Çelebican, Gürġan. “Avrupa Birliğinde Mevduatın Korunmasına İlişkin Düzenleme”. **Bankacılar Dergisi**. Sayı:15, 1995.

Çelik, Selim Güray. “Mali Bünyesi Problemlı Bankalara Yönelik Düzenlemelerin Etkinliği”. **Active Bankacılık ve Finans Dergisi**. Ağustos – Eylül, 1998.

Durer, Salih. **Türkiye’de Ticaret Bankalarının Sermaye Yapı ve Yeterliliği**. Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. Bankacılık Araştırmaları Dizisi. Yayın No:8, İstanbul, 1988.

Eşsiz, Bedri ve Kemal Yamakoğlu. “Bankalar Kanunu’nun Getirdikleri”. **Active Bankacılık ve Finans Dergisi**. Yıl:2, sayı:7, Haziran – Temmuz, 1999.

Gökçek, Binnaz. **Bankacılıkta Matematiksel İşlemler**. Garanti Eğitim Merkezi Yayınları. İstanbul, Ocak, 1996.

Karan, Mehmet Baha. “Tasarruf Mevduatı Sigorta Sisteminde Yeni Yaklaşımlar”. **İktisat – İşletme ve Finans Dergisi**. Mayıs – Haziran, 1998.

Kıralı, Mustafa. “A.B.D.’de Mevduat Sigortası ve Mevduat Sigortası Kurumu (FDIC)”. **Maliye Dergisi**. Sayı: 57, Mayıs – Haziran 1982.

Küçüközmen, C. Coşkun. **Mevduat Sigortası**. T.C. Merkez Bankası Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Genel Müdürlüğü Yayınları (İşletme ve Finans Dergisi Mayıs, 1996 Sayısında da yayımlanmıştır). Nisan, 1996.

Mesutoğlu, Berk. **Dünyada Mevduat Sigortası Uygulamaları ve Türkiye İçin Öneriler**. Uzmanlık Tezi. Devlet Planlama Teşkilat Yayınları. Yayın No:2481, Eylül, 1997.

Önal, Yıldırım Beyazıt, Hatice Gereklioğlu Düzakın ve Meltem Akyüz. **Türkiye’de Mevduat Sigortası Sisteminin Gelişimi ve Bankaların Risk Değerlendirmesini de İçeren Aktif Bir Mevduat Sigortası Model Önerisi**. Türkiye Bankalar Birliği Yayınları. Yayın No:198, İstanbul, 1996.

Özdemir, Mehmet Erkan. **Dünyada ve Türkiye'de Mevduat Sigorta Sistemi, Karşılaşılan Sorunlar ve Alternatif Yaklaşımlar**. T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Yayını. Ekim, 1996.

Özdemir, Mehmet Erkan. "Mevduat Sigortası". **Active Bankacılık ve Finans Dergisi**. Yıl:1, Sayı:3, Ekim-Kasım 1998.

Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nca Tahsil Olunacak Primler Hakkında Karar. Karar No:2000/682, 01 Haziran 2000.

Tekinalp, Ünal. "Bankalarda Mevduatı Koruyucu ve Mali Bünyeyi Güçlendirici Tedbirler". **İktisat ve Maliye Dergisi**. Cilt:31, Sayı:12, Mart, 1985.

Türkiye Bankalar Birliği. **75 Bankanın Tüm Verileri Türkiye'de Bankacılık 1999**. (Capital Dergisi Eki Olarak Verilmiştir) 1999.

Türkiye Bankalar Birliği. **81 Bankanın Tüm Verileri Türkiye'de Bankacılık 2000**. (Capital Dergisi Eki Olarak Verilmiştir) 2000.

Yılmaz, Şuhnaz ve Rıza Kadılar. **Türkiye İçin Bir Mevduat Sigorta Sistemi Önerisi**. Türkiye Bankalar Birliği Yayınları. Yayın No: 197, İstanbul, 1996